DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 16. V. 1930
krat. prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 112
Ljubljana, petek 16. maja 1930
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

Zaključek sej Sveta DN

Nadaljevanje pogajanj med Francijo in Italijo — Nemčija ostane zvesta politiki sporazumevanja s Francijo

Ženeva, 15. maja. s. Pri obravnavanju dnevnega reda današnje seje Sveta Društva narodov je dalo poročilo o zadnjem zasedanju varnostnega odbora nemškemu zunanjemu ministru dr. Curtiusu priliko, da je spričo nezadovoljivega izida konferenc tega odbora nujno pozval vse države, naj bi do prihodnjega plenuma zasedanja Društva narodov napele vse sile, da bi bili stavljeni za rešitev velikega kompleksa vprašanj glede organiziranja miru sprejemljivi predlogi.

Predlog mednarodnega urada dela, naj bi Svet Društva narodov naprosil stalno razsodišče v Haagu za mnenje glede sprejema prostega mesta Gdanska v mednarodno delovno organizacijo, je bil sprejet brez debate.

Ker je bil s tem dnevni red 59. zasedanja Sveta izčrpan, je opoldne zaključil predsednik Sveta, jugoslovenski zunanji minister Marinković, sejo in se toplo zahvalil vsem delegatom in članom Sveta za izvršeno delo.

Večina delegatov bo odpotovala iz Ženeve še tekom današnjega dne. Včeraj zvečer sta se pozno v noč ponovno sestala zunanji minister Briand in Grandi ter še enkrat proučila vsa sporna vprašanja med Francijo in Italijo. Na podlagi teh razgovorov je bilo sklenjeno, da se bodo pričeti razgovori nadaljevali diplomatskim potom.

Bruselj, 15. maja, AA. Socialistični list »Le Soir«, ki spada med največje belgijske liste, priobčuje že več dni poročila o predhodnih sestankih v Parizu in o sestankih v Ženevi, ki so se vršili med zastopniki Francije, Velike Britanije, Nemčije in Italije.

Ti razgovori so posledica zadržanja Italije v zvezi z zadnjim govorom predsednika italijanske vlade Mussolinija v Livornu. V današnjem poročilu »Soirja« smatra pariški poročevalec tega lista, da gre pri teh razgovorih za novi položaj v odnošajih med Francijo in Italijo. Briand je mnenja, da je bil zadnji Mussolinijev govor namenjen predvsem fašističnim množicam in da mu ni pripisati posebne veljave za mednarodno politiko. Pariški krogi pa so po mnenju poročevalca bruseljskega lista naziranja, da je Mussolinijev govor poslabšal izglede francosko-italijanskega zbližanja. Zato so ti krogi obenem mnenja, da je treba pozdraviti prizadevanja Hendersona, ki želi urediti odnošaje med velikimi silami. »Le Soir« posveča posebno pozornost zadržanju **dr. Curtiusa, ki je Briandu zagotovil, da bo Nemčija nadaljevala politično sodelovanje s Francijo, kakor si ga je zamislil pokojni doktor Stresemann.**

Dr. Schober polaga bilanco svojih potovanj

Program bodočega dela avstrijske vlade — Neumestna tolmačenja obiskov v Rimu in Parizu

Dunaj, 15. maja. g. Na današnji plenarni seji parlamenta je podal zvezni kancelar dr. Schober zanimive izjave o svojih potovanjih po inozemstvu in o bodočih nalogah vlade. Med najvažnejše prišteva kancelar ureditev davčne reforme, revizijo tarif in razne socialno-politične mere. Rešitev vseh teh problemov zavisi seveda od velikega posojila, ki bo neposredno po nemškem reparacijskem posojilu razpisano tekom julija t. l.

Nato je govoril dr. Schober o svojih potovanjih po inozemstvu in naglasil, da so predvsem njegovo pot v Rim mnogi tolmačili napačno, namesto da bi bili hvaležni, da je Avstrija z njegovim obiskom v Rimu ter z zaključitvijo prijateljske pogodbe z Italijo, uspešno pripomogla h konsolidaciji evropskega miru. Mnogo je bilo slišati tudi očitkov, da je prevzel dr. Schober v Rimu enostranske obveznosti, proti čemur se mora najodločneje zavarovati. Sume je vzbujalo tudi njegovo potovanje v Pariz in izjavljali so mnogi, da je častni legijonar dr. Schober izdal vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji. Tudi ta nespametna obrekovanja mora zavrniti. Prisrčnim in tesnim odnošajem med Avstrijo in Nemčijo so dajali tudi v Parizu priznanje in ugotovili, da so popolnoma utemeljena in razumeli, da je obnovitev prijateljstva z Italijo samo koristna in potrebna za pospeševanje miru.

Zvezni kancelar dr. Schober je še sporočil, da bo vlada v kratkem predložila parlamentu zakonski osnutek glede poostrenih določb za nošenje orožja, o katerem upa, da bo v interesu splošnosti našel odobritev vseh parlamentarnih strank. Dr. Schober se je tudi kratko dotaknil trgovinskih pogajanj z Jugoslavijo in Madžarsko in izjavil, da bo vlada o njih poročala, čim bodo zaključena.

Po njegovem govoru je bila otvorjena debata, v kateri so sodelovali razni vladni in opozicijonalni poslanci.

Cankov sestavil novo bolgarsko vlado

Nepričakovan preobrat v razpletu bolgarske vladne krize — Lista novega kabineta

Sofija, 15. maja. AA. Po vesteh iz dobro poučenih krogov se trdi, da namerava predsednik bolgarske vlade Ljapčev izvršiti rekonstrukcijo svojega kabineta s tem, da bo pridobil zase neke osebnosti, ki pripadajo skupini ministra za zunanje zadeve Burova in bivšim pristašem demokratske stranke. S temi osebami bi Ljapčev izpopolnil mesta, ki bodo v kratkem izpraznjena z ostavkami ministra za trgovino in industrijo Boboševskega, ministra pravde Kuleva, ministra za poljedelstvo Hristova in prometnega ministra Madjarova. Kot novi ministri se imenujejo prof. Petko, Stajnov, Grigor Vasiljev, Pančev Milanov in Momče Dočev.

Sofija, 15. maja. AA. Po odklonitvi predsednika Sobranja Cankova, da bi sodeloval v novi vladni kombinaciji Ljapčeva, je ta odšel v avdijenco h kralju Borisu in mu poročal o položaju, nastalem po teh neuspelih pogajanjih. Po avdijenci je Ljapčev izjavil novinarjem, da lahko še tekom današnjega dne pričakujejo ukaz o imenovanju rekonstruiranega kabineta, v katerem bo sodelovala skupina Cankova.

Kljub tej izjavi je podal v večernih urah predsednik Ljapčev ostavko vlade, nakar je poveril kralj sestavo vlade Cankovu, ki jo je takoj sestavil.

Nova lista vlade je sestavljena naslednje: ministrsko predsedstvo, notranje zadeve in prosveta Cankov, zunanje ministrstvo Burov, finančno ministrstvo Molov (Ljapčeva skupina), vojna Tatardjivev (Ljapčeva skupina), javna dela Danailov (Cankova skupina), trgovina prof. Cajkov (Cankova skupina), agrarne zadeve Vasilijev (Ljapčeva skupina), železnice Sojlov (Burova skupina), pravosodje Milanov (Burova skupina). V novi vladi bo imela izmed treh v vladi zastopanih strank po tri ministre. Zasedanje sobranja je bilo danes podaljšano za 8 dni. Za novega predsednika sobranja je bil namesto Cankova izvoljen bivši prosvetni minister Najdenov. Na jutrišnji seji sobranja bo Cankov podal vladno izjavo.

Sofija, 15. maja, g. V vprašanju rekonstrukcije bolgarske vlade je nastal nepričakovan preokret. Ko so se pogajanja med Ljapčevom in Cankovom končala brez uspeha, je hotel Ljapčev sestaviti vlado brez sodelovanja Cankove skupine. Medtem je skupina progresistov, ki šteje 29 poslancev, sklenila, da bo izstopila iz demokratske zveze. Pod temi okolnostmi je Ljapčev sklenil umakniti svoj sklep ter se je začel ponovno pogajati s Cankovom. Ob 8. zvečer je bil podpisan kraljevi ukaz o rekonstrukciji vlade.

Nova vloga bivšega generala Gajde

Praga, 15. maja. s. Trenutno biva v Pragi caristični general Müller, naslednik na zagoneten način izginulega generala Kutjepova. Njegov obisk je namenjen predvsem za to, da bi stopil v stike z voditeljem čeških fašistov Gajdo zaradi podpore v primeru meščanske vojne v Rusiji. Danes so se ves dan vršili v Gajdovem stanovanju razgovori, katerih se je razen generala Müllerja udeležil še general Kodorović in veliko število emigrantskih generalov

Pasiven odpor pariških poštarjev

Pariz, 15. maja. s. Nameščenci poštnih in brzojavnih central so pričeli danes izvajati pasiven odpor. Popoldne ob 1. je bil promet v telefonskih centralah zopet normalen.

ZASLIŠEVANJE DR. MAČKA

Včeraj se je najprej nadaljevalo in končalo zasliševanje Begića, nato pa začelo zasliševanje dr. Mačka — Ta zanika navedbe obtožnice in vztraja na svojih izpovedih v preiskavi

Beograd, 15. maja. p. Za današnjo razpravo pred državnim sodiščem je vladalo izredno zanimanje, kakršnega ni bilo opaziti niti v prvih dneh procesa. Dvorana je bila danes popolnoma zasedena. Navzoči so bili vsi zagovorniki, mnogo sorodnikov obtoženih, zastopniki vseh domačih listov in številni inozemski novinarji, ki so z največjim zanimanjem sledili razpravi.

Nadaljevanje Begićevega zasliševanja

Najprej se je nadaljevalo in zaključilo zasliševanje bivšega avstrijskega podpolkovnika Vilka Begića, ki je tudi danes vztrajal pri svojih včerajšnjih izjavah in jih deloma še podkrepil z navedbo raznih podrobnosti. Begiču so stavili razna vprašanja še posamezni sodnik in zagovorniki.

Glede na Begičevo trditev, da mu je Jelašič naročil, naj zahteva od dr. Mačka denar, ga je vprašal sodnik dr. Dubokovič: Ali so vas že tudi kdaj poprej prosili za take intervencije?

Begič: Nikdar.

Dr. Dubokovič: Kaj se vam zaradi tega prošnja Jelašiča, o katerem ste vendar vedeli, da lahko vedno tudi sam govori z dr. Mačkom, ni zdela vsaj malo čudna?

Begič: Ne. Mislil sem pač, da sam ne utegne.

Dr. Dubokovič: Zakaj vas pa Bernardič bremeni zaradi revolverjev?

Begič: Morda mi je zameril, ker sem ga pri prvem soočenju zamenjal s Prpićem in sem trdil, da sem njemu dal denar.

Sodnik dr. Jankovič: Ali se niste čudili, da zahteva Jelašič kot mlad človek usluge od Vas, ki ste od njega mnogo starejši?

Begič: Ne vem, zakaj se je obrnil baš na mene. Bil sem tam nameščen, pa se temu nisem dalje čudil.

Dr. Jankovič: Ko vam je Hadžija rekel, da bo poslal k vam Prpiča z geslom »Lohengrin«, ali se vam tudi to ni zdelo čudno?

Begič: Ne, mislil sem pač, da je tako najbolje, da ne bi dal denarja kakemu sleparju.

Dr. Jankovič: Saj bi Vam bil lahko napisal pismo.

Begič: Ne vem, zakaj tega ni storil.

Kako je dobil Begić denar

Sodnik dr. Koščec: Rekli ste, da so omladinci že poprej dobivali od dr. Mačka podpore. Od kod veste to?

Begič: Slišal sem pripovedovati.

Dr. Koščec: Ali se vam ni zdelo čudno, da vam je dr. Maček takoj dal denar, ko ste ga od njega zahtevali?

Begič: Ne, ker mi je vedno zaupal.

Dr. Koščec: Ali je dr. Maček vedel, da je Jelašič poslal Hadžijo k vam?

Begič: Da.

Dr. Koščec: Ali ste mu tudi povedali, da je poslal po denar Prpiča, ki se je legitimiral z geslom?

Begič: Tega mu nisem pravil.

Dr. Koščec: Ali vam je dr. Maček takoj dal denar, ko ste ga drugič zahtevali?

Begič: Ne, šele čez par dni mi je izročil 4000 Din v zaprti kuverti, ki sem jo nato nedotaknjeno izročil Prpiču.

Dr. Koščec: Jelašič pa odločno oporeka, da bi bil on poslal k vam Hadžijo. Kako si to tolmačite?

Begič: Tega res ne razumem.

Sodnik dr. Kavčič: Ali se je dr. Maček pozneje kdaj zanimal, kaj se je zgodilo z denarjem?

Begič: Ne.

Dr. Kavčič: Ali ste mu vi kdaj o tem kaj pravili?

Begič: Nikdar.

Državni tožilec dr. Ucovič: Ali je točno, da ste v zagrebški bolnici najprej odklonili izpovedbe, ko je prišel k vam dr. Arneri, pozneje pa ste si premislili in ste ga sami pozvali?

Begič: Res je bilo tako. Mislil sem, da je pač najbolje, če se čimprej rešim nadležnega zasliševanja.

Dr. Ucovič: Kako pa je z onimi revolverji?

Begič: O teh revolverjih sem prvič slišal na policiji, ko me je dr. Bedeković o tem vprašal.

Vprašanja in predlogi zagovornikov

Zagovorniki so nato z raznimi vprašanji in predlogi skušali dokazati, da Begićeve izpovedbe ne drže. Predlagali so tudi, naj ga preiščejo zdravniki in ugotovijo njegovo duševno stanje. Dr. Bertić je zlasti predlagal, naj bi se zaslišal Begićev brat, dr. Milan Begić, sanitetni referent savske banovine, ki je obtoženca že prvi dan posetil v bolnici in ki bi najlažje opisal njegovo takratno duševno stanje. Nadalje je zahteval, naj se pribavi original komunikeja, ki ga je izdala zagrebška policija o eksploziji v Zrinjevcu.

Državni tožilec dr. Ucović je pristal le na zadnjo zahtevo, dočim je zahtevo po zdravniški preiskavi zaradi Begićevega duševnega stanja in po zaslišanju novih prič odklonil.

Zagovornik dr. Žanić: Ali se spominjate, koliko zapisnikov ste podpisali?

Begić: Tega pa ne morem reči.

Dr. Kostić zahteva od predsednika pojasnila, kako to, da dobiva Begić v zaporu dnevno po 50 dinarjev za priboljšek k hrani, da ima posteljo, dočim drugim obtožencem to ni dovoljeno. Državni tožilec pojasni, da je bil Begić zelo slab in bolehen in da so zdravniki zaradi tega odredili, naj se mu da boljša hrana. V dokaz tega je prečital uradno zdravniško spričevalo. Postelje pa imajo vsi obtoženci.

Dr. Trumbić: Ali imate, odkar ste v zaporu, stike tudi s kakimi drugimi ljudmi?

Begić: Nikakih, razen službenih. V zaporu sem popolnoma sam.

Dr. Trumbić: Ali ste povedali dr. Mačku, kaj vam je Jelašić sporočil glede denarja?

Begić: Da.

Dr. Trumbić: Dr. Maček torej ni dal nikake iniciiative?

Begić: Kolikor jaz vem, gotovo ne.

Dr. Trumbić: Vi ste dali denar Prpiču. Ali je dr. Maček vedel, da bi se imelo s tem denarjem nabaviti orožje in eksploziva.

Begić: Tega ni mogel vedeti, ker nisem vedel niti jaz, ki sem od njega zahteval denar.

S tem je bilo zasliševanje Begića zaključeno, nakar je predsednik odredil ob 11. kratek odmor.

Prihod dr. Mačka

Po odmoru so privedli v dvorano zadnjega obtoženca, dr. Vladimirja Mačka, bivšega narodnega poslanca in predsednika HSS po Radićevi smrti. Dr. Maček se v zaporu ni mnogo spremenil, morda je le za nijanso bolj bled kakor je bil prej. Pred sodišče je stopil vzravnan, na vprašanja je odgovarjal jasno, razločno in precizno. Ko je stopil v dvorano, so mu obtoženci in zagovorniki priredili bučne ovacije. Dr. Maček se jim je nasmehnil in prikimal. Predsednik je pozval obtožence k redu, nakar je prečital osebne podatke o dr. Mačku.

Predsednik: Gospod doktor, slišali ste obtožnico, ki vam je bila prečitana ob otvoritvi razprave. Po zakonu vas moram vprašati, ali ste jo razumeli?

Dr. Maček: Da.

Predsednik: Ali se smatrate krivega ali ne?

Dr. Maček: Ne.

Česa je dr. Maček obtožen

Predsednik: Sedite prosim, da se ne boste prekmalu utrudili. Predočiti vam moram kazniva dejanja, katerih ste obdolženi. Obtožnica vas dolži:

1. da ste v Zagrebu v začetku meseca septembra 1929 dali Jelašiću 6.000 Din, Begiću dne 22. novembra 5.000 Din in dne 10. decembra 4.000 Din, vedoč, da je ta denar določen za to, da se nabavijo orožje in druga sredstva, potrebna članom udruženja, ki je imelo za cilj, da v Zagrebu ogroža javni red in mir in s tem podpre akcijo emigrantov v inozemstvu, ki gre za tem, da se spremeni politični red v državi, odnosno državna ureditev kraljevine Jugoslavije, ter da ste s tem podpirali udruženje, ki ima za cilj spremembo političnega reda v državi potom terorja;

2. da ste meseca septembra 1929 v Zagrebu ustmeno naročili potom Jelašića gostilničarju Kuntiću, naj sprejme v shrambo več revolverjev, namenjenih za teroristično organizacijo, da te revolverje izroči osebi, ki bo v to določena. Kuntić je dal te revolverje Bernardiću, ta pa jih je razdelil med člane udruženja. S tem ste podpirali nabavo in prikrivanje orožja, določenega za teroristično akcijo, ki naj izsili izpremembo političnega reda v državi;

3. da ste za božično številko »Doma« napisali leta 1929. članek, obdan s trnjevim vencem, čigar trn se zadira v hrvatski grb. S tem člankom ste hoteli ustvariti razpoloženje, da se del kraljevine Jugoslavije loči od državne celine.

Prosim vas, da podaste svoj zagovor glede prvega dejanja.

Dr. Mačkov zagovor

Dr. Maček: Kar se tiče prvega dejanja, mi o vsem tem ni absolutno nič znanega. Prvič nisem niti vedel, da bi sploh obstojala kaka taka organizacija, zato tudi nisem mogel nikomur dajati denarja za take svrhe. Res sem dal Jelašiću, ne vem več točno katerega dne, morda je bilo avgusta ali septembra, pet ali šest tisoč dinarjev; tudi vsote ne vem več točno. Prosil me je, naj mu dam nekaj denarja za omladince, ki so bili izgnani iz Zagreba in so sedaj brez vseh sredstev. Samo v to svrho sem mu dal denar. Begiču nisem nikdar dal kakega denarja ne za to, ne za kaj drugega. To je vse, kar lahko o tem rečem. Mislim tudi, da Jelašič ni mogel na policiji izpovedati kaj drugega. Kar se tiče Begičevih izjav, da je on zahteval na prošnjo Jelašiča od mene denar, jih moram odklanjati kot neverjetne, kakor tudi vse ostale Begičeve izjave. Čemu neki bi šel Jelašič po denar k Begiču, ko je vendar vsak dan lahko prišel osebno k meni. On gotovo ni potreboval nobenega posredovalca.

Predsednik: Izjavite se sedaj še glede drugega dejanja.

Dr. Maček: Druga točka obtožnice me dolži, da sem poslal Jelašiča h Kuntiću po neke revolverje. To ni res. Jelašič je na policiji to sicer priznal, je pa svojo izjavo pozneje preklical in popravil. Tu sploh ne more biti govora o kaki moji krivdi.

Predsednik: Sedaj še tretjo točko obtožnice.

Dr. Maček: Prav za prav niti ne vem, ka je inkriminiranega. Res je, da sem bil izdajatelj »Doma«. Vsakdo pa ve, da izdajatelji običajno nimajo posla z urejevanjem lista. List ima svojega glavnega urednika in ostalo uredniško osobje, ki se briga za redakcijski del lista. Če gospod državni tožilec misli, da je dotični članek kazniv, potem mora predvsem dokazati, da sem ga pisal jaz. Če tega ne more dokazati, lahko pozove na odgovor urednika, ne pa mene. Izjaviti moram, da nisem sodeloval pri tem članku, v ostalem pa v članku ne najdem tega, kar inkriminira državni tožilec. Dovolite mi, da članek prečitam, in sodite sami.

Dr. Maček čita dotični članek, nakar mu predsednik stavi par vprašanj o izjavah, ki jih je podal na policiji in pred preiskovalnim sodnikom. Dr. Maček vse te izjave potrjuje in vzdržuje.

Namen denarnih podpor

Predsednik: Zakaj ste pri prvem zaslišanju izjavili, da tudi Jelašiču niste dali nikakega denarja?

Dr. Maček: Ker so trdili, da sem mu dal denar za teroristično organizacijo. To pa ni res. Denar sem mu dal za podpiranje siromašnih omladincev.

Predsednik: Pojasnite malo natančneje, kaj razumete pod tem podpiranjem?

Dr. Maček: Mnogo omladincev je bilo siromašnih in brez vsakih sredstev. Povsod je običajno, da se take dijake podpira in obstojajo zato celo posebne organizacije.

Predsednik: Ali ste Jelašiča vprašali, kaki ljudje so to in ali so vredni podpore?

Dr. Maček: Ne, zaupal sem mu popolnoma.

Predsednik: Ali vas je Jelašič pozneje obvestil o tem, kako je uporabil denar?

Dr. Maček: Ne; odšel je pozneje v Karlovac in se tudi nisem nikdar na to spomnil.

Predsednik: Ali ste prepričani, da je Jelašič uporabil denar po vaši želji?

Dr. Maček: O tem nisem nikdar dvomil.

Dr. Maček o Begiću

Predsednik: Kako so bili vaši odnošaji do Begiča? Je bil vaš prijatelj?

Dr. Maček: Da, bil mi je prijatelj.

Predsednik: Ali je imel kako zaupno mesto v stranki?

Dr. Maček: V stranki ni zavzemal nobenega takega mesta.

Predsednik: Ste mu osebno zaupali?

Dr. Maček: Da.

Predsednik: Kakšno funkcijo je imel Begič v redakciji.

Dr. Maček: Bil je zaposlen pri prevajanju iz tujih listov, nemških, francoskih, angleških in madžarskih listov.

Predsednik: Kake obveznosti je imel Begić do vas? Morda zaradi kakih uslug?

Dr. Maček: V redakciji ga je namestila gospa Radićeva.

Predsednik: Torej je bil Begić nekako zaupnik Radićeve rodbine?

Dr. Maček: Tega ravno ne bi mogel reči.

Predsednik: Ali ste Begića vedno smatrali za člana stranke?

Dr. Maček: Da.

Predsednik: Ali ste ga smatrali tudi sposobnega za narodnega poslanca?

Dr. Maček: Zakaj pa ne? Če bi ga bil kdo kandidiral, bi bil gotovo izvoljen.

Predsednik: Kdo vam je bil bližji, Jelašić ali Begić?

Dr. Maček: Politično mi je bil bližji Jelašić, ker sva skupno delala, osebno, privatno pa mi je bil bližji Begić, ker me je često spremljal domov in bil neke vrste moj gardist, ker se je govorilo, da pripravljajo na mene atentat.

Predsednik je nato stavil dr. Mačku še razna vprašanja glede razpoloženja med omladino in o političnih ciljih raznih hrvatskih organizacij. Dr. Maček je na kratko pojasnjeval, da se je omladina razcepila na dva tabora, katerih eden se je nagibal na hrvatsko stran. Odločno oporeka, da bi se bavil s kako akcijo, ki bi hotela nasilnim potom doseči uresničenje političnih ciljev.

Zagovorniki so stavili še razne predloge, ki pa jih je sodišče večinoma odklonilo, nakar je bilo zasliševanje dr. Mačka končano. S tem je bilo zaključeno zasliševanje vseh 24 obtožencev. Jutri in morda še prihodnje dni bodo zaslišane priče, ki so pozvane na razpravo.

Obsojen razbojnik z madžarske meje

Subotica, 15. maja č. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je vršila včeraj kazenska razprava proti Antalu Nagypalu, našemu državljanu iz Sente. Obtoženec je lani meseca maja blizu Blatnega jezera na Madžarskem usmrtil madžarskega orožniškega oficirja Florjana Reto. Nekaj dni pred tem je izvršil Nagypal v neki vasi pri Blatnem jezeru dva vloma, zaradi česar so ga zasledovala tamošnja varnostna oblastva. Njega in še nekega tovariša sta aretirala oficir Reta in neki orožnik, pri tem pa sta lopova napadla oba varstvena organa. Ko sta odšla orožnik in aretiranec Nagypalov tovariš v neko selo in pustila Nagypala z oficirjem na drugi poti, se je Nagypal upri oficirju in ga pobil na tla. Z njegovo lastno puško mu je prizadel osem težkih telesnih poškodb, zaradi katerih je oficir umrl. Ker je kasneje pobegnil Nagypal na naše ozemlje, je bil tu aretiran in postavljen pred naše sodišče. Po včerajšnji razpravi je bila razglašena sodba, na podlagi katere je bil Nagypal obsojen na 5 let težke ječe. V to kazen se mu všteje enoletni preiskovalni zapor.

Prelom na Dunaju

Brez uspeha zaključena pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo — Nesprejemljive avstrijske zahteve

Beograd, 15. maja. AA. Pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo niso dovedla do sporazuma. Trgovinska pogodba med Avstrijo in kraljevino Jugoslavijo je bila sklenjena l. 1925. in nato revidirana l. 1928. Pogajanja za zopetno revizijo je začela avstrijska republika zaradi svojega čim dalje bolj povečanega agrarnega protekcijonizma. Ta pokret je zavzel v sosedni Avstriji močan razmah zlasti v lanskem decembru. Pod njegovim pritiskom je avstrijska vlada stavila Jugoslaviji razne izpreminjevalne predloge. Med drugim je predlagala, naj se povišajo avstrijske uvozne carine na moko in žito. Ker veljajo na podlagi sedanje avstrijske trgovinske pogodbe z Jugoslavijo razne avstrijske carine do 30. junija l. 1931, je avstrijska vlada zahtevala od nas, naj že sedaj pristanemo na nameravano povišanje carine na pšenico in to od 2 na 10 zlatih kron. Čeprav je naš, tudi sicer ogroženi izvoz agrarnih proizvodov v Avstrijo nazadoval, je bila naša vlada načeloma pripravljena pristopiti k novim pogajanjem z Avstrijo o njenih nameravanih ukrepih pod pogojem, da pristane tudi Avstrija na gotove kompenzacije, ki bi upoštevale naše gospodarske potrebe. To je postalo potrebno zlasti v zvezi z ženevsko konferenco februarja in marca meseca o carinskem premirju. Pogajanja z Avstrijo so bila te dni končana brez uspeha, ker je Avstrija odklonila vsakršne kompenzacije za naše gospodarske proizvode. Z naše strani nismo mogli dalje popuščati zaradi krize našega izvoza in rastoče pasivnosti izvoza naših agrarnih pridelkov v države z agrarnim protekcijonizmom. Vendar prekinjenja še ni smatrati za definitivno. V krogih naše vlade smatrajo, da bo mogoče pogajanja pri ugodni priliki nadaljevati.

Kulturni stiki s Češkoslovaško

Službena objava deklaracije o šolskih in kulturnih stikih med Jugoslavijo in Češkoslovaško

Beograd, 15. maja. AA. Deklaracija o šolskih in kulturnih stikih med kraljevino Jugoslavijo in Češkoslovaško se glasi:

I.

Glede na zvezno pogodbo z dne 14. aprila 1922 soglašata obe vladi, da jo je treba razširiti tudi na kulturno polje, ker sta prepričani, da bodo čvrsti kulturni stiki med obema narodoma olajšali in pospešili zveze na vseh ostalih področjih. Zato smatrata vladi kraljevine Jugoslavije in Češkoslovaške za potrebno, da se naj duhovni stiki med kraljevino Jugoslavijo in Češkoslovaško poglabljajo z vsemi smotrenimi sredstvi.

II.

Vladi kraljevine Jugoslavije in Češkoslovaške bosta skrbeli za čim tesnejše sodelovanje na področju ljudskega, srednjega, visokega in strokovnega šolstva in narodne prosvete sploh, na področju knjižnic, znanstva, književnosti, umetnosti, gledališča in socijalnega skrbstva za študente, vse to posredno in neposredno s pomočjo obstoječih ustanov in udruženj.

III.

Da se doseže cilj, izražen v tej deklaraciji, bodo pristojni ministri Češkoslovaške in Jugoslavije vsako leto izkoristili kredite, ki jim bodo na razpolago v okviru državnih proračunov za podpiranje šolskih in kulturnih stikov med kraljevino Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Vladi kraljevine Jugoslavije in Češkoslovaške bosta izdali potrebne upravne ukrepe, da se omogoči pravilno izvajanje te deklaracije.

Dano v Beogradu, 13. novembra 1929.

Boža Maksimović l. r.,
minister prosvete kraljevine Jugoslavije.

Dr. Ivan Derer l. r.,
minister za šole in narodno prosveto Češkoslovaške.

Odobravam gornjo deklaracijo o šolskih in kulturnih stikih med kraljevino Jugoslavijo in Češkoslovaško.

Dano v Beogradu, 16. aprila 1930.

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve
Peter Živković l. r.

Zastopnik ministra za zunanje zadeve, minister brez portfelja
dr. Kosta Kumanudi l. r.

Priprave za vsesokolski zlet

Zletne cigarete »Sokol« — Pošta in telefon na zletišču — Naši Sokoli na mednarodnih telovadnih tekmah v Luxemburgu

Beograd, 15. maja, č. Profesijonalni fotografi, ki žele fotografirati na vsesokolskem zletu, se naj obrnejo na pisarno zletnega odbora, kjer jim bodo sporočeni pogoji za fotografiranje. Samo one slike se bodo smele prodajati, ki bodo posnete z dovoljenjem zletnega odbora.

Uprava monopolov bo izdala za čas vsesokolskega zleta v promet posebne cigarete z imenom »Sokol«. Cigarete se bodo dobivale po 20 v eni škatlici.

Na sokolskem zletu bo poslovala posebna zletna pošta, tako da se bodo mogla vsa pisma in druge poštne pošiljke oddajati na zletišču samem. Pošta bo imela poseben žig, tako da bodo imele poštne znamke, opremljene s tem žigom, kasneje znatno filatelistično vrednost.

Na sokolskem zletišču bo instaliran tudi poseben telefon, ki bo namenjen v prvi vrsti za novinarje, da bodo mogli svojim listom čim brže in izčrpneje poročati o poteku zletnih prireditev.

Beograd, 15. maja, č. Pod vodstvom načelnika SKJ dr. Murnika se je vršila pred kratkim izbirna tekma 26 najboljših telovadcev za mednarodni telovadni nastop v Luxemburgu. Izbranih je bilo 8 najboljših sokolskih telovadcev, ki bodo mogli dostojno zastopati naše Sokolstvo na mednarodnih tekmah v Luxemburgu takoj po vsesokolskem zletu v Beogradu. Vodja naše vrste bo dr. Murnik sam.

Veličasten sprejem nemške mornarice v Splitu

Včeraj je prispelo v Split nemško vojno brodovje, ki je defiliralo pred našo kraljico in bilo od prebivalstva živahno pozdravljeno

Split, 15. maja. n. Davi nekaj pred 10. uro je priplulo pred Split nemško vojno brodovje, ki ga vodi križarka »Königsberg« in v katerem so torpedovke in rušilci »Wolf«, »Tiger«, »Iltis«, »Jaguar«, »Leopard« in »Luchs«.

Pred splitsko luko je prispela najprej križarka »Königsberg« in za njo ostalo brodovje, ki se je uvrstilo v defile v smeri proti pensionu »Split«, da izkaže čast Nj. Vel. kraljici. Križarka »Königsberg« se je ustavila le nekaj sto metrov pred pensionom, oficirji in moštvo pa so bili postavljeni na palubi v častni formaciji. Istočasno je bilo s križarke »Königsberg« oddanih 21 topovskih strelov. Nato je vse nemško moštvo na križarki zaklicalo trikrat »hurra«, nemška mornariška godba na križarki pa je odsvirala jugoslovensko državno himno. Nj. Vel. kraljica je stala s kraljeviči in svojim spremstvom ves čas na pontonu pred pensionom »Split«.

Nato je krenila admiralska ladja »Königsberg« nazaj proti splitski luki in so za njo defilirale mimo kraljice vse ostale nemške ladje. Vsi oficirji in moštvo na nemških bojnih ladjah so ostali v pozoru ter klicali »hurra«, ko so plule ladje mimo kraljice.

Admiralska ladja »Königsberg« se je vsidrala v kanalu pred Splitom ter izobesila našo državno zastavo, ostale torpedovke pa so ostale v luki, oziroma pristale ob Wilsonovi obali. Ko so ladje pristajale, je bilo oddanih z admiralske ladje »Königsberg« ponovno 21 častnih strelov, ki so jim odgovorili topovski streli naše baterije na Sustepanu, na katerem je bila v tem času izobešena nemška zastava. Nemško brodovje je spremljalo sedem naših hidroavijonov s širokega morja do splitske luke.

Sprejem nemške mornarice v Splitu je bil nad vse svečan. Vse mesto je okrašeno z državnimi trobojnicami, čeprav nima prihod in sprejem nemške vojne mornarice strogo službenega značaja. Na admiralsko ladjo je bil odposlan eden naših oficirjev na razpolago admiralu Gladischu. Iz Sarajeva je prispel konzul nemške republike Drufel, pri sprejemu pa je bil seveda navzoč tudi splitski honorarni konzul nemške republike Janković. Prihod našega oficirja in nemških konzulov na brod »Königsberg« je bil pozdravljen s sedmimi topovskimi streli z admiralske ladje.

Kasneje se je odpeljal na »Königsberg« z motornim čolnom tudi poveljnik našega pomorskega zrakoplovnega oddelka kapetan bojnega broda Valušnik, ki je bil pozdravljen z enajstimi topovskimi streli. Kapetan Valušnik je posetil nemškega poveljnika admirala Gladischa ter ga pozdravil v imenu naših oblastev. Nemški admiral se je nad vse prisrčno zahvalil za lepi sprejem, ki ga je bilo deležno njegovo brodovje v naših vodah. Nekoliko kasneje je admiral Gladisch vrnil poset kapetanu Valušniku.

Ob 10.30 je nemški admiral v spremstvu nemških konzulov in kapetana Valušnika posetil predstavnike naših oblastev. V odsotnosti bana dr. Tartaglie je sprejel visokega gosta podban primorske banovine dr. Zdravković, nato mestni načelnik dr. Račić ter poveljnik mesta general Naumović. Admiral Gladisch se je v svojih pozdravnih govorih iskreno zahvaljeval za prekrasen sprejem na naši obali. Naša oblastva so nato priredila gostom zakusko.

Ob 12. sta podban dr. Zdravković in mestni načelnik dr. Račić vrnila admiralu Gladischu poset na njegovem brodu »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ko sta odhajala z admiralske ladje, ju je pozdravljalo 21 topovskih strelov. Popoldne je bilo prirejenih v splitsko okolico več izletov, ki so se jih udeležili nemški oficirji v družbi naših oficirjev.

Stavka v Rangoonu

Pariz, 15. maja. AA. Pristaniški delavci v Rangoonu so stopili v stavko. Na več krajih je došlo v zvezi s to stavko do spopadov s policijo.

Marinkovićeve konference

Razgovori našega zunanjega ministra z Briandom in Grandijem — Jugoslovensko-francoska zveza služi izključno le miru

Pariz, 15. maja AA. »Journal« poroča iz Ženeve, da je obed, ki ga je priredil dr. Marinković na čast članom Sveta Društva narodov, dal priliko francoskemu ministru zunanjih zadev g. Briandu, da nadaljuje svoje razgovore z dr. Marinkovićem, ki so bili v logični zvezi z razgovori, ki jih je imel te dni g. Briand na obedu, ki ga je priredil italijanski minister zunanjih zadev g. Grandi. Ker tvori francosko-jugoslovenska zveza jedro vsega vprašanja, je jasno, da ne bo v Ženevi izgubljen čas, če se bo Briandu in Marinkoviću posrečilo prepričati g. Grandija, da je zveza med Francijo in Jugoslavijo storjena samo z namenom, da ohrani v Evropi stanje, ustvarjeno z mirovnimi pogodbami, in svetovni mir vobče. Treba je roče, da je nekdo predlagal, da se ves problem reši tako, da s ustvari sredozemski pakt med Francijo, Italijo in Veliko Britanijo, ki bi pri tem dopustil tako solucijo, da Jadransko morje ne bi bilo več nikaka občutljiva točka.

Ženeva, 15. maja s. Jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković je podal danes zastopnikom mednarodnega tiska v Ženevi izjave o delovanju makedonskega odbora v Sofiji in o svojih razgovorih z italijanskim zunanjim ministrom Grandijem. Te izjave so izzvale živahno pozornost. Med drugim je dr. Marinković izvajal:

Jugoslavija živi v normalnih mirnih razmerah, ki jih motijo od zunaj samo na enem mestu t. j. na vzhodni meji. Tamkaj je zasebna družba napovedala vojno in neprestano napada. Res ni mobilizirala kake armije, ker je nima, toda stanje, da izvaja zasebna družba državne akcije ter razpolaga z organi, ki so sicer pridržani samo državam, je morda poprej obstojalo v nekaterih delih Evrope, danes lahko kaj sličnega pričakujemo samo v kabaretu. Danes obsojamo celo pri najvažnejših vprašanjih uporabo sile in tako je še manj na mestu, da hoče neka družba s silo doseči svoje politične cilje. Proti temu bo treba končno nastopiti z moderno ultimaratio ter spraviti zadevo pred Društvo narodov.

O svojih razgovorih z zunanjim ministrom Grandijem je izjavil dr. Marinković, da so se odnošaji Jugoslavije do Italije znatno izboljšali. Ugotoviti je mogel tudi pri Grandiju iskreno stremljenje, da se še nadalje deluje v tem pravcu. Na zadnjem sestanku o konkretnih podrobnostih sicer nista govorila, temveč le o splošnih vprašanjih, kakor obstojajo običajno med vsemi vladami, vendar pa je z razgovorom nadvse zadovoljen, predvsem pa s tem, da je mogel osebno razpravljati z g. Grandijem.

Drang nach Osten

Govor bivšega kancelarja Streeruwitza o potrebi priključitve Avstrije k Nemčiji– Bodočnost Nemčije leži na vzhodu

Berlin, 15. maja, d. Veliko pozornost je vzbudil v tukajšnjih političnih krogih govor, ki ga je imel bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Streeruwitz v Nemško-avstrijski ljudski zvezi o »Klicu z vzhoda ter nalogah, pričakovanju in željah nemštva na vzhodu«.

Dr. Streeruwitz je v svojem govoru tudi izčrpno obdelal vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji ter svaril merodajne kroge v Nemčiji, naj ne zanemarjajo tega vprašanja spričo skrbi, ki jih imajo z lastnimi težavami, **ker se sicer lahko v tem slučaju zgodi, da bo postala Avstrija kmalu svoje vrste Švica ali Nizozemska, 80 milijonski nemški narod nikakor ne sme postati popolnoma zadovoljen s tem, da je sedaj združenih v mejah nemške države šele 60 milijonov Nemcev. »Nemčija se ne sme odreči šest in pol milijonov Avstrijcev.** Avstrijci ne prihajamo k vam kot prosjaki z beraško malho in nikar ne trdite, da je Avstrija življenja nezmožna, ker je to naziranje zelo pogrešeno. Mi prihajamo k vam, ker imamo za to vse pravice. Mi hočemo domov, kot enakovredni in enakopravni nemški državljani. Kje je četa, ki bi ne bila sprejeta zopet v svojo vojsko, čim je izvršila svojo nalogo? **Vaša velika naloga bodočnosti leži na vzhodu Evrope in preko tega.** Zapad je zaključen in razdeljen. Tam ni za Vas nobene prilike pridobiti si novega prostora za razmah. Na povratek vaših kolonij jaz ne verujem. **Pot gospodarskega razmaha Nemčije leži na vzhodu in pelje preko Šlezije, Vzhodne Prusije ter Avstrije. Velike nemške naloge leže na vzhodu.«**

15 milijonov Nemcev živi na račun države

V državnem proračunu je predvidenih 80 milijard dinarjev za socialno skrbstvo — Redukcija brezposelnega zavarovanja

Berlin, 15. maja. d. Minister za delo Stegerwald je imel včeraj daljši govor v zbornici o vprašanju brezposelnosti v Nemčiji. Skupni nemški proračun znaša 23 milijard, od tega odpade 3 milijarde za reparacijske dajatve in plačevanje dolgov, od ostalih 20 milijard pa je uporabljanih za socialno skrbstvo 6 milijard mark. Od tega je uporabljenih 1.6 milijarde za podpore brezposelnim, ostalo pa za pokojnine državnim nameščencem in invalidom. Po dosedanjih statistikah živi na račun teh dajatev okoli 14.9 milijona oseb, ali 20 odst. vsega nemškega prebivalstva.

Ker število brezposelnih še vedno stalno narašča bo morala država na vsak način reducirati brezposelno podporo in bodo odslej dobivali to samo osebe med 17 in 65 letom starosti.

Köln, 15. maja. d. V Bueru so napadli brezposelni delavci večjo skupino rudarjev, ki so se vračali z dela. Vnela se je bitka v katero je posegla tudi policija, ki je hotela razpršiti brezposelne demonstrante. Ker so ti pričeli napadati policijo s kamenjem je ta pričela streljati. Pri tem je bil en demonstrant ubit, več pa težko ranjenih.

Mednarodni kongres rudarjev v Krakovu

Osnovanje komisije za zaščito jugoslovenskih rudarjev v Belgiji, Franciji in Luxemburgu — Mere za očuvanje svetovnega miru

Varšava, 15. maja. AA. Danes so na mednarodnem kongresu rudarjev v Krakovu razpravljali o vprašanju borbe proti vojni. Po poročilu francoskega delegata je bila otvorjena diskusija, ki so vanjo posegli mnogi govorniki. Vsi so poudarjali važnost mednarodne solidarnosti delavstva v akciji proti vojni in opozarjali, da bi bila obča mednarodna stavka najučinkovitejše sredstvo v primeru nevarnosti vojne. Vsi govorniki so soglasno sprejeli sklepe, ki jih je v tem pogledu stavil poročevalec. Samo nemški delegat je zahteval naj se izpremeni redakcija predlagane resolucije in da se naj v to svrho resolucija izroči redakcijskemu odboru. Poročevalec ni sprejel predloga nemškega delegata in je pristal samo na to, naj se resolucija predloži v ponovno proučitev izvršnemu odboru kongresa, ki se sestane jutri dopoldne.

Varšava, 15. maja. AA. V Krakovu se vrši mednarodni kongres rudarjev. Belgijski poročevalec o vprašanju emigracije je sprejel predlog jugoslovenskega delegata, naj Belgija, Francija, Nizozemska in Luxemburg osnujejo stalno komisijo, ki bo skrbela za zaščito pravic in interesov priseljenih jugoslovenskih rudarjev. Belgijski poročevalec je bil mnenja, da spada to vprašanje v delokrog profesionalne internacijonale v Amsterdamu in ne v delokrog internacijonale rudarjev. Pač pa je belgijski poročevalec prejel predlog delegata poljskih rudarjev v Franciji, ki je predlagal naj se sestavi poročilo o vprašanju emigracije iz Poljske, Nemčije in Jugoslavije, ker so te države na tem vprašanju posebno interesirane. Belgijski poročevalec je pristavil, da zanima to vprašanje tudi Belgijo. Predlogi poročevalca so bili sprejeti soglasno.

Afera dr. Dvořaka

Praga, 15. maja h. Na seji obrambnega odbora parlamenta je govoril danes obrambni minister dr. Visokovsky o podkupninski aferi dr. Dvořaka. Minister je izvajal, da so pričela oblastva prve dni aprila sumiti o nepravilnostih pri vojaških naborih. Sum je zavzel polagoma konkretne oblike in vse niti so se vezale okoli podpolkovnika dr. Dvořaka. Ministrstvo je takoj na lastno pobudo uvedlo zaupno preiskavo in dalo na podlagi dokazanih nepravilnosti v posameznih konkretnih primerih pripreti osumljenega dr. Dvořaka.

Tekom današnjega dneva je bil na podlagi dosedanje preiskave izpuščen major okrožnega poveljstva Patek na svobodo.

Žrtve prometa v Londonu

London, 15. maja. s. Število prometnih nezgod v Londonu narašča stalno. V zadnjih treh mesecih je našlo na londonskih ulicah 320 oseb smrt, dočim je bilo ranjenih 11.441 oseb. Odgovarjajoče številke za prvo četrtletje preteklega leta so znašale 251 mrtvih in 9205 ranjenih.

Samomor zaradi nesrečne ljubezni z zamorcem

Zagreb, 15. maja n. Danes dopoldne je bila v nekem zasebnem stanovanju v Visoki ulici zbrana mala družba, ki je precej popivala. Med njo je bila tudi mlada Zagrebčanka, o kateri so njene prijateljice vedele, da je poslednji čas nekam zamišljena in žalostna. Zaljubila se je bila namreč v rokoborca črnca Williama Tohmsona, ki je nedavno nastopal na zagrebških mednarodnih tekmah v rokoborbi. Thomson je še po svojem odhodu iz Zagreba prihajal često na posete k dekletu, ki ga je pričakovalo tudi te dni. Ker ga ni bilo, je postalo dekle silno potrto in danes je v omenjeni družbi skočilo iz drugega nadstropja na ulico. Nesrečnica je dobila težke notranje poškodbe, ki jim bo bržkone podlegla.

Samomor Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 15. maja. n. Pred nekaj dnevi smo javili, da je poskušala izvršiti samomor z octovo kislino 26-letna Slovenka Ana Hliš iz Gaberskega. Hlišovo so bili v težkem stanju odpeljali v bolnico, kjer je danes dopoldne preminula.

Premestitev puškarske šole iz Kranja v Užice

Beograd, 15. maja. AA. Minister za trgovino in industrijo je podpisal odlok, s katerim se premešča puškarska šola iz Kranja v Užice.

Z istim odlokom se v Kranju otvori državna strokovna tekstilna šola, ki bo služila izobrazbi mladine za razne tekstilne panoge.

Bolezen ministra Radivojevića

Beograd, 15. maja. Minister prometa inž. Radivojević je nocoj slabo spal, vendar se je davi bolje počutil nego včeraj. Bitje žile znaša 80, temperatura 37, črevo delujeje normalno, otekline na desnem bedru še ni izginila. Snoči so prof. dr. Todorović, prof. dr. Bulović in dr. Kosanović obiskali bolnika. Ugotovili so lahko vnetje sluznice v nosu. Iz kabineta ministra prometa).

Taksa za kartoteke trgovskih podjetij

Beograd, 15. maja. AA. Ker se v mnogih ustanovah uvaja nov način knjigovodstva s pomočjo kartotek, je minister financ na predlog davčnega oddelka podpisal odlok, s katerim je odrejeno, da se naj ne glede na točko 3, čl. 145 taksnega pravilnika taksa za kartoteke lepi in uničuje na referatu oziroma na prošnji, s katero se kartoteka prijavlja oblasti. Na vsako kartoteko je treba pritisniti žig, ki svedoči, da je bila taksa plačana. Taksa se bo plačevala in uničevala na prošnjah v razmerju prijavljenega števila kartotek in to tako, da velja vsaka kartoteka za en list.

Norveška pisateljica v Sarajevu

Sarajevo, 15. maja. AA. V Sarajevo je dopotovala znana norveška pisateljica ga. Nina Arkina, ki potuje po naši državi, da se seznani z našimi kraji. Ga. Arkina namerava namreč kasneje izdati obširnejše delo o lepotah naše države.

Ita Rina v Ljubljani

Iz Broda je včeraj popoldne brzojavila gdč. Ida Kravanja, da prispe z večernim brzovlakom v Ljubljano. Uprava Elitnega kina Matice je nato z dvema afišama na promenadi povabila občinstvo k sprejemu in res se je zvečer na peronu zbrala prav gosta množica Ljubljančanov, posebno pa še mladih ljubljanskih gospodičen.

Gdč. Ida, enostavno a prav elegantno oblečena, je prinesla s kratke turneje Zagreb-Sarajevo prav obilne, krasne šopke. Dejal bi: vsakokrat ko pride v Ljubljano, je lepša. Čisto velikomestna dama, ošabna pa prav nič. Ljubezniva domačnost jo napravlja zares prikupno. Vse do avtomobila jo je v gneči spremljala publika, bilo je sto stiskov rok in tudi nekaj ovacij.

— Morala bi priti šele jutri, pa so mi iz Berlina brzojavili v Sarajevo, naj se zaradi novega filma žurno vrnem.

— Tako. Pa se bomo še kaj videli?

— Jutri, gospodje novinarji, ob 11. v Rožni dolini.

— Prav. Pa nato gotovo tudi v kinu Matici?

— Seveda, tudi v kinu Matici. Na svidenje!

In je vsa srečna z gospo mamo odrdrala v Rožno dolino, pod domači krov.

Bitka med Avstrijci in Prekmurci

Maribor, 15. maja

Danes dopoldne se je pred senatom trojice pod predsedstvom sodnega svetnika Posege vršila zanimiva razprava. Obtoženci so bili sami Nemci iz občine Ocinje na prekmursko-avstrijski meji. Tudi priče so bili sami Nemci, tako da se je cela razprava vršila v nemškem jeziku. Predmet obtožbe, ki jo je zastopal višji državni pravdnik dr. Jančič, je bil naslednji:

Dne 15. septembra lani je bilo pri župni cerkvi Sv. Jurija v Prekmurju na skrajni severozapadni točki Prekmurja ob Avstriji žegnanje. Poleg domačinov so prišli tja tudi ljudje iz sosednje Avstrije, med njimi Fr. List, Lenart in Jožef Urbanič, Jožef Ulrich, Fr. Köberl, August Seidel, Leopold Schuster in Karel Urbanič iz občine Früden pri Gieseldorfu v okraju Feldbach. Ko so se proti večeru vračali proti domu, so se še oglasili v gostilni Fr. Fritza. Tam pa so sedeli domači fantje in možje, in sicer 47-letni posestnik Peter Maitz, 22-letni pos. sin Ernö Kahra, 20-letni zidarski vajenec Friderik Hebenstreit, 22-letni pos. sin, Fr. Hebenstreit, 23-letni kovač Julij Wolf, 20-letni delavec Ivan Maitz in 34-letni delavec Ivan Keimel, ki so se vadili v godbi. Čim so prišli avstrijski gostje, je že prišlo do medsebojnega psovanja in prepira. Avstrijci pravijo, da so jih Ocinjčani psovali s »Steierische Taschenräuber«, naši pa trdijo, da so jih Avstrijci psovali z »Windische Lausbuben«. Priče so potrdile, da so res padale z obeh strani take psovke.

Gostilničar, ki je spoznal nevarnost položaja, je Ocinjčanom svetoval, naj odidejo, kar so ti takoj storili, rekoč, da gredo v sosednjo občino Kramarovce. Kakih 10 minut za njimi so šli iz gostilne tudi Avstrijci. Tu se je pričela takoj, ker so Ocinjčani še stali na cesti, krvava bitka. Avstrijci pravijo, da so jih napadli Ocinjčani. Ti trdijo nasprotno. Večina prič je izpovedala neugodno za Ocinjčane, ki so navalili na Avstrijce s koli, kamenjem in noži ter jih pognali v beg, potem pa se šalili, češ, da so napravili majhen lov na zajce. Od Avstrijcev so bili težko ranjeni Franc List, ki mu je bila razbita leva stran lobanje, da sta mu za dalje časa ohromeli desna roka in noga ter je izgubil govor, nadalje Jožef Ulrich, ki sta mu bili zlomljeni dve rebri, ter Lenart Urbanič, ki je dobil težak smrtnonevaren vbodljaj v leva pleča. Franc Köberl, August Seidl ter Jožef Urbanič so odnesli lažje poškodbe. Obtoženci so se tudi danes zagovarjali, kakor že prej, da so bili izzvani in prvi napadeni, vendar je večina prič izpovedala nasprotno. Obsojeni so bili: Peter Maitz na 3 mesece težke ječe, Julij Wolf, Ivan Maitz in Ivan Keimel vsak na dva meseca težke ječe, Ernö Kahra in Fran Hebenstreit sta bila oproščena, postopanje proti Frideriku Hebenstreitu pa je bilo izločeno, ker je pri vojakih. Tako bodo Prekmurci za svojo zmago nad Avstrijci delali pokoro v ječi.

Dunajska vremenska napoved za petek: Pretežno jasno vreme.

Naši kraji in ljudje

Poset slovanskih geografov

Ljubljana, 15. maja.

Kakor smo zabeležili že v včerajšnji številki, so bili slovanski gostje in naši jugoslovenski znanstveniki, ki se udeležujejo III. kongresa slovanskih geografov in etnografov, v Ljubljani toplo sprejeti. Naj zaradi enotnejše slike o njihovem bivanju med nami izpopolnimo včerajšnje poročilo še z nekaterimi podrobnostmi.

Prav posrečena je bila misel, da se ponudi gostom prilika, slišati slovensko pesem. Koncert, ki je izpolnil velik del časa med njihovim prihodom in slavnostnim banketom, je bil za goste, ki jih je izmučila dolga vožnja, prav prijetno razvedrilo. Omeniti je, da jih je pred koncertom pozdravil z daljšim, lepim govorom predsednik pripravljalnega odbora, g. univ. prof. dr. Karel **Hinterlechner**, ki je posebno poudarjal pomen medslovanskih znanstvenih stikov in izražal radost slovenskih znanstvenikov, da imajo v svoji sredini ugledne tovariše s slovanskega severa in vzhoda. Govor prof. dr. Hinterlechnerja je bil sprejet z velikim odobravanjem. Koncert mešanega zbora Glasbene Matice pod vodstvom g. rav. Polića je trajal dobro uro in je potekel brez odmorov. Pevci in pevke so bili izborno nastrojeni in zbor je pel z lahkoto in polnostjo, ki se je očividno dojmila tudi gostov, tako da je bil aplavz od točke do točke burnejši; na koncu je moral zbor dodati še trinajsto točko. Pel je po večini narodne pesmi, ki so zapustile v gostih, kakor so nam nekateri zatrjevali, izredno močan vtisk.

Po koncertu so se gostje in povabljeni predstavniki ljubljanskih oblasti in korporacij zbrali v slavnostno okrašeni veliki dvorani »Zvezde«. Tu sta dala ban dravske banovine g. inž. Sernec in župan mesta Ljubljane g. dr. Dinko Puc slavnostni diner, ki spada med največje, kar jih je bilo pri nas v zadnjem času. Za mizami je sedelo kakih 250 gostov. Za častno mizo v ospredju smo opazili poleg obeh gostiteljev člane častnega pripravljalnega odbora, predsedstvo kongresa, načelnike najvišjih ljubljanskih oblasti in razne druge prominentne osebnosti; njih lista bi bila predolga, če bi jih hoteli na tem mestu našteti. Izmed prominentnih gostov je posebno stopala v ospredje temperamentna oseba lvovskega vseučiliškega profesorja, slovečega poljskega geografa Romerja, ki je predsedoval kongresu; poleg našega generala Boškovića, priznanega geodeta in kartografa, se je ostro risala uniforma češkega generala Rauscha, ki je zastopal češkoslovaške vojne kartografe; videl si celo vrsto češkoslovaških in poljskih vseučiliških profesorjev, ki so sedeli vmes med našimi znanstveniki in navezovali osebne stike, ki pač ne bodo zlahka pozabljeni.

Pod osebnim vodstvom izkušenega restavraterja g. Krapeža je potekal banket v največje zadovoljstvo in v animiranem nastrojenju. Prvi je povzel besedo ban g. inž. **Sernec**, ki je izrekel gostom iskreno dobrodošlico in poudaril, kako visoko ceni državna oblast njihovo delo. Zahvalil se mu je predsednik kongresa g. univ. profesor dr. **Romer**, ki je v temperamentnem govoru dal duška svoji radosti, da je spoznal Ljubljano in je še posebej poudarjal, kako silne vtiske so si pridobili on in njegovi tovariši iz Poljske in Češkoslovaške na svoji turneji po Jugoslaviji. Ob koncu govora je napil kralju Aleksandru. Župan mesta Ljubljane g. dr. Dinko **Puc** je omenjal skupen postanek Jugoslavije, Poljske in Češkoslovaške in poudarjal važnost medsebojnih stikov za našo skupno bodočnost. Napil je obema državama in nje znanstvenikom. Lep, navdušen govor je imel profesor geologije na praški univerzi g. dr. Radim **Kettner**, ki je pokazal posebno toplo zanimanje za Slovence in našo univerzo. Profesor krakovske univerze dr. Walery **Goetel** je takisto izražal svoje globoke vtiske, ki jih odnaša iz Jugoslavije v domovino. Vsem slovanskim tovarišem se je zahvalil v presrčni napitnici vseučiliški rektor g. dr. Metod **Dolenc**. Naposled je beograjski vseuč. prof. glavni tajnik pripravljalnega odbora g. dr. Borivoje Ž. **Milojević** napil rektorju univerze in vsem znanstvenikom, ki delujejo v Ljubljani.

V najlepšem nastrojenju se je banket v poznih nočnih urah zaključil in gostje so se razšli v hotele, da se odpočijejo po dolgotrajni vožnji in prvih ljubljanskih stikih in vtiskih.

Vsi gostje priznavajo, da je bil sprejem v Ljubljani izborno organiziran in — če smemo reproducirati izjave nekaterih iz njihovih vrst — so jih prvi dojmi prijetno presenetili. Naposled naj ne prezremo, da so se pri vodstvu gostov hvalevredno udejstvovali naši skavti.

*

Udeležniki ekskurzije slovanskih geografov in etnografov so se ob 12.30 odpeljali s posebnim vlakom na Gorenjsko. Izstopili so na kolodvoru v Lescah, kjer so jih čakali avtomobili, ki so jih zapeljali v najmičnejši in tudi z geološkega stališča izredno interesantni kotiček naše zemlje, na Bled. Gostje so izstopili pred hotelom Toplice, nakar je bilo v imenovanem hotelu kosilo. Pred kosilom je goste pozdravil blejski župan g. Rus, nakar sta se mu v imenu Čehov in Poljakov zahvalila gg. dr. František Vitasek ter dr. Boleslav Hryniewiecki. Pozneje popoldne so se posamezne skupine podale na vožnjo po jezeru s čolnom, drugi pa so si ogledali tudi bližnjo blejsko okolico. Na Bledu so ugotovili gostje na vsej poti edini primer površine zemlje, ki ima oblike iz diluvijalne dobe.

Gostje so se ob 16.30 odpeljali z avtomobili spet na kolodvor in naprej v Ljubljano. Ker pa je večja skupina vlak zamudila, so morali prvi pričakati tovariše v Ljubljani, nakar so se šele ob 20 odpeljali z vlakom proti Zagrebu, kjer bo sledil razhod.

Razstava društva za raziskavanje jam

Ljubljana, 15. maja.

Društvo za raziskavanje jam je ob priliki III. slovanskega kongresa geografov in etnografov priredilo jamsko razstavo v balkonski dvorani univerze.

Namen razstave je tudi pokazati naši javnosti delovanje društva po vojni. Obiskovalec se takoj na levo od vhoda seznani z orodjem in opremo, ki je potrebna jamarju, če se hoče podati v temna žrela našega Krasa. Mogočni vitel, last navdušenega jamarja in mecena g. Josip Jelovška, veleposestnika in tovarnarja na Vrhniki, stoji motiran na mogočnem hrastovem plohu in naravno prikazuje, kako se spuščajo drzni raziskovalci v globoka brezdna po močni jekleni vrvi. Na steni vise žične lestvice, gibke, a vendar jake tako, da se plezalec brezskrbno spusti po njih v nevarni podzemni svet. Mogočno stoji na isti steni gumijasti čoln, ponos društva, nabavljen komaj v preteklem letu in omogoča sedaj tudi raziskovanje tokov naših podzemskih rek. Tako je društvo letos meseca februarja s pomočjo tega čolna prodrlo v znani Križni jami pri Ložu v dosedaj še neodkrite predele in odkril baine lepote. Poleg omenjenih predmetov je razstavljeno na mizi vse ostalo potrebno orodje kakor svetilke, telefonski aparati, telef. žica, skratka vse, kar jamar neobhodno potrebuje pri svojem poslu. Na sosedni mizi je kos zgodovine predvojnega delovanja društva, kakor tudi merilne in risalne potrebščine. Na isti mizi razpostavljene skice in risbe imajo namen pokazati raziskovalcu način, kako nastane dovršena risba tlorisa oziroma razni prerezi jame. Obiskovalec se lahko seznani z malim delom jamske literature, stareiše kakor tudi noveiše. Društvo je razstavilo tudi ves zoološki material, nabran v letih delovanja po vojni, kakor tudi žive živali, ta skromna bitja našega podzemlja. Obiskovalec se bo lahko prepričal, da so govorice o kačah, ki naj žive po jamah, le bajke, nastale v buini domišljiji preprostega naroda. Da bi bilo pa raziskavanje jam v davni pradobi nekoliko opasneiši posel, nam živo pričajo okostja medveda brlogarja, kakor tudi ostanki ogrodja jamskega leva. Lepe zbirke členonožcev, kakor mehkužcev pričajo o marljivem delovanju ljubiteljev te panoge znanosti. Miza s kapniki prikazuje lepe stalagmite, kakor stalagtite poleg jamskih biserov, jamskega mahu (kristalne tvorbe) i. t. d. Na eni izmed miz je društvo razstavilo del svojih zapisnikov jam s fotografijami, a na mizah ob oknih so na razpolago stereoskopske slike s stereoskopi, ki omogočajo vsakemu obiskovalcu, da se na lastne oči prepriča o lepoti čudnega podzemnega sveta.

Želeti bi bilo, da si občinstvo ogleda to razstavo, prirejeno prvikrat na naši zemlji. Ogleda si jo naj posebno študirajoča mladina, ki bo tu spoznala, da se da sport družiti tudi z znanostjo. Društvo bo radevolje sprejelo vsakega v svoj krog, ako bo imel veselje do odkrivanja lepot rodne nam zemlje. Ogromno dela še čaka pridnih in zmožnih rok, dela za več generacij.

Francoska čitalnica v Novem mestu

Novo mesto, 15. maja.

Francoski krožek v Novem mestu otvarja dne 16. maja ob 5. uri popoldne v svojem prostoru v stari gimnaziji — čitalnico za svoje člane. Čitalnica bo odprta vsak dan od 5. do 7. zvečer, v ponedeljek, sredo in petek za člane, v torek, četrtek in soboto za dijake.

V čitalnici bodo članom brezplačno na razpolago najmodernejše francoske revije. Razkošno opremljena »Ilustration« nudi čitateljem poleg prelepega materiala zanimivih slik tudi zelo zanimive in poučne članke evropskega obzorja. Njena priloga »Petite Ilustration« prinaša vse najnovejše komedije in drame, ki jih igrajo v sodobnem Parizu.

Naše dame bodo gotovo najbolj zanimali modni časopisi: Femina, Nos Loisirs in Mode Pratique. V njih bodo imele priliko neposredno zasledovati francoski okus, ki si je osvojil ves svet.

Za čitatelja, ki se zanima pred vsem za kulturno in literarno življenje Francije, je francoski krožek naročil revije: Culture francaise, La Revue de France in La Quinzaine Critique. Za smeh in zabavo pa bo skrbel »Le Rire« poln francoskega humorja.

Francoski krožek v Novem mestu se ni ustrašil niti truda niti stroškov, samo da bi nudil svojim članom, v čitalnici bogato izbero čtiva in upa, da si bo s Čitalnico še tesneje privezal svoje stare člane in si pridobil tudi novih.

Ljudje, ki so bolni na žolčnih-, ledvičnih-, in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je **»Franz Josefova« voda** sigurno skrajno prizanesljivo deluoče salinično odvajalno sredstvo, tako, da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ivan Knop – 75letnik

Maribor, 15. maja.

Zdi se nam, kakor da je bilo šele nedavno, in vendar je minilo že 5 let, kar smo slavili 70letnico našega starine, tipičnega reprezentanta jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti, še danes neumornega delavca v JČL, mariborskem Olepševalnem društvu, Slov. Čitalnici itd. itd., še vedno mladostno čilega in svežega gospoda svetnika Ivana Knopa. In jutri slavi mož že 75letnico! Tri četrt stoletja! Redki so med nami, ki bi to dobo doživeli fizično in duševno tako krepko ohranjeni, nikdar se vdajajoč počitku, vedno z živim zanimanjem za vsak utrip javnega življenja. Predvsem pa: redki so med nami možje one idealno navdahnene in delavne, vseslovansko čuteče generacije, ki je dala tudi Ivana Knopa. Rojen 16. maja 1855 v Držkovu v Krkonoših na Češkem, iz zavedne češke rodbine, je absolviral realko v Pragi. Tudi njega — kakor tisoče njegovih rojakov — je zaneslo takrat težavno življenje Čehov na domačih tleh v tujino, v Galicijo, potem na Gornje Štajersko, končno l. 1877. med Slovence, k davčnemu uradu v Celju, na takrat silno vroča tla, odtam pa v Ptuj. Kljub terorju renegatov je vstopil takoj v narodne vrste in sodeloval 10 let v ptujski Čitalnici

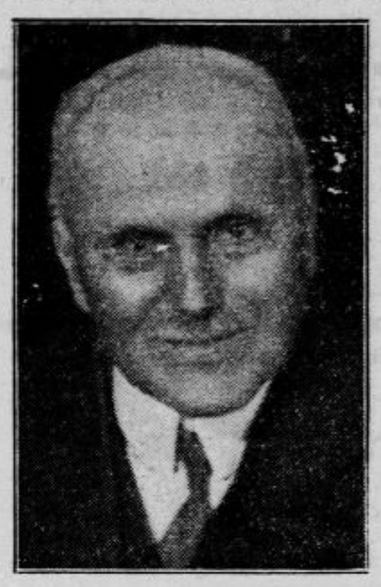

in Slov. pevskem društvu, zlasti pa je pomagal dr. Jurteli in dr. Romihu v podrobnem delu za slovenske politične cilje. Leta 1883. je z izdelanjem imenikov volilnih upravičencev pripomogel Slovencem do zmage v okrajnem zastopu. Nemški listi so zahtevali disciplinarno preiskavo, ki je bila tudi uvedena, vendar Knopu niso mogli dokazati zlorabe uradne oblasti. Vkljub temu pa je Volksrat roval tako dolgo, da je dosegel Knopovo premestitev v Ormož, nazadnje pa v Gradec, kjer je bil celih 20 let in kjer so ga kot odličnega uradnika do prevrata pošiljali kot nadzornika davčnih uradov na slovenskem Štajerskem. Ni mogoče opisati, koliko je v tej lastnosti storil dobrega slovenskim uradnikom. Posvod je bil znan kot konzul naših ljudi pri graški finančni direkciji, kjer pa ni mogel pomagati naravnost pri svojih šefih, je pošiljal sproti informacije takratnemu drž. poslancu dr. Ploju, zlasti o številnih denuncijacijah Volksrata proti slovenskim uradnikom.

Po prevratu se je odzval klicu naše narodne vlade in prevzel vodstvo davčnega urada v Mariboru, kjer je l. 1923. stopil v pokoj. Hotel je ostati med slovenskim narodom, s katerim ga veže globoka vez, ker si je iz njega izbral tudi svojo življensko družico. Vendar pa je ostal iz dna duše vdan in zvest svoji češki domovini, in kot tak eden najbolj neumornih apostolov jugoslovensko - češkoslovaške vzajemnosti. Njegova rojstna občina Držkov ga je že l. 1911. imenovala častnim občanom.

JČL v Mariboru je že na svojem občnem zboru dne 2. t. m. Knopu prirejala za njegovo 75letnico prisrčne ovacije. Danes se tem ovacijam pridružuje ves narodni Maribor, želeč svojemu dobrodušnemu, večno mladostnemu starini še mnogo let zdravja, sreče in zadovoljnosti med nami Slovenci, ki nas je tako globoko vzljubil. In mi vsi njega!

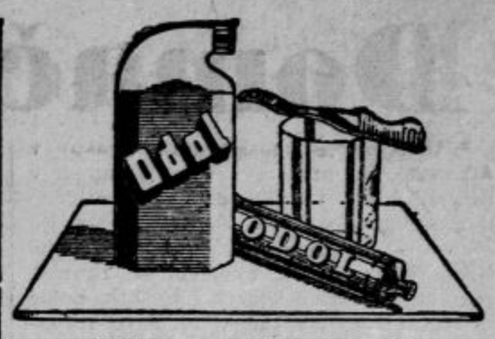

Zjutraj, opoldne in zvečer enostavno izperi usta z Odolom in očisti zobe s ščetko. To daje vselej prijetan vonj in varuje usta před gnilobo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

Občni zbor „Slavca“

Ljubljana, 15. maja.

Te dni se je vršil občni zbor pevskega društva »Slavec« v društvenem lokalu v Simon Gregorčičevi ulici ob polnoštevilni udeležbi članstva.

Društveni predsednik g. Ivan Hladnik je otvoril ob 20. občni zbor s tem, da je pozdravil vse navzoče, nakar se je v svojem lepem govoru spomnil vseh v letu preminulih članov zlasti častnega člana g. Mateja Oblaka, ki ga je društvo pokopalo ravno na veliki petek lanskega leta, dalje je očrtaval velike zasluge častnega predsednika g. Ivana Dražila, ki je prisostvoval občnem zboru ter je član od ustanovitve »Slavca«, to je 47 let. Društvo mu je po predsedniku g. Hladniku in načelnici ge. Roševi izročilo krasno diplomo za častno predsedništvo.

Častni predsednik g. Dražil, ki je bil viharno aplavdiran od članstva, se je v lepih besedah zahvalil za pozornost in bodril članstvo, naj i ono vztraja in goji ljubezen do lepe jugoslovanske pesmi.

Nato je podal obširno poročilo društveni tajnik g. Roš. Društvo je kljub velikim finančnim težkočam uspešno delovalo, kar dokazuje 11 nastopov med letom, — med katerimi se zlasti poudarja Tržič, Golnik Logatec in dr.

Nato so sledila poročila blagajnika g. Meršeta, gospodarja g. Kuka, arhivarja g. Zupančiča, ki so bila od članstva vzeta na znanje in so bili posamezni poročevalci za njihov trud viharno aplavdirani.

Preglednik načunov g. Krainer Friderik je poročal, da so vse knjige v najlepšem redu ter predlagal absolutorij, kar se je soglasno sprejelo.

Ob poročilu društvenega pevovodje g. Premelča pa se viharni aplavz nikakor ni mogel poleči. G. Premelč je že vodil »Slavca«, zato pa »Slavec« dobro ve ceniti, kako moč ima v osebi g. Premelča ne samo v pevovodskem ampak tudi družabnem oziru.

Pri volitvah so bili izvoljeni: gg.: Ivan Hladnik, podpredsednik Cene Jančigaj, tajnik Boris Roš, blagajnik Franc Merše, odborniki Mirko Berginc, Friderik Krainer, Drago Dernovšek, Srečko Zupančič, Ivan Nered, Stane Kovič, Lojze Zupančič, Mate Ivčevič; načelnica ženск. zbora ga. Ruža Roševa, odbornica Mira Otrinova, namestnica Pavla Koprivčeva; pregledniki računov Edi Höfler in Nande Bizjak; zastavonoša Boris Roš.

Po končanih volitvah se je razgovarjalo o nadalinem delu in smernicah za bodoče leto.

Umetno gnojilo
za cvetlice dobite v drogeriji
KANC, Židovska ulica 6431

K beograjskemu procesu proti Bernardiću in tovarišem
Zagovorniki zapuščajo po končani dnevni razpravi sodno poslopje. V sredi v ospredju je glavni zagovornik dr. Trumbić. V desnem kotu spodaj: dr. Vladko Maček, ki je bil kot zadnji izmed obtožencev zaslišan včeraj. (Glej poročilo na 1. in 2. strani.).

Danes ob 4, 7 in 9. zvečer
Sijajna, velezabavna dunajska filmska opereta
Dvoje src v ¾ taktu
Vsa Ljubljana govori, se smeje in poje samo šlagerje iz te najnovejše filmske operete!
Elitni kino Matica
Telefon 2124

KULTURNI PREGLED

Pomladna razstava v Beogradu

Beograd, 13. maja.

V nedeljo, 11. t. m. je bila otvorjena v Umetnostnem paviljonu Cvijete Zuzorić reprezentativna razstava slikarskih in kiparskih del jugoslovenskih umetnikov.

Predvsem je treba poudariti, da tudi ta razstava dokazuje napredujočo notranjo konsolidacijo naše države. Na razstavi so zastopani poleg Srbov tudi Hrvatje in Slovenci; druži jih skupna težnja po lepoti in zavest, da so si med seboj najbližji.

Razstavili so skupaj 243 umetnin. Samo manjši del še očituje znake nekakega kolebanja, neodločnosti, iskanje novih potov in dokončnega umetnostnega izraza. Pri večini razstavljalcev pa se kaže ustaljenost in volja, da preidejo v določene umetniške smeri.

Z zadovoljstvom srečujemo na razstavi umetnike, ki imajo že svoje izrazito fizignomijo ter ime pri kritikih in v javnosti, nekateri celo v inozemstvu. Predvsem je tu nekaj skulptur Ivana Meštrovića, kar daje razstavi posebno obeležje. Če pa smo že pri kiparstvu, naj omenimo, da je v tej panogi poleg del, ki so dokaj blizu obrti, lepo število takih, ki so brez dvoma kvalitativno odlične umetnine. Poleg že znanih imen Antona Augustinčića, **Lojzeta Dolinarja**, Hinka Juna, Ivana Kerdića, P. Palaviccinia, Sretena Stojanovića, Rob. Frangeša je treba posebej podčrtati terakote Slovenca **Tineta Kosa**, ki je razstavil izvrsten Portret in skulpturi Otrok in Mladenič. Njegovo delo »Pri delu« je nenavadno močno po svojem izrazu napora in gibanja. Kos razume svoj posel in kaže, da je zrel umetnik.

Med slikarji srečujemo nekatere stare, ljube znance z dosedanjih beograjskih in zagrebških razstav. Naj omenimo le nekaj imen: Miroslav Kraljević, Vladimir Becić, Maksimilijan Vanka, Emanuel Vidović, **Matija Jama**, Vlad. Kirin, Tomislav Krizman, Živorad Nastasijević, Marin Tartalja, K. M. Crnčić in dr. Med temi, že dobro znanimi, se odlikujejo tudi dela takih, ki pri nas niso tolikanj znani; izmed Slovencev bodi tu omenjen **Bruno Vavpotič**. Posebno dobre slike so n. pr. »La toilette« in »Dama z belim klobukom« Kuna Andrejevića, »Beograd-ski motivi« Balaža in »Tihožitje« Dragomira Glišića. Slovenec **Tone Kralj** vzbuja — poleg ostalih svojih umetnin — posebno pozornost po portretu svoje žene (v olju). Portret je prav originalen in predstavlja celo kompozicijo. Ženo je umetnik naslikal kot intimno sotrudnico pri svojem delu. Z ene strani je tihožitje s kosom strani »Slovenskega Naroda« in s kaktejo, z druge strani pa imaš živo sliko dela v umetnikovi okolici; tudi žena je zaposlena z umetniškim delom.

Edina razstavljena slika Slovenca **Staneta Cudermana** nas zanima bolj po svoji originalni postavi in po preziru do klasičnih form, nego s čisto slikarskega vidika.

S tem pa nikakor ni izčrpano vse, kar je na tej razstavi dobrega in lepega in o čemer bi bilo treba poročati. Tu je toliko lepega, toliko dokazov umetniške sile naše sodobne umetnosti, da se nam res ni bati za njeno bodočnost. Opažajo se vse stopnje in prehodi. Poleg klasičnega slikarja vode, morja in barv na vodah K. M. Crnčića, so tu moderno pojmovane marine M. Tartalje, čigar slike zapuščajo v celoti dober vtisk, čeprav so delajli namenoma nekam zanemarjeni. Poleg liričnega kontemplatorja Emanuela Vidovića, ki ima rad temne in motne večerne barve in slutnje, ki vstajajo iz teme, poleg M. Vanke z njegovimi malce dekorativnimi nagibi, vidiš slike temperamentnega in odločnega Omerja Mujadžića itd.

Celoten vtisk je nad vse močan. Res je sicer, da niso zastopani vsi likovni umetniki, ki jim gre pri nas prva beseda, vendar je razstava še vedno taka, da seznani posetnika s strujami jugoslovenske umetnosti in mu pokaže tudi nekatere njene vrhunce.

Dd.

Nova številka »Naše dobe« izide v soboto. Posebno pozornost bo vzbudil že naznanjeni članek skladatelja in publicista gosp. **Antona Lajovica o krizi izobrazbe naše inteligence.** Z ostro analizo in neizprosno logiko se dotika pisec nekaterih zelo kočljivih strani našega narodnega življenja. Tu bo marsikak čitatelj trčil z lastnimi nazori, skoraj gotovo pa utegne premotrivanje g. Lajovica vzbuditi odmeve in diskusijo. Članek obsega osem strani. — Drugi članek »Ženeva in Washington« je iz peresa jugoslov. diplomata **dr. Bogumila Vošnjaka.** Razpravlja o enem najvažnejših problemov mednarodne politike. Vrhu tega je v tej številki vse polno drugega zanimivega gradiva, nekaj polemičnih sestavkov itd. »Naša doba« stane v trafikah 8 Din. Najcenejša je za naročnike, ki jo dobivajo četrtletno za 30 Din Uprava je v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

V Varšavi je bil 15. t. m. jugoslovenski večer s predavanjem prof. Julija Benešića iz Zagreba o jugoslovenski književnosti in lektorja Debeljaka še posebej o slovenski književnosti. Prireditev je privabila odlično občinstvo in je imela lep uspeh.

Smola poljskega pisatelja. Kakor poročajo iz Varšave, se v ondotnih literarnih krogih živahno razpravlja o neuspehih doslej doma in v inozemstvu priznanega pripovednika Vacl. Sieroszewskega. Sieroszewskega so smatrali doslej za največjega živečega poljskega pisatelja, odkar so umrli njegovi vrstniki Žeromski, Reymont, Przybyszewski in Kasprowicz. Nedavno pa mu je neki literarni kritik dokazal, da je v romanu »Jung - hun - tsy« plagiral nekega ruskega potopisca. Takrat je ta obdolžitev vzbudila vsaj na levici ogorčenje proti kritiku. Sedaj so se tudi Wiadomosci literackie, ki so doslej stale na strani Sieroszewskega, obrnile proti njemu in objavljajo nadaljnje dokaze njegovega plagiatorstva. Na vrhuncu svoje slave in v poznih letih življenja je Sieroszewski občutil »mrzlico minljivosti«.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.

Petek, 16.: Vdova Rošlinka. D.
Sobota, 17.: Pustolovec pred vrati. C.
Nedelja, 18.: Naš gospod župnik. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 19.: Konec poti. A.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20

Petek, 16.: Zaprto.
Sobota, 17.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. E.
Nedelja, 18.: Dolarska princesa. Premijera. Izven.
Ponedeljek, 19.: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Petek, 16. ob 15.: Grudica. Šolska predstava po najnižjih cenah.
Sobota, 17.: Na fronti sestre Žive. Premijera.
Nedelja, 18.: Radikalna kura. Ljudska predstava. Dramske cene. Kuponi. Zadnjič.

Domače vesti

* **Odlikovanje jugoslovenskih rojakov v Argentini.** Na predlog našega poslanika v Buenos Airesu so bili odlikovani naslednji odlični Jugosloveni v Argentini: Mihajlo Mihanović z redom sv. Save 2. razreda, Nikola Crnogorčević z redom sv. Save 3. razreda, honorarni konzul v Rosariu Kokić in Ivan Filipović z redom sv. Save 4. razreda ter Stjepan Miličić z redom sv. Save 5. razreda. Odlikovanci so vsi zavedni Jugosloveni in so pridobili velike zasluge za našo državo.

* **Izpremememba v šolski službi.** Strokovna učiteljica na gimnaziji v Knjaževcu Filomela Šiškovićeva je po službeni potrebi premeščena na II. državno realno gimnazijo v Ljubljani.

* **Zobotehniško komisijo** za Ljubljano je podelila kr. banska uprava zobotehniku Josipu Kavčiču, ki bo otvoril v kratkem svoj atelje.

* **Mednarodni kongres za zaščito upnikov na Dunaju.** Advokatska komora v Ljubljani opozarja člane, da bo v času od 31. t. m. do 3. junija na Dunaju mednarodni kongres za zaščito upnikov. Na tem kongresu bodo sodelovali najuglednejši strokovnjaki poedinih držav, ki bodo referirali o vseh važnejših vprašanjih, ki se nanašajo na mednarodno zaščito upnikov, osobito se bodo pa obravnavala vprašanja iz stečajnega postopka in iz poravnalnega postopanja izven stečaja. Gg. člani, ki se nameravajo udeležiti tega kongresa naj javijo to Advokatski komori.

* **Izlet Jadranske Straže je že omogočen,** ker se je oglasilo zadostno število udeležencev. Izletniški odbor naznanja, da je še nekaj mest prostih, in sicer v razredu A in B. Kdor še reflektira na najboljše mesto, naj prijavil takoj. Prijavni rok je podaljšan do 1. junija. Prijave pa so glede na zanimanje zadnjih dni nujne. Jadranski Straži se je posrečilo pridobiti še nekaj mest na parobrodu in v hotelih. Prosimo vse priglašence, da vplačajo zneske, ker sicer bomo v zadnjih dneh primorani njih prostore oddati drugim. Prijave in informacije: izletniška pisarna, Ljubljana, Vogelna 3. Zahtevajte nemudoma prospekte in prijavite se takoj.

* **Razpis službe ekonoma.** Banska uprava v Ljubljani razpisuje službo ekonoma javne bolnice v Murski Soboti in službo ekonomskega pripravnika v isti bolnici v staležu banovinskih uradnikov II. kategorije po zakonu o civilnih uradnikih in po zakonu o bolnicah, ki predpisuje za to službo strokovno šolsko izobrazbo iz trgovskih ali ekonomskih ved, ki ustreza dovršeni srednji šoli. Prosilci za službo ekonoma morajo imeti vsaj pet let ekonomske službe v bolnicah. Opremljene prošnje sprejema banska uprava najkasneje do konca tekočega meseca.

* **Izpiti za koncesije zidarskega, tesarskega, kamnoseškega in vodnjakarskega mojstra.** Kraljevska banska uprava Dravske banovine je določila pismene izpite prosilcev za koncesije zidarskega, tesarskega, kamnoseškega in vodnjakarskega mojstra na dan 10. junija. Na ta dan se bodo vršili pismeni izpiti, ustni pa se bodo vršili 20., oziroma po potrebi tudi 21. junija. Prošnje za pripustitev k izpitu naj se vlože najkasneje do 30. t. m. pri izpraševalni komisiji v Ljubljani, Turjaški trg 1 (oddelek V. banske uprave). Pri tej komisiji je treba tudi plačati izpitno takso.

* **Otvoritev Uletove koče na Peci.** Slovensko planinsko društvo, podružnica »Peca« v Mežici, naznanja članom in drugim ljubiteljem sive Pece, da se Uletova koča otvori v soboto 17. t. m. za letošnjo sezono in ostane nadalje odprta. Za vsestranska okrepčila bo poskrbljeno po naši preizkušeni oskrbnici, ki je že v lanski sezoni zadovoljila marsikaterega lačnega in žejnega planinca s svojo kuhinjsko prakso in dobro kapljico, ki jo priskrbuje marljivi gospodarski odsek podružnice. V soboto vsi na Peco! Sneg po malem izginja in vabijo sive stene vsakogar, da jih obišče. Prebudimo se iz zimskega spanja!

* **Ciril Metodova družba je založila nove razglednice,** ki se dobe v trgovinah, trafikah in pisarni, Beethovnova ulica 2.

* **Nalezljive bolezni v Dravski banovini.** V dobi od 22. do 30. aprila je bilo pri zdravstvenem inspektoratu v Ljubljani prijavljenih 328 oboleni za nalezljivimi boleznimi in sicer: za ošpicami 173, za škrlatinko 76, za davico 35, za tifuznimi boleznimi 20, za šenom 14, za dušljivim kašljem 8, za krčevito odrevenelostjo in za odrevenelostjo tilnika pa po 1 oseba.

* **Zahvala naših akademikov v Brnu.** Akademsko društvo Jugoslavija v Brnu (ČSR) se najlepše zahvaljuje mariborskemu magistratu za podporo 2000 Din, Zbornici za TOI v Ljubljani za 500 Din, Celjski posojilnici za 300 Din in g. Skubcu, ravnatelju TPD, za 200 Din.

* **Esperanto in zvočni film.** Prejeli smo: V zadnji številki esperantskega tednika »Heroldo de Esperanto« čitamo zanimiv članek o esperantu kot bodočem jeziku govorečega filma. Carl Laemmle, ustvaritelj Svetovne filmske družbe, splošno nazvan Napoleon filmske industrije, se je izrazil v svojem razgovoru z zastopnikom Svetovne esperantske zveze v Los Angelesu, da je esperanto po svoji preprostosti brez dvoma najprikladnejše in najkoristnejše občilo za rešitev jezikovnega problema v govorečem filmu. Ako bodo uspehi prvega, že izvršenega esperantskega zvočnega filma zadovoljivi, da bo tudi njegovo podjetje pričelo izdelovati esperantske zvočne filme. Angleško govorečih filmov da v Evropi ne cenijo; njih predelovanje v španski, nemški in francoski jezik pa se finančno ne bo obneslo.

* **Koliko ima Beograd advokatov.** Beograjska advokatska zbornica je objavila imenik advokatov in advokatskih pripravnikov, iz katerega je razvidno, da je v Beogradu 411 advokatov in 83 pripravnikov. Na 500 prebivalcev Beograda pride torej po en advokat.

* **Poprava vojašnic v Mariboru in Celju.** Za splošno popravilo vojašnic kralja Petra I. je dovoljen kredit in sicer za vojašnico v Mariboru 825.324 dinarjev, za vojašnico v Celju pa 585.274 dinarjev. Dravska divizijska oblast bo dela oddala po ofertalni dražbi v dneh 5. in 6. junija letos.

Novo! Znižane cene!
4.—, 6.—, 8.— in 10 Din
SOYOKA
Po romanu slovitega
EDGARJA WALLACEA
Velenapeto!
Senzacijonalno!
KINO IDEAL.

* **Razstava Pohištva** bo na željo občinstva zopet prirejena na velesejmu. Mizarski mojstri bodo tudi tokrat kompaktno razstavili svoje izdelke. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti ter po zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinje, spalne in jedilne oprave, nadalje pisarne in drugo, od najpriprostejše do najfinejše izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster v polnem obsegu jamči.

* **Ureditev cen v hotelih dalmatinske rivijere.** V Dubrovniku se je te dni po odredbi ministra za trgovino in industrijo vršila konferenca hotelirjev v svrho ureditve cen v hotelih in privatnih stanovanjih, ki se oddajajo tujcem. Konferenca je razpravljala o cenah ter ugotovila, da so določene cene primerne. V vseh sobah, ki se oddajajo, bo izvešen tiskan cenik v hrvatskem, češkem, nemškem in angleškem jeziku. Prepis cenika bo izročen okrožnemu inspektorju, sreskemu načelniku in Zadrugi gostilničarjev.

* **»Jugoslavija« (Jugoslavenski Turizam).** Te dni je izšla majska številka tega odličnega mesečnika za propagando našega tujskega prometa in prinaša mimo krasnih ilustracij kopico izvrstnih člankov. O Sloveniji je napisala zaslužna ga. Copelandova troje člankov v angleščini: Maribor on the Drava, The Pohorje near Maribor in The most ancient moutains of Jugoslavia.

* **Huda nesreča.** Iz Rajhenburga nam pišejo: V torek 13. t. m. se je pripetila v našem trgu huda nesreča. Dimnikarski pomočnik Ed. Schöner se je preljal s kolesom po klancu navzdol ter zadel v občinskega

SIROTA Z MILIJONI
danes

stražnika, katerega je hudo poškodoval na prsih. Tudi sam je dobil precejšno rano na glavi. Mimovozeči avto je oba ponesrečenca prepeljal v mestno bolnico v Brežice.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Za častnega občana občine Gornja Šiška** je bil imenovan na predvčerajšnji seji gornješišenskega občinskega odbora sedanji župan g. Ivan Zakotnik, posestnik in tesarski mojster. Agilni g. Zakotnik je 13. t. m. slavil 25 letnico svojega županovanja, ki je bilo prav plodonosno. Po veliki zaslugi g. župana je dobila Gornja Šiška novo šolo, električno razsvetljavo in vodovod. Pa tudi sicer ima g. Zakotnik mnogo zaslug za občino, kar mu vsi občani priznavajo. Največje priznanje pa je v tem, da mu Gornja Šiška 25 let zaupa županovanje. Naj bo jubilantu prisojenih še mnogo let v korist občine!

u— **Občni zbor Slovenske Matice za leto 1930.** bo v društveni posvetovalnici v hiši Slovenske Matice, Kongresni trg 7, dne 2. junija ob 20. z dnevnim redom: poročilo društvenih funkcijonarjev, volitev odbora (devet članov) in nadzorstva (treh članov) ter slučajnosti. Občnega zbora se morejo udeležiti častni člani, pokrovitelji, ustanovniki in društveniki

u— **»Ramper«.** Danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer bo predvajala ZKD v prostorih kina »Dvor« premijero najnovejšega kulturnega velefilma »Ramper«, ki popisuje usodo drznega letalca in raziskovalca severnega tečaja. Ramperja predstavlja sloviti Paul Wegener. Film »Ramper« je izredno lep in priporočamo ga vsakomur v ogled. Mladini je poset filma zabranjen. Cene pri vseh predstavah najnižje: 2, 4, 6 in 8 Din. Film bo samo danes na sporedu in se ponovi samo še pri eni predstavi v soboto ob pol 3 popoldne istotako v kinu »Dvor«.

u— **Iz gledališča.** Drevi bo opera zaprta, v drami pa bodo igrali predzadnjikrat v tej sezoni »Vdovo Rošlinko« za red D. V soboto zvečer bodo ponovili v operi Bravničarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« za red E, v drami pa »Pustolovca pred vrati« za red C.

u— **Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo 18. t. m. izlet v Cerknico (gotska cerkev iz l. 1472). Dolenjo vas in Martinjak. Odhod iz Ljubljane zjutraj ob 7.35, zbirališče glavni kolodvor. Izlet bo vodil g. dr. Josip Debevec.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebščine najceneje v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
in
KANC (Wolfram), MARIBOR
CENIK GRATIS!

u— **Smrtna kosa.** V Zeleni jami je preminul g. Štefan Gorjanc, železniški uradnik v pokoju, v starosti 53 let. Pogreb pokojnika bo danes ob pol 18. Bodi mu ohranjen blag spomin, žalujočim naše sožalje!

u— **Ljubljanska mestna plinarna** priredi danes v petek 16. t. m. ob 20. ponovno predavanje o kuhanju s plinom. Predavala bo zopet gdč. Pergova z Dunaja od tvrdke Junker & Ruh. Naše gospodinje se vabijo k temu zanimivemu predavanju in se vstopnice lahko rezervirajo (tudi telefonično) pri mestni plinarni.

u— **Najden zavoj perila.** Ko je patruljiral nadstražnik Drago Bordon predvčerajšnjim po Poljanski cesti, je neki prečni ulici nenadoma ugledal na tleh večji zavoj. Stražnik je najdeni zavoj pobral in ga razvil. Našel je notri različno perilo, prevleke za zglavje, ženske srajce in nekaj rjuh. Zavoj s perilom, ki je bilo ali izgubljeno ali ga je tat spotoma odvrgel, se nahaja sedaj na policijski direkciji, kjer ga lastnik lahko dobi nazaj.

u— **V šoli ukraden dežnik.** Marija Terzinarjeva, žena delavca stanujočega na Kodeljevem v baraki, je prijavila, da je njeni hčerki Kristini, učenki V. razreda v Mostah, pred dnevi nekdo ukradel iz šole lep, rjav svilen dežnik. Kristina je pustila med poukom dežnik v veži, kamor se je splazil neznan tat in se ga polastil.

u— **Izpred gostilne ukradeno kolo.** Mehanik Rudolf S., stanujoč na Posavju, se je predvčerajšnjim zvečer zadržal v Milkovičevi gostilni na Dunajski cesti nasproti artiljerijske vojašnice. Kolo, ki ga je imel S. s seboj, je prislonil zunaj na steno, sam pa pil v lokalu kozarec vina. Ugodno priliko v temi pa je izrabil neznan tat in se kolesa polastil. Ukradeno kolo je znamke »Peugeot«.

u— **Čuden gost.** Pleskarski mojster Fr Rebernik, stanujoč na Poljanski cesti 17, je zadnje čase večkrat opazoval neznanega mladega moškega, ki je prihajal v hišo preko vrta s Poljanskega nasipa. Ker je

SIROTA Z MILIJONI
Pretresljiv roman usode lepega dekleta, ki ne ve, da je dedinja milijonskega imetja.
Prvič v slovenščini!
Začel izhajati v 20. štev.
»ROMANA«
Tednika za vse
Zahtevajte prospekt!
V trafiki ali pa pri upravi
LJUBLJANA
Breg 10.

ŠTEV. DIN
2
DIN ŠTEV.
7158

hišni lastnik odsoten, se je Rebernik sam odločil, da neznanca ustavi in ga pobara, kako in kaj. V sredo okrog 7. zjutraj ga je zopet ugledal prihajati preko vrta in počakal ga je na stopnišču v hiši. Komaj je fant stopil v vežo, ga je Rebernik zaradi večje varnosti prijel za rokav. »Kdo ste in kaj iščete tu?« se je glasilo vprašanje. Neznanec ni dal nobenega odgovora, nego je pričel suvati okrog sebe. Hotel je na vsak način uteči, toda g. Rebernik ki je hotel brezpogojno dognati, po kaj zanaja neznanec v hišo, ga je držal krepko. Fant pa tudi ni hotel odnehati. Tako mu je g. Rebernik v borbi počasi slekel suknjič. Ker neznanec ni hotel odnehati je ostal g. Rebernik v rokah tudi telovnik z uro vred, ki se je nahajala v žepu. Borba se je slednjič končala tako, da je imel g. Rebernik v roki še kos narammice, dočim se je fant izmuznil in jo skokoma pobral čez vrt in izginil nekje na Poljanskim nasipu. Med prerivanjem je mladi neznanec, ki je najbrže kakemu dekletu v hiši hodil preganjat dolgčas, izgubil tudi čepico. Vse, česar se je med bojem otresel, je pozneje zaplenila policija in zdaj na Poljanah vse čaka, da se pojasne zagonetni obiski čudnega neznanca v hiši št. 17.

Uporabljajte samo originalni
„Zacherlin“
nenadkriljiv mrčesni prašek 131

u— **Sokol Šiška** priredi v nedeljo 18. t. m. izlet na Škofljico. Odhod ob 8. zjutraj izpred dolenjskega mosta čez Orle, ob 12. kosilo, ob 3. popoldne nastop vseh odsekov. Po nastopu veselica s plesom pri g. Javorniku.

u— **Pevsko društvo »Sava« v Ljubljani** priredi v nedeljo 18. t. m. izlet v Pekel. Zbirališče ob 7.15 na glavnem kolodvoru. Vabljeno občinstvo, pevci obvezni. V primeru slabega vremena se izlet preloži na eno poznejših nedelj. 681

u— **Mestni avtobus** na progi Ljubljana-Cerklje-Kranj bo od 17. t. m. dalje zaradi spremembe železniškega voznega reda odhajal iz Ljubljane zjutraj ob 6. uri kakor do sedaj, popoldne pa ob 13. uri namesto ob 13.30, torej pol ure prej. Iz Kranja pa bo odhajal proti Ljubljani zjutraj ob 8.40 popoldne pa ob 16. uri. 683

Iz Celja

e— **Zelo lepo uspel koncert** je priredil preteklo soboto v mali dvorani Celjskega doma 41 pevcev broječ pevski zbor tukajšnjega delavskega kulturnega društva »Svobode«. Pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja se je zbor od lanskega nastopa vidno izpopolnil in se usposobil za resno konkurenco. Spored je bil izbran s srečno roko in pravim okusom. Predvsem se je izkazal solist baritonist g. Kobula, ki se je zlasti odlikoval v Novakovi »Sanak spava« in divni ruski pesmi »Dvanajst razbojnikov«. Zbor bo ponovil koncert v nedeljo 18. t. m. pri »Franclju« v Štorah.

e— **Slovenska Matica.** Knjige Slovenske Matice so došle in se dobe pri poverjeniku. Člani, ki so prejeli v svrho plačila članarine položnico, naj se izkažejo s čekovno priznanico, da so članarino poravnali.

e— **Glasbena Matica v Celju** priredi svoje vsakoletne nastope gojencev tudi letos v celjskem mestnem gledališču in sicer 18. t. m. ob 10. dopoldne, dalje 19., 20. in 21. t. m. ob pol 7. zvečer ter 22. t. m. klavirski večer. Vsi nastopi bodo brez vstopnine, edino za klavirski večer je določena malenkostna vstopnina. Predprodaja vstopnic je pri Goričar & Leskovšek. Za ostale produkcije se hvaležno sprejemajo pri blagajni prostovoljni prispevki.

PEGE odpravi hitro in brez sledu
„CREME ORIZOL“
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Depot: Cosmochemia, Zagreb, Smičiklasova 23. Telefon 49—99.

e— **Prisilno vrnjen begun.** Včeraj smo poročali, da je pobegnil od mojstra, oziroma od doma 15 letni mesarski vajenec Karel Friedrich z Brega pri Celju. Predvčerajšnjim popoldne pa je bil mladi begun prijet od ljubljanske policije in nato vrnjen staršem v Celje
ne bo obveljala.

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl 68 letni brezposelni delavec Janez Polak iz Lastnič, okraj Šmarje pri Jelšah.

e— **Pri padcu skalpiran.** Preteklo nedeljo se je vozil 50 letni posestnik Alojzij Černoša doma s Pristave pri Mestinju, v vinjenem stanju na vozu skozi Podčetrtek. Nenadoma je omahnil in padel z voza. Pri tem pa se je moral natakniti na kak oster predmet, ker je prišel v bolnico v precej nerodnem stanju. Na polovici glave mu je namreč manjkala koža. Rano so mu zašili in zdaj ima zopet oblečeno lobanjo.

e— **Nesreča pri delu.** Predvčerajšnjim je pri delu v kovačnici manipuliral 24 letni kovaški vajenec Franc Valentin iz Vitanja tako nespretno, da je zašel s prstancem in mezincem leve roke v klešče, katere je pomočnik v istem trenutku z vso silo stisnil. Oba prsta sta močno zmečkana. Pomoč

SIROTA Z MILIJONI
izšla

je moral Valentin poiskati v celjski bolnici.

e— **V krop je stopil.** V Westnovi tovarni v Gaberju je stopil 14. t. m. 27 letni delavec Josip Golčar s Polul pri Celju tako nesrečno v posodo vrele vode, da si je popolnoma poparil desno nogo pod kolenom. Tudi on je moral poiskati zdravniško pomoč v celjski bolnici.

e— **Ukradena suknja najdena.** Predvčerajšnjim je celjska policija izsledila pri delavcu Matevžu F. v Spodnji Hudinji pri Celju suknjo, o kateri se je ugotovilo, da je bila predlanskim 11. novembra ukradena iz veže tukajšnje osnovne šole optiškemu vajencu Martinu Cokanu med poukom v obrtni nadaljevalni šoli. Delavec je povedal, da je kupil suknjo čisto pošteno od predkaznovanega čevljarskega vajenca F. P. iz Gaberja, ki je pri zaslišanju na policiji izjavil, da je kupil suknjo od nekega neznanega moškega v mesecu novembru predlanskim za 175 Din. Ta trditev pa najbrže

Iz Maribora

a— **Minister dr. Korošec v Mariboru.** Včeraj dopoldne je prispel v Maribor minister za šume dr. Korošec, ki se je popoldne udeležil pogreba pokojnega dr. Hilarija Vodopivca. Prenočil je v dijaškem semenišču, davi pa je odpotoval v Ljubljano.

a— **Pogreb dr. Hilarija Vodopivca.** Včeraj ob 16. se je iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju vršil pogreb umrlega državnega svetnika dr. Hilarija Vodopivca. Pogreba so se udeležili minister dr. Korošec, okrožni inspektor dr. Schaubach, bivši oblastni komisar dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, predstojnik finančnega inspektorata svetnik Sedlar, vse uradništvo okrožnega inspektorata in davčne uprave, zastopnik direkcije v Ljubljani, sorodniki in prijatelji ter mnogoštevilni v Mariboru živeči primorski rojaki pokojnika. Pred mrtvašnico je zapel kombinirani pevski zbor Maribora in Jadrana žalostinko »Vigred«, ob odprtem grobu pa »Blagor mu«. Na krsto je bilo položenih več krasnih vencev.

a— **Iz gledališča.** Danes ob 15. se uprizori Žolnirjeva pravljična igra »Grudica« kot šolska predstava po najnižjih cenah. Jutri bo krstna predstava nove Kraigherjeve drame »Na fronti sestre Žive«, katere dejanje se dogaja za časa svetovne vojne. K predstavi je povabljen tudi avtor sam. — V nedeljo ob 20. se ponovi Dobovičeva zabavna burka s petjem in godbo »Radikalna kura« po dramskih cenah in zadnjič v sezoni. Kdor si še ni ogledal te velezabavne burke, ki je dosegla zlasti z nosilcem glavne vloge g. Danešem največje število predstav v sezoni, naj ne zamudi.

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** V ponedeljek 19. t. m. bo predaval prvak veslarskega športa, Oto Lutter iz Gradca, o potovanju, ki ga je napravil v zložljivem čolnu (Faltboot) po rekah Jugoslavije in Avstrije. Snel je na svojem potovanju nad 100 najbolj karakterističnih pokrajinskih slik, ki nam kažejo znamenite vodopade, življenje splavarjev in prastare naselbine iz Bosne. Seveda bo predavatelj vpletel tudi mnogo lastnih doživljajev. Predprodaja vstopnic je od petka 16. maja naprej pri ge. Zlati Brišnik in pri g. Höferju.

Če je še toliko komarjev, boste vseeno lahko spali pri odprtem oknu — če se namažete s CEDRAL OIL-om Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova št. 5. 7035

a— **Poučni izlet na Jesenice** prirede 18. in 19. t. m. kovinarski vajenci in pomočniki III. letnika obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru. Vodila jih bosta strokovni učitelj g. Poljanec in ključavničarski mojster g. Kumerc. Gojenci si bodo ogledali tamkaj zlasti naprave Kranjske industrijske družbe Zlet je omogočila kovinarska zadruga, ki je zbrala potrebna sredstva. Zbirališče v nedeljo ob 5. zjutraj, pred glavnim kolodvorom.

a— **Promenadna pot ob Dravi** bo letos zgrajena. Včeraj dopoldne se je vršil uradni komisijski ogled na mestu zgradbe nove promenadne poti na desnem bregu Drave, ki naj bi razbremenila Pobreško cesto, ki je za svojo širino za promet preobložena. Mestni gradbeni urad je zastopal geometer Vončina, sresko načelstvo dr. Vrečko, zastopan je bil tudi hidrotehnični oddelek, Olepševalno društvo za magdalensko predmestje, občina Pobrežje ter skoro vsi posestniki ob dravskem obrežju. Dočim so se doslej posamezni posetniki še upirali zgradbi te poti, je bil včeraj dosežen sporazum z vsemi. Le zastopnik kaznilnice ravnatelj g. Vrabl je izjavil, da ni pristojen dajati privoljenja, temveč ga mora dati pravosodno ministrstvo. Nekateri posestniki so prepustili potrebni svet celo brez odškodnine ter jim gre za njihovo uvidevnost zahvala naše javnosti. Upamo da tudi država kot lastnica zemljišča kaznilnice ne bo delala ovir tem manj, ker gre itak čez dotični svet že sedaj javna pot, ki obstoja že svojih 50 let in ki bi se samo razširila. Nadamo se, da bo sedaj banska uprava dala potrebno dovoljenje za razlastitve in za zgradbo poti, ki jo bo kot pooblaščenec mestne občine zgradilo Olepševalno društvo za magdalensko predmestje. Verjetno je, da bo nova promenadna pot do jeseni zgrajena.

a— **Ponovna licitacija gramoza** se je vršila včeraj dopoldne pri okrajnem cestnem odboru za mariborski sodni okraj. Prišlo je tokrat še 30 ponudnikov, ki so v cenah znatno popustili, znamenje kako silno na kmetih primanjkuje denarja.

a— **Zanimiv koncert** pripravlja prof. Mirk s pevskim zborom Glasbene Matice v Mariboru. Koncert, ki bo dne 4. junija prinese novost: Grečaninova Demestvenuju Liturgiju, obširno skladbo za mešani zbor in soli. Občinstvo opozarjamo že sedaj na to znamenito prireditev, ki bo v tukajšnji stolnici.

a— **Občni zbor Društva državnih upokojencev v Mariboru** ne bo 18., temveč 25. t. m. ob pol 11. v Gambrinovi dvorani. »Upokojenec« št. 4 izide po občnem zboru.

a— **Smrtna kosa.** V Krčevini v Praprotnikovi ulici 30., je v sredo zvečer umrla zasebnica Neža Harvanek, stara 75 let. — V splošni bolnici je umrl v sredo popoldne delavec Ivan Slakuš, star 57 let.

a— **Mlad obupanec v valovih Drave.** V sredo okrog 13. so pasanti čez Dravsko brv videli moleti izpod brvi glavo človeka, ki je visel spodaj pod brvjo na železni traverzi. Obveščena stražnika sta pohitela na lice mesta. Tam je stal na brvi mesarski pomočnik Matevž Klavž, ki je izpovedal, da je možakar pod brvjo 25 letni brezposelni samski delavec Ludvik Ozimič iz Peker. Vkljub vsemu prigovarjanju obupanec ni hotel izpod brvi, zaradi življenjske nevarnosti pa ni bilo mogoče, ga s silo rešiti iz položaja. Med tem je nesrečnež — bodisi prostovoljno ali ker so ga zapustile moči — padel v Dravo in izginil v valovih.

a— **Izpred senata trojice.** Včeraj se je zagovarjal 53 letni vinski trgovec Marin Baković iz Splita zaradi goljufije, ker je pri neki civilni razpravi dne 7. novembra 1929. pred okrajnim sodiščem v Murski Soboti kjer je tožil gostilničarja Aleksandra Hazoka iz Križevcev zaradi plačanega vina, predložil med drugimi tudi ponarejeno naročilnico za 250 litrov dalmatinskega vina, kar bi pomenilo za gostilničarja škode 1000 dinarjev. Baković je bil obsojen na 1 mesec ječe. — Pred trojico se je tudi zagovarjal viničarski sin Ivan Simončič iz Ivanjskega vrha v Slov. goricah zaradi telesne poškodbe zoper varnost življenja. Dne 9. februarja t. l. so popivali v kleti Martina Klobase v Osečkem vrhu. Ko jih je vino razgrelo, je Simončič dobil pretepaške želje in je v izzivalnem namenu zapičil nož v strop. Vendar so treznejši, med njimi tudi viničar Matija Hobot, odšli v sosedno hišo. Simončič pa z nekaterimi za njimi in jih je napadel. V pretepu, ki se je razvil, je Simončič z nožem udaril Hobota s tako silo v ustnico, da mu jo je razrezal popolnoma in da je kljub izvršeni operaciji ostala deformirana ter je ves obraz skažen. Simončič je dobil 3 mesece in teden dni strogega zapora.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Vremensko poročilo

meteorološkega zavoda v Ljubljani

(Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlago v %, 5 smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin.

15. maja 1930.

Ljubljana: 7, 760.2, 11, 85, —, 8, dež, 0.2.
Maribor: 7, 759.0, 13, 85, NW2, 3, —, —.
Zagreb: 7, 759.8, 14, 85, NE2, 10, —, —.
Beograd: 7, 758.1, 14, 75, —, 9, —, —.
Sarajevo: 7, 759.5, 11, 85, —, 10, —, —.
Skoplje: 7, 760.2, 9, 85, —, 10, —, —.
Split: 7, 759.1, 15, 75, —, 8, —, —.

Solnce vzhaja ob 4.31, zahaja ob 19.22, luna vzhaja ob 23.52, zahaja ob 6.24. — Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 19.6, najnižja 10.8. Najnižja temperatura: v Mariboru 11, v Zagrebu 13, v Beogradu 11, v Sarajevu 8, v Skoplju 3, v Splitu 13.

VOZNI RED

avtobusne proge Novo mesto — Krško velja od 20. maja

Odhod iz Novega mesta ob 7. uri, **prihod** v Krško ob 9. uri in 14.20 uri.
Odhod iz Krškega ob 7. uri, **prihod** v Novo mesto ob 9. uri in 17.35 uri.
Sprejemajo se naročila za avtobusne izlete v poljubne kraje. 7177

Avtobusno podjetje KOS, Novo mesto.

Iz Kranja

r— **Proslava materinskega dneva.** Tukajšnja agilna podružnica Kola jugoslovenskih sester je proslavila preteklo nedeljo Materinski dan s prodajo cvetk in znakov. Z lepim izkupičkom je odbor obdaroval 11 revnih mater ter poslal 1000 Din za nesrečne matere pogorelke v Zaluki.

r— **Sport v Kranju.** V nedeljo ob pol 13. uri bo nogometna tekma na Sokolovem igrišču med Villacher Sportvereinom iz Beljaka in domačim nogometnim oddelkom. V okvirju Sokolskega društva se je osnoval hazenski odsek, ki mu načeluje g. Čulk.. Jutri ob pol 21. uri bo v Kocbekovi sobi sestanek vseh gospodičen, ki se za ta sport zanimajo.

Iz Kamnika

ka— **Delovanje tukajšnjega Tujskoprometnega društva.** Tajništvo tujskoprometnega društva je dobilo v poslednjih dneh mnogo dopisov iz raznih krajev naše države zaradi sob in stanovanj. Kakor smo že poročali, ima Tujskoprometno društvo evidenco vseh sob in stanovanj v mestu ter okolici in takoj rešuje vsa zadevna vprašanja. Pričakovati je v letošnji sezoni znaten dotok tujcev. V nedeljo so si odborniki ogledali izprehajališča v okolici in mestu ter končnoveljavno določili prostore za nove klopi in mizice. Akcija za prostovoljne prispevke lesa se je prav lepo obnesla in gre kamniškim lesotržcem in Meščanski korporaciji vsa pohvala. V korist društva se bo v najkrajšem času uprizorila v Čitalnici izvrstna komedija »Favn«, ki je svoječas žela velike uspehe na našem odru. Igra se bo uprizorila najbrže prvo soboto v juniju.

ka— **Proslava Materinskega dne.** V soboto in v nedeljo bo priredilo Kolo jugoslovenskih sester v Kamniku Albrechtovo pravljično igrico »Sirota Jerica«. Proslava bi se morala vršiti že prejšnjo nedeljo, so jo pa preložili zaradi tehničnih zaprek. Z izkupičkom igre, ki jo bo igrala deca, namerava Kolo obdarovati najubožnejše v Kamniku. Dolžnost vseh meščanov je, da se proslave udeleže.

ka— **Delovanje davčnih odborov.** 1. t. m. so pričeli delovati davčni odbori pri tukajšnji davčni upravi. Ure so vsak dan od 8. — 12. in od 4. dalje.

ka— **Aparati za vremensko hišico so prispeli.** Po zaslugi g. Janeza Tomca, ki je deloma zbral že ves potreben kapital za instrumente, je tvrdka iz Nemčije poslala aparate. V teku tega tedna se bo oddalo delo hišice tukajšnji tovarni »Titan«, tako da bo najkasneje v juniju že vse gotovo. Vremenska hišica je važna pridobitev za mesto in je želeti, da prispevajo vsi, kolikor morejo.

ka— **Renoviranje kavarne.** Bivša Vanosijeva kavrna, ki je prenehala obratovati, se sedaj popravlja in slika. Obnovljeno kavarno bo vodil g. Kosak.

ka— **Damski penzijonat.** Kakor čujemo, preurejajo usmiljenke svojo hišo na Grabnu, kjer je otroški vrtec, v damski penzijonat. Na razpolago bo baje osem opremljenih sob.

ka— **Avtobusna konkurenca.** Podjetji Hojak iz Domžal in Kregar in Fajdiga v Kamniku, ki sta vzdrževali promet Ljubljana - Kamnik, sta znižali vozno ceno tja in nazaj na 20 Din za osebo.

Iz Litije

i— **Materinska proslava.** Kakor vsako leto se je litijska šolska mladina tudi letos spomnila Materinskega dne. Na zavodu so se vršile lepe interne akademije. Simpatično je bila sprejeta gesta naših malčkov, ki so obdarovali svoje majke s cvetjem.

i— **Nogometna tekma.** Litijski SK je postal zadnje čase zelo agilen. Ne mine nedelja, da ne bi nudil naši sportni publiki živahnega užitka. V nedeljo je gostoval pri nas SK »Krakovo« iz Ljubljane. Rezultat je bil neodločen 3 : 3. Kot razveseljivo dejstvo navajamo, da se krog publike od nedelje do nedelje veča. Pri zadnji tekmi je bilo med gledalci precej Šmarčanov.

i— **Pešizlet Sokolskega društva Litija-Šmartno.** V nedeljo 18. t. m. skupni društveni pešizlet na Vače. Zbirališče pred Sokolskim domom v Litiji, odhod opoldne. Povratek do večernega vlaka proti Ljubljani.

Iz Velikih Lašč

vl— **Najem.** V nedeljo 18. t. m. se bo v notarski pisarni g. Hanžiča ob 10. uri dopoldne oddajala v najem Adamičeva žaga iz Ponikev, eventuelno tudi mlin, za dobo 10 let.

Iz Novega mesta

n— **Nova podzemska jama.** Posestnik Ivan Nose iz Gaberja pod Gorjanci je kopal vodnjak, da bi imel vodo za lastno uporabo ter da se oskrbi z njo za primer požara, ki vasi skoro nobeno leto ne prizanese. Pri kopanju se mu je na njegovo največje začudenje odprla jama, dolga 18 metrov in široka 10 metrov. V jami je našel krasne kristalno čiste kapnike zelo lepih oblik. Dobro bi bilo, da bi se za najdbo zavzelo Društvo za raziskavanje podzemskih jam v Ljubljani. Kraj, kjer je posestnik Nose odkril jamo, je pod Trdinovim vrhom, najvišjim hribom na Gorjancih. Nosetova jama je že druga, ki je bila odkrita v zadnjem času v tukajšnji okolici. Prva je bila odkrita v Stranski vasi, kjer je malo jezere z okoli 80 m² površine.

n— **Pasja steklina** se je pojavila v občini Šmihel-Stopiče. Neki pes je obgrizel tri druge. Te tri so ustrelili, dočim je oni, pri katerem se je pojavila steklina, poginil nekje pri Birčni vasi. Sresko glavarstvo je odredilo kontumac za ves srez.

n— **Gadja zalega** se je pojavila sredi mesta na Florjanovem trgu pri starem obzidju, kjer se vrše priprave za gradbo Prosvetnega doma. Nekega psa, ki se je zadrževal na tem prostoru, je pičil gad v jezik. Ljudje, ki hodijo mimo proti Kapiteljnu, so opazili na kupu kar po 6 — 8 glav te kačje zalege.

Iz Krškega

kk— **Velik pevski koncert v Krškem.** V nedeljo 25. t. m. nastopi v Krškem enajst pevskih zborov, katerih vsak zapoje dve pesmici, a skupno vsi zbori tudi dve pesmici. Vseh pevcev bo okrog dvesto. Pričetek koncerta, ki ga bo dalje oddajala Radio-Ljubljana, bo ob 15. uri. Nastopili bodo naslednji zbori (pod vodstvom naslednjih pevovodij): Krško (g. Vutkovič in g. Čander, mešani zbor), Videm (g. Colnar, mešani zbor), Sv. Križ pri Kostanjevici (g. Torkar, moški zbor), Studenec (g. Povh, mešani zbor), Sv. Duh (g. Arh, mešani zbor), kvartet Krško (g. Štiplovšek), Leskovec (g. Rupar, mešani zbor), Raka (g. Korbun, moški in mešani zbor), Krška vas (g. Kobal, moški zbor), Kostanjevica na Krki (g. Lavrih, mešani zbor), II. Cerklje ob Krki (g. Petelin, mešani zbor), okrožni zbor (g. Petelin).

Iz Trbovelj

t— **Materinski dan.** V proslavo materinskega dne priredi otroški vrtec na Vodi v nedeljo 18. t. m. ob 3. pop. v Delavskem domu mladinsko prireditev z nagovorom, deklamacijami in igro s petjem »Mati«.

t— **Spremembe voznega reda.** Zaradi izpremembe voznega reda železnic, se bo nekoliko izpremenil tudi vozni red avtomobilov, ki vozijo iz trga na postajo in obratno. Avto, ki je vozil iz trga proti kolodvoru ob 13., od danes naprej ne bo več vozil in oni avto, ki je vozil do sedaj iz trga proti kolodvoru ob 14.45, bo odpeljal odslej iz trga ob 14.30. Ostale zveze ostanejo kot so bile.

Iz Laškega

l— **Materinski dan** proslavi Žensko društvo »Blago srce« v Laškem s sodelovanjem PRK v nedeljo 18. t. m. Dopoldne se bodo razpečavale cvetice po mestu, ob 11. pa bo v šoli prireditev. Na programu bodo: slavnostni govor, deklamacije, prizorčki in petje. Na predvečer, to je v soboto 17. t. m. se bo predvajal v laškem kinu film »Mati«.

Iz Šoštanja

št— **Izlet na Goro Oljko** priredi šoštanjska podružnica Slovenskega planinskega društva v nedeljo 18. t. m. Ob tej priliki bosta izročena gostilni pri cerkvi tudi spominska knjiga in žig za turiste. Odhod ob 8. izpred hotela »Jugoslavija«.

št— **Materinski dan** smo tudi pri nas proslavili na lep način. Prireditev Podmladka Rdečega križa v Sokolskem domu je nadvse lepo uspela. Ubrano petje mladinskega zbora, recitacije in deklamacije so bile zelo posrečeno izvajane. Posebno moramo omeniti recitacijo učenke iz meščanske šole Stoparjeve in deklamacijo Langusove. Prav ljubka je bila spevoigra »Bratski objem«, v kateri je nastopilo 9 deklic, oblečenih v metuljčke v narodnih barvah. Zelo sta ugajali simpatični pevki Schneiderjeva in Schwarzova. Prireditev je bila dobro obiskana.

št— **Obrtniška vest.** Na zadnji seji Obrtne zadruge oblačilnih strok so se med drugim vršile tudi volitve v šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol. Izvoljeni so bili za Šoštanj Kosi Vinko in Kodrun Baltazar, za Velenje Tajnšek Matevž in Obu Josip ter za Šmartno ob Paki Pilih Anton in Goričnik Josip.

št— **Smrtna kosa.** V sredo 14. t. m. je po dolgi in mučni bolezni umrla v bolnici v Slovenjgradcu v starosti 52 let ga. Angela Orlova, trgovčeva vdova. Blago pokojnico prepeljejo v Šoštanj, kjer bo pokopana v domači grobnici. Blag ji spomin!

Iz Žalca

ža— **Čitatelje »Slovenskega Naroda« v Žalcu obvešča uprava, da se bo dobil »Slovenski Narod« od danes dalje v prodaji že ob 16.45 v trafiki ge. Katarine Venzigove.**

Iz Slov. Bistrice

sb— **Materinski dan** so proslavile tukajšnje šole interno 12. t. m. Strotišnica šolskih sester pa je v ta namen priredila 11. t. m. primerno igro v dvoranu Okrajne hranilnice.

sb— **Sokolsko predavanje staroste dr. Pučnika** o osnovnih načelih Sokolstva, določeno na 14. t. m., je bilo zaradi garnizijske slave preloženo na prihodnjo sredo 21. t. m.

sb— **Poroka.** V nedeljo se je v tukajšnji farni cerkvi poročil orožnik g. Gvidon Zorenč, sedaj službujoč v Makedoniji, z gdo Marijo Leskovarjevo, uradnico tukajšnje Okrajne hranilnice. Čestitamo!

sb— **Vinotoči.** Zaveljo slabih cen premnogi vinogradniki ne morejo prodati svojih starih zalog, ki kvalitativno znatno zaostajajo za novim pridelkom. Razumljivo je torej, da je vsa okolica posejana z vinotoči, ki zelo konkurirajo našim krčmarjem. V nedeljo je pričel točiti svoj pridelek trgovec g. Pemič pri vinogradu na Žg. Bistrici. V kratkem pa bo otvorjen vinotoč tudi pri Pongračevem posestvu v Kovači vasi, ki utegne biti za nedeljske izlete zelo privlačen.

Že dve skodelici kave

vsebujeta dovolj kofeina, da pokaže vpliv v nemirnem spanju, razburjanju živcev, močnem bitju srca, vročini v glavi, tresenju rok, dražljajev v ledvicah.

Če želite imeti vse prednosti pri uživanju kave, morate piti kavo Hag brez kofeina. Vi imate potem dvojno jamstvo: za prima kvaliteto in popolno neškodljivost.

KAVA HAG

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE

GOSPODARSTVO

Konstituiranje Priv. izvozne banke

Predvčerajšnjim se je vršila prva seja uprave Privilegirane d. d. za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije, na kateri se je uprava konstituirala. Na seji je bil navzoč tudi **trgovinski minister dr. Demetrović**, ki je v daljšem govoru razložil pomen te nove organizacije. Stremljenje vlade gre za tem, da se pomaga našemu kmetu, ki je pomoči najbolj potreben. Zato je glavni namen nove družbe, da potom organizacije tržišča omogoči našemu kmetu boljše cene. Ne smemo se sicer vdajati preiranim nadam, toda eno je gotovo: če družbi uspe dobiti neposredne zveze z velikim svetovnim tržiščem, tedaj ne bo naše žito šlo več preko nekoliko rok in bo tudi cena poveljnejša. V izvozu žita smo bili doslej povsem neorganizirani. Celo na našem domačem trgu nismo igrali uloge, saj je prišlo že tako daleč, da inozemske tvrdke niso samo direktno kupovale blaga pri nas, temveč so dobile tudi vpliv na notranjo trgovino, dočim naš trgovski element igra le ulogo komisijonarja. Vzrok temu stanju je predvsem v tem, da pri nas posamezni trgovec zaradi nezadostnih denarnih sredstev ni v stanu delati večjih kupčij in tudi nima dovolj zvez in izkušnje. Manjkajo nam skladišča in elevatorji, ki jih je treba zgraditi.

Znaten impulz za ustanovitev te družbe pa so dali tudi lanski razgovori naše žitne trgovine z madžarsko žitno trgovino glede ustanovitve podunavskega žitnega kartela. Jasno je, da naša neorganizirana žitna trgovina v takem kartelu ne bi predstavljala nikakega faktorja in bi bili igračka v tujih rokah. Šele ko bomo sami močno organizirani, moremo misliti na take angažmane.

Nova družba pa bo morala postati tudi instrument naše trgovinske politike. Mi smo vodili vedno liberalno politiko na brezpogojnem principu največjih ugodnosti, dočim so druge nasledstvene države uporabljale za izgraditev gospodarske samostojnosti tudi druga sredstva v obliki prepovedi, omejitev itd. Doslej smo se v naši trgovinski politiki obnašali, kakor da imamo prvovrstno standardizirano izvozno blago. Mi moramo obdržati tržišča v sosednih državah kot kompenzacijo za ugodnosti, ki jih dajemo tem državam. Danes pa smo pasivni nasproti Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. Mi bomo s posameznimi državami skušali doseči sporazume, da se nam zasigurajo gotovi kontingenti za izvoz žita, da bomo lahko vedeli, koliko lahko izvozimo v to in ono državo.

Pri tem je predvideno sodelovanje nove družbe, v kateri so se na skupnem poslu znašli zadružniki in izvozniki s finančno pomočjo države. Dan konstituiranja Privilegirane izvozne družbe pa bo brez dvoma postal važen datum v naši gospodarski in trgovinski politiki.

Gospodu ministru se je v toplih besedah zahvalil predsednik Udruženja izvoznikov g. **Drag. Matejčić**, ki je izrazil upanje, da bo nova družba prinesla tako kmetu kakor tudi izvozniku velike koristi. Podpredsednik Glavne zadružne zveze g. **Boja Gjorgjević** pa je g. ministra naprosil, da ostane novi družbi še nadalje naklonjen.

Nato je bil za **podpredsednika izvoljen g. Bojin Gjuričić, upravnik Drž. hipotekarne banke; za podpredsednika pa g. Dragiša Matejić, predsednik Udruženja izvoznikov, in g. Kosta Sandić, član nadzorstvenega odbora Glavne zadružne zveze.** V poslovni odbor pa so bili izvoljeni gg.: Boja Petković (Beograd), Mil. Sičarević (Beograd), Boja Gjorgjević (Beograd) in dr. Vl. Glaser (Ljubljana).

Poslovni uspehi Trboveljske premogokopne družbe

Med vsemi gospodarskimi podjetji v dravski banovini igra TPD gotovo najodličnejšo vlogo. Zato sega tudi zanimanje za njene poslovne uspehe daleč preko ozkega kroga delničarjev in ne bo odveč, če v naslednjem navedemo nekaj značilnih podatkov o računskem zaključku te družbe za l. 1929, ki ga je nedavno odobril občni zbor.

Bilančna vsota se je za pret. leto dvignila na 408.9 milijona Din nasproti 390.8 in 386.6 milijona Din v predhodnih dveh letih. Pri delniški glavnici od 200 milijonov Din in pri rezervah, ki so se v zadnjih petih letih povečale za 6.2 na 70.7 milijona Din je bil za pretekla leta zabeležen naslednji poslovni uspeh (v milijonih Din):

	1925	1926	1927	1928	1929
kosm. dobiček	94.0	99.8	104.9	106.2	107.7
davki	37.6	37.8	33.7	30.5	25.5
odpisi	1.3	6.5	18.4	15.4	19.6
čisti dobiček	38.3	38.3	38.1	44.1	45.5
dividenda	15%	15%	15%	17.5%	17.5%

Kosmati dobiček se je v zadnjih letih stalno dvigal in je lani dosegel skoro 108 milijonov Din. **Obremenitev po davkih pa se je lani ponovno zmanjšala** za 5 milijonov Din na 25.5 milijona Din (družba je še leta 1926. plačala na davkih 37.8 milijona Din). Čisti dobiček se je povečal na 45.5 milijona Din in je bil za 7.2 milijona Din večji nego l. 1926. ali 1925. Pri tem pa je treba še upoštevati, da so lani **odpisi dosegli izredno vsoto 19.6 milijona Din**, dočim so v letih pred valorizacijo bilančnih investicij (pred l. 1926.) znašali komaj nekaj več kakor 1 milijon Din letno. Kakor ni dvoma, da so bili odpisi pred valorizacijo bilance za pravilno amortizacijo naprav in za njihovo obnovo mnogo premajhni, tako je tudi jasno, da predstavlja znaten del sedanjih odpisov nezkazan dobiček, ki se tem potom spremeni v tiho rezervo. Za preteklo leto je družba izplačala 17.5 odstotno dividendo, to je 35 Din na delnico, kakor za leto 1928, dočim je znašala dividenda za leta 1924—1927 30 Din in za leta 1922—1923 pa 25 Din.

V bilanci so se dolžniki lani dvignili na 191 milijonov Din (predlanskem 172 milij.), upniki pa le od 64 na 78.5 milijona Din. Produkcija kaže za zadnja leta naslednje gibanje:

	premog ton	cement vagonov	apno vagonov
1926	1.391.260	1797	1477
1927	1.585.345	2119	1253
1928	1.574.210	4123	1469
1929	1.957.640	4368	2070

= **Ponovno nazadovanje našega indeksa cen.** Oddelek za ekonomske študije pri Narodni banki je izračunal indeks cen v trgovini na debelo za april, ki kaže ponovno nazadovanje. **Totalni indeks je znašal v aprilu 89.6** (1926 = 100) nasproti 91.1 v marcu, 92.1 v februarju in 93.6 v januarju. V primeri z marcem je indeks cen rastlinskih proizvodov ostal skoro nespremenjen in je nazadoval le za 0.6 na 95.3; indeks cen živalskih proizvodov je padel od 102.5 na 99.2 in indeks cen industrijskih proizvodov od 83.6 na 82.1. Če pa primerjamo posamezne indekse za april z onimi za april pret. leta, tedaj dobimo naslednjo sliko:

	april 1930	april 1929	
rastl. proizvodi	95.3	135.7	— 40.4
živalski »	99.2	110.2	— 11.0
mineralni »	88.7	82.8	+ 5.9
industri. »	82.1	95.5	— 13.4
skupni indeks	**89.6**	**106.0**	**— 16.4**

Nasproti aprilu pret. leta so torej naše cene nazadovale za okrog 16% (nasproti aprilu 1928 celo za 19%). Najnižji je sedaj indeks cen industrijskih proizvodov, kar seveda še ne znači, da so industrijski proizvodi najcenejši, temveč je to, da so cene industrijskim proizvodom nasproti letu 1926. (ki tvori podlago za indeks) v največji meri nazadovale, s čemer se je zmanjšala napetost med razmeroma visokimi povojnimi cenami industrijskih izdelkov in nizkimi cenami agrarnih proizvodov.

= **Nacijonalizacija Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode.** Kakor doznavamo, je Ljubljanska kreditna banka kupila od dunajskega Bankvereina, odnosno od njegove bivše jugoslovenske podružnice Jugoslovenske bančne družbe v Zagrebu 56.000 delnic Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode, tako da je tudi ta velik paket delnic prišel sedaj v jugoslovenske roke. Ljubljanska kreditna banka je taka postala lastnica tričetrtinske večine vseh delnic tega podjetja. V zvezi s to spremembo lastništva so na občnem zboru, ki se je vršil v sredo, odstopili predstavniki dunajske finančne skupine v upravnem svetu in v nadzorstvu in so bili na njihovo mesto izvoljeni predstavniki Ljubljanske kreditne banke.

= **Plače funkcijonarjev reparacijske banke.** Na zadnji seji upravnega sveta Banke za izravnavo mednarodnih plačil so bile določene med drugim plače funkcijonarjev te banke. Tako bo predsednik upravnega sveta prejemal 250.000 švicarskih frankov letne plače (230.000 Din mesečno), podpredsednik 200.000 frankov letna (183.000 Din mesečno), generalni ravnatelj 150.000 frankov letno (138.000 Din mesečno) in generalni podravnatelj 130.000 frankov letno (120.000 Din mesečno).

= **Poslovanje konsumnih društev z nečlani.** Glede na razpis finančnega ministrstva, po katerem morajo konsumna društva, odnosno nabavljalne zadruge plačevati društveni davek, če se ugotovi, da poslujejo tudi z nečlani, je uprava beograjske Trgovske zbornice na seji, ki se je vršila predvčerajšnjim, sklenila, naprositi pristojna ministrstva, da predpišejo tudi postopanje za kontrolo poslovanja takih zadrug.

= **Izvoz pšenice preko Splita.** Glede na prevozne olajšave, ki so bile dane za izvoz žita preko Splita, je bilo od 28. pret. meseca do 8. t. m. vkrcanih v Splitu že 2210 ton pšenice, ki je bila izvožena v Italijo.

= **Stabilizacija dinarja.** Iz Beograda poročajo, da se bo v prihodnjih dneh vršila pri finančnem ministrstvu konferenca zastopnikov tega ministrstva, Narodne banke in predstavnikov našega bankarstva, na kateri se bo v prvi vrsti razpravljalo o vprašanjih, ki so v zvezi z zakonsko stabilizacijo naše valute. Kakor se zdi, je vprašanje zakonske stabilizacije dinarja, postalo že aktualno. Vesti, da namerava naša vlada stabilizirati dinar na nižji stopnji, so povsem neosnovane. Finančni minister dr. Šverljuga je v nedavnem ekspozeju k državnemu proračunu izrecno poudarjal, da more biti stabilizacija izvršena edino na podlagi sedanje vrednosti dinarja. Te govorice o nižjem stabilizacijskem tečaju dinarja pa je demantiral pred tedni tudi minister dr. Korošec na občnem zboru Zadružne zveze v Ljubljani.

= **Finska država** se udeleži letošnjega jubilejnega velesejma v Ljubljani oficijelno v posebnem paviljonu z označbo »Og«. Zastopnik finskega izvoznega urada v Helsingforsu je bil osebno v Ljubljani in je uredil vse potrebno. Zagotovil je sejmski upravi, da zgradi v prihodnjem letu Finska svoj lastni državni paviljon. Letos razstavi večje število finskih tvrdk gumijeve izdelke, zlasti galoše in snežne čevlje, sportne potrebščine (smučke in sanke), tekstilno blago, celulozo, originalne finske pletenine, mlekarske stroje (separatorji), ribiške potrebščine itd. Opozarjamo zlasti interesente, ki se zanimajo za prevzem zastopstev.

= **Dobave.** Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 komadov kuvert; prometno - komercijalni oddelek pa do 26. t. m. ponudbe glede dobave 3000 komadov nalučnikov, 1000 kg pralnega mila in 10.000 komadov lesenih podložkov za sode. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 500 steklenic sidola; do 30. t. m. glede dobave 1000 kg kristalne sode in 20 komadov visečih armatur. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 84 komadov poštnih predalov. (Pogoji so na vpogled pri pomožnem uradu te direkcije.) Dne 3. junija se bo vršila pri računsko - ekonomskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu ofertna licitacija glede dobave rezervnih avtomobilskih delov; 4. junija pa glede dobave 600.000 kg kreozota za impregniranje lesa. (Predmetna oglasa sta na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

= **Stanje hmeljskih nasadov v Češkoslovaški.** Iz Žalca poročajo, da je zaradi hladnega in deževnega vremena nastopil nekak zastoj v razvoju rastline. Bolhač se je letos pojavil zelo številno in ogroža mlado rastlino. Zaradi slabih izgledov za vnovčenje bodoče letine je pobijanje tega škodljivca zelo omejeno.

BORZE

15. maja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab in je bilo le v devizah Curih, Dunaj in London nekaj potrebe. Tečaji deviz so se deloma ponovno dvignili. Tako se je okrepila deviza Trst od 297.05 na 297.15 in deviza Praga od 167.84 na 167.95.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes za malenkost okrepila ter se je trgovala za aranžma in kaso po 429 in z junij po 428 — 429, 7% Blairovo posojilo je bilo zaključeno po 84.875. Med zasebnimi vrednotami so bili zaključki samo v Jugo banki po 79 in v Srpski banki po 180.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.758, Berlin 13.785. — Bruselj 7.9096. — Budimpešta 9.8987. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.). — Dunaj 7.9752 — 8.0052 (7.9902). — London 275.03 — 275.83 (275.43). — Newyork 56.565. — Pariz 222.36. — Praga 197.55 — 198.35 (197.95). — Trst 296.16 — 298.15 (297.15).

Zagreb. Amsterdam 22.7550 — 22.8150, Dunaj 797.52 — 800.52, Berlin 13.5125 do 13.5425, Bruselj 790.96, Budimpešta 989.87 do 992.87, Milan 296.161 — 298.161, London 275.03 — 275.83, Newyork ček 56.4650 do 56.6650, Pariz 221.36 — 223.36, Praga 167.55 do 168.35, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.1250, Pariz 20.285, London 25.13, Newyork 517.05, Bruselj 72.1750, Milan 27.1150, Madrid 63.—, Amsterdam 207.90, Berlin 123.40, Dunaj 72.90, Sofija 3.7450, Praga 15.32, Varšava 58.—, Budimpešta 90.3250, Bukarešta 3.07.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 97, 7% Blair 85.25 bl., Celjska 160 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Prištediona 905 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 132 den., Ruše 270 do 280, Stavbna 40 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 428.5 — 430, za december 430 — 433, investicijsko 87.5 — 88, agrarne 54.25, 8% Blair 96 — 96.625, 7% Blair 84.25 — 85.625; bančne vrednote: Prištediona 900 — 910, Jugo 79 — 79.25, Union 196 — 198, Srpska 178 — 182, Zemaljska 145 — 149; industrijske vrednote: Gutmann 160 den., Slaveks 70 den., Slavonija 200 den., Šećerana 365 — 369, Brod vagon 114 — 130, Vevče 125 den., Isis 32 — 34, Trbovlje 436 — 445.

Beograd. Vojna škoda 433.75 — 434.5, za junij 437 zaklj., investicijsko 87.5 zaklj. 7% Blair 86 zaklj.

Blagovna tržišča

Les.

+ **Ljubljanska borza** (15. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona oglja in 1 vagon hrastovih pragov. — Kljub pozni pomladni sezoni ne moremo na lesnem trgu beležiti preokreta na bolje. Edino za trame je nekaj zanimanja od strani inozemskih kupcev. Glede na važnost in bodočnost te produkcijske panoge za slovensko lesno gospodarstvo, morajo producenti zlasti v sedanjih časih nadprodukcije, paziti na skrbno obdelavo in kakovost blaga. Vrhu tega pa morajo brezpogojno upoštevati zahteve trga in izdelovati izključno le trame v merah, ki jih zahteva trg.

Žito.

+ **Ljubljanska borza** (15. t. m.) Tendenca za žito mirna. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. post., mlevska tarifa, plačljivo 30 dni): baška, 80 kg težka po 252.50—255), 78 kg po 245.50—247, 77 kg po 237.50—240; **rž:** baška, 72-73 kg po 197.50; **koruza:** baška promptna po 135—137.50, za junij po 140—142.50; **ječmen:** baški 62-63 kg po 162.5—165; **oves:** baški, navad. tarifa po 180 — 185; **moka:** »Og« fco. Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 400 — 405.

+ **Novosadska blagovna borza** (15. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 19 vagonov pšenice, 6 vagonov moke, 1 vag. otrobov, 25 vagonov koruze in 4 vagoni ovsa. **Pšenica:** baška, 77 kg 190—192.50; 78 kg 195 do 197.50; gorenjebaška, 78 kg 197.50—200; banaška, Tisa, šlep, 78 kg 195—197.5; sremska 77 kg 175—177.50. **Oves:** baški in sremski 125—130. **Ječmen:** baški, 63-64 kg 107.50—112.50. **Koruza:** baška in sremska 90 — 92.5; ladja Dunav 95 — 97.5; za julij 95 — 97; baška, okolica Sombor 92.5 — 95; banaška 85 — 87.5. **Moka:** baška »Ogg« 332.50—342.50; »Og« 330 do 340; »2« 295—305; »5« 235—245; »6« 165—175; »7« 115—125; »8« 80—90. **Otrobi:** 65—75.

+ **Budimpeštanska terminska borza.** (15. t. m.) Tendenca neenotna. Promet srednji. **Pšenica:** za maj 20.22—20.23 (obračunski tečaj 20.30), za junij 20.29—20.30 (20.40), za oktober 19.03—19.04 (19.10); **rž:** za maj — (10.40), za oktober 11.80 do 11.82 (11.90); **koruza:** za maj 11.50—11.54 (11.60), za julij 11.58—11.60 (11.60), za avgust 11.86—11.88 (11.90), tranzitna za maj 11—11.05 (11.—), za julij 11.10—11.16 (11.10).

Protin in druge bolezni presnavljanja

ozdravite z rednim pitjem

Radenske zdravilne vode.

Ona razkraja nasedbe sečne kisline v členkih in pa žlindrave zastanke presnove ter jih s pomnoženo diurezo odvaja. 122

Iz življenja in sveta

Politična šola za ženske

28 žensk, ki so omožene s člani angleške poslanske zbornice, obiskuje ta čas poseben tečaj, da se izobrazijo v političnih vedah. To svoje znanje hočejo uporabiti v pomoč svojim možem in ni izključeno, da bodo nekatere med njimi pri bodočih volitvah tudi same kandidirale. Slika nam kaže poslankinjo Mary Pickfordovo — ni istovetna z ameriško filmsko zvezdo! — ki vodi tečaj in ki pravkar razlaga neke zadeve s pomočjo statistike.

Bele sužnje

Pred nedavnim so se odigrali na berlinski postaji pred odhodom ponočnega hamburškega brzovlaka prav mučni prizori. Skupina staršev, sorodnikov in zaljubljencev je hotela z močjo preprečiti odpotovanje tucata mladih deklet v starosti od 20. do 25. leta. Namenjene so bile v Argentino in so podpisale pogodbo z neko »ravnateljico« Marto Schmellingovo, ki je nabirala plesalke za music-hall. Ravnateljica je prav rada sprejela tudi dekleta, ki niso znala plesati. Trdila je, da ni to noben zadržek in da se bodo kmalu izvežbale. Zato pa je zahtevala plave lase, češ da nimajo črnkaste plesalke nobenega uspeha pri južnoameriškem občinstvu. Starši, ki so pričeli slutiti, da bodo prišle njih hčerke samo v javne hiše, so vložili protest pri policiji. A sodna oblast ni mogla ničesar ukreniti: pogodbe so bile po predpisih kolkovane in dekleta so bila polnoletna, torej samostojna. Policijska direkcija je zaman poskušala doseči preklic podpisov. Dekleta: prodajalke, delavke, natakarice in slično, so vse izjavile, da so se naveličale domače revščine in je tudi ne marajo nadaljevati v zakonu z ubogim možem. Argentinski konzul jih je na prošnjo nemških oblasti vnovič opozoril na nevarnost, predno jim je dal potni vizum, a vse je bilo zaman. Tedaj so poskušali obupani starši preprečiti odhod z nasiljem in policija jim ni mogla pomagati. Naposled so omehčale materinske solze tri dekleta, ostalih devet pa je odrinilo v temno bodočnost. Zdaj so od njih prispele obupne vesti, ki popolnoma potrjujejo prvotno pričakovanje. Sotrudniku nemškega lista v Sao Paolu v Braziliji se je posrečilo ponoči z velikimi težkočami, da se je priplazil do strogo nadzorovanih deklet. Povedale so mu, da je Schmelingova trenutno izpremenila svoj nastop, čim je bila zapustila ladja hamburško pristanišče. Vse »plesalke« so bile zaprte v posebni kajuti in niso smele občevati z ostalimi potniki. »Ravnateljica« jim je naznanila, da gredo v Buenos Aires in da bodo tam, v penziji »Parisiana«, srečale delodajalce. »Parisiana« pa je znano zbirališče lastnikov javnih hiš, ki prihajajo tja iz vse Južne Amerike po novo »živo blago«. Nesrečna dekleta bodo žalostno končala in menda ni pod južnoameriškimi razmerami nobene moči, ki bi jih utegnila oteti tej najslabši usodi.

Divji cowboy v kavarni

V neki kavarni pariškega predmestja je nedavno došlo do razburljivega prizora, tekom katerega so vsi gostje ušli ali pa zlezli pod mizo, boječ se za svoje dragoceno življenje. Med gosti se je nenadoma pojavil mladenič v značilni obleki kravjega pastirja z ameriških step ter pripovedoval gostom, da je kot znamenit cowboy angažiran pri nekem filmskem podjetju. Omenil je tudi, da je izvrsten strelec in da njegova krogla nikoli ne zgreši cilja. Gostje so mislili, da imajo pred seboj bahača in so mu to tudi povedali. To je mladeniča tako razjarilo, da je potegnil revolver in začel streljati po kavarni. Najprej je z matematično natančnostjo razbil vse žarnice, nato se je lotil steklenic pri blagajni, ki jih je vse po vrsti prelukjal, nato pa je prešel na kozarce in skodelice, ki so stale pred gosti na mizi. Tudi tu je mojstrsko opravil svoj posel, ali gostje so se tega le prestrašili. Nekaj jih je ušlo skozi vrata, drugi pa so se poskrili pod mizami in klopmi, cowboy pa je še naprej streljal, dokler je imel kaj patronov. Nato se je dal mirno odpeljati na stražnico, kjer je plačal vso škodo in policijsko kazen brez oklevanja ter se ponosno oddaljil.

Ga Gizela Urbanova

predsednica mednarodnega ženskega kongresa, ki bo predsedovala letošnjemu ženskemu kongresu na Dunaju (od 26. maja do 7. junija).

Nestvor z enim očesom

18-letna Gaetana Venticinque iz Palerma (Južna Italija) je rodila nestvor, ki je umrl kratko po porodu. Glavo je imel večjo od ostalega telesa, sredi čela pa eno oko. Nosu spaček ni imel, na njegovem mestu je bilo nekaj rilcu podobnega. Nestvor so oddali vseučiliški kliniki.

Slon — poljedelec

Na neki farmi v bližini Londona uporabljajo za poljska dela starega slona, ki so ga odkupili znanemu cirkusu Sangerju. Velikan je baje prav uporaben za te reči — samo na stopala so mu morali obuti posebne škornje, da ne bi sprodi steptal, kar bi dobrega naredil.

Ciganski zbor

Te dni se je vršilo v Košicah (Slovaška) zborovanje ciganov, ki so prispeli v ta kraj iz vseh delov sveta, iz Evrope, iz Male Azije, iz Severne Afrike in celo iz Amerike. Pred zborovanjem so imeli svečan obhod po mestu. Na 200 okrašenih vozovih se je peljalo 600 delegatov skozi ulice. Predsednik zborovanja je bil primas Csillag Pali. Namen zborovanju je bil, da bi se osnovala mednarodna ciganska organizacija, ki bi se borila za priznanje ciganov kot samostojnega naroda. Ta narod naj bi sprejelo Društvo narodov v svojo zaščito. V propagandne svrhe je sklenil zbor izdajanje posebnega ciganskega lista.

Ponočna kopel

Gospod narodni poslanec Bruace, ki zastopa v pariškem parlamentu lepo mesto Lyon, stanuje v oddaljenem predmestju. Nobena cestna železnica ne vodi tja. Zadnjič nekoč je ponoči zaman prosil več avtoizvoščkov, da bi ga popeljali domov. Nobeden ga ni uslišal. Nobenemu se ni ljubilo, da bi se peljal nazaj brez potnika in torej brez zaslužka. Razburjeni poslanec je končno na nekega šoferja zakričal: »Vi ne veste, s kom govorite! Jaz sem zastopnik mesta Lyona!« To je bilo na Jakobinskem trgu, sredi katerega se nahaja velik vodomet. Namesto odgovora so zagrabili šofer in njegovi tovariši jeznega poslanca za roke in noge ter ga vrgli v vodnjak. Izginili so na to v temi. Šele več minut pozneje so rešili stražniki in mimogredoči ljudje premočenega poslanca, ki je kričal, plaval, a se ni mogel povzpeti na strmi rob vodnjaka. Zdaj išče policija hudobne šoferje.

Leteča vojvodinja

Priletna vojvodinja Bedfordska, angleška aristokratinja, je opravila 19-dnevno potovanje z letalom iz Londona v Capetown v Južni Afriki in nazaj. Zdaj pripoveduje njen mehanik in edini spremljevalec o prestanih nevarnostih. Nekoč je moralo letalo zaradi toče in hude nevihte letati tik nad zemljo. Povsod je bilo videti samo neskončni pragozd. Po vrsti so se prikazovali levi, žirafe in celo sloni. Toda bencin je bil pri kraju, nikjer ni bilo prilike, da bi se spustili na tla in so že začela letalca obupavati. Na srečo sta zagledala v zadnjem hipu železniško postajo... Drugič je pristalo letalo sredi zamorske vasi in so ga obkolili z dolgimi sulicami oboroženi divjaki. Vojvodinja in njen mehanik sta morala prenočiti v koči, pred katero je stala straža. Mislila sta že, da sta ujeta. A zgodaj zjutraj so jima divjaki pokazali tri ubite leve in so jima z znamenji pojasnili, da so čuvali gosta pred to nadlogo, zaradi katere trpi vas sleherno noč.

STORITE KAKOR JAZ, VZEMITE TAKY

priporoča miss Pearl White

Da se znebite nezaželjenih las in puha, egalno kje želite, uporabite malce parfumirane kreme Taky, katero iztisnite iz tube. Potem pustite, da preteče 5 minut in potem izplaknite mesto z mrzlo vodo — to je vse — in očarani boste po tem rezultatu in v bodoče dali slovo svoji opasni britvi, ki vedno le povzroča mozolje, zapušča črne, grde pikice in pomaga kocinam k še hitrejši in bujnejši rasti. Tudi drugih kompliciranih in slabo dišečih sredstev za odstranjenje las ne boste več uporabljali, kajti primerna in neškodljiva Taky krema odpravi vse neprijetne kocine in jih končno docela ugonobi. Je izvrstno odkritje, jaz sem nad njo popolnoma vzradoščena. — Nota Taky — se dobiva v vsaki lekarni, drogeriji itd. za ceno 30 Din za tubo. Če ne bi ugajala, denar vrnemo. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Henry H. Neumann, Zagreb, Boškovićeva ul. 42. — Taky-jine prednosti: dražesten parfum, nagel uspeh — se v tuljcu ne vsuši.

Modernizirana „zaročenca“

Znani roman Aleksandra Manzonija »Promessi sposi« (Zaročenca) je že pred sto leti srečal dosti očitanj. Tedanji kritiki so hvalili slike hude zime v Milanu, prizore med kugo in slično, a niso bili zadovoljni s prepočasnim dejanjem: nepotrebni vmesni dogodki hudo zajezujejo razvoj temeljne zgodbe. Dandanašnji dolgočasita »Zaročenca« celo šolsko mladino, ki mora čitati knjigo kot klasično delo in ponos italijanske književnosti. Znani pisatelj romanov Guido da Verona je hotel delu pomagati na ta način, da ga je v svrho »oživljenja« prikrojil na sedanje povojne razmere. A namesto uspeha je naletel na splošno ogorčenje. Italijanska javnost je označila novo delo kot »profanacijo svete umetnine« in nobena knjigarna jo noče prodajati.

Žrtev nogometa

Angleški igralec H. Marsden, ki se je v državni tekmi Anglija—Nemčija tako močno zaletel v svojega soigralca Blekinsopa, da je obležal hudo poškodovan na igrišču.

SPORT

Priprave za proslavo desetletnice LNP

Letos obhaja LNP deseto leto svojega obstoja. Ta važen dogodek se bo po intencijah vodstva podsaveza proslavil z nogometnimi tekmovanji, katerih se bosta poleg domače reprezentance udeležili prestolniška izbrana enajstorica in reprezentativno moštvo Gradca; četrti udeleženec še ni gotov.

Seda jse je zganil tudi podsavezni kapetan, ki želi nominirati za ta važna tekmovanja našo v resnici najboljšo enajstorico. Za nedeljo je določil troje ljubljanskih moštev, ki bodo ali v borbi z mariborskim Železničarjem, mogla pokazati svoje znanje.

Iz današnjih službenih objav so razvidne postave poedinih moštev. Sigurno je, da bodo tekmovanja teh moštev nadaljevala niz močnih nogometnih prireditev, ki so se zadnje nedelje vrstile na naših igriščih in jih stopnjevala do viška, ko se bodo v bližnjih dneh proslave spoprijele na zelenem polju enajstorice močnih sportnih središč.

Službene objave LNP

Iz seje poslovnega odbora 14. t. m.

Prisotni: Stanko, Kovač, Šetina, Rovan, Kovač J., Accetto, Cek, Kačar.

Protest SK Ilirije proti verifikaciji prvenstvene tekme Ilirija : Maribor 4. V. v Mariboru se zaradi prvega odstavka odstopi sodniški sekciji v principijelno izjavo.

Dovoljenje za gostovanje igralcev v drugih klubih bo odslej izdajal le LNP. Medklubski odbori odslej ne smejo več odobravati gostovanj.

Verificirajo se prvenstvene tekme: Jadran : Svoboda 2:2, Jadran II : Svoboda II 1:2, Krakovo : Reka 3:0 p. f., Natakar : Slovan 2:12, ISSK Maribor rez. : Rapid rez. 3:1.

Kazenskemu odboru se predajo zaradi nesportnega obnašanja: pri tekmi Grafika : Natakar 11. V. Wohlfart Franc in Jelnikar Maks (SK Natakar) in Srebotnjak Leon ter Pelicon Rudolf (SK Grafika). Pri tekmi SK Elan : ASK Primorje rez. 11. V. Slamič Herman, Šenica Joža, Terček Lojze, Pišek Janez in Lipovšek Leopold, vsi ASK Primorje.

Verificirajo se igralci: s pravom nastopa 23. V. 1930 za SK Olimp (Celje) Grilanc Justin, za SK Krakovo (Ljubljana) Rošker Ferdo; s pravom nastopa v prvenstvenih tekmah 30. IX. 1930. v prijateljskih dne 30. VI. 1930 in v internacionalnih takoj za SK Rapid Korada Ivan. Dovoljenje za gostovanje navedenemu igralcu se s takojšnjo veljavnostjo ukine.

Igralec, ki je pri vojakih, odnosno pri premestitvi zaradi službe ali šolanja v dotičnem kraju bil verificiran za kak klub ter je za njega igral tudi prvenstvene tekme, se mora pri povratku v prejšnje bivališče na novo verificirati in ima pravo nastopa šele po 6 mesecih. (Dopis JNS br. 1241 od 13. V. 1930.)

Nedeljski program: Na igrišču ASK Primorja: ob 14. prvenstvena tekma SK Slovan : SK Grafika. Stranski sodnika gg. Skalar Josip in Kunc Viktor; ob 15.45 A team podsaveza : B teamu; ob 17.30 ASK Primorje : SK Železničar, Maribor. Službujoči odbornik g. Kačar, reditelj:stvo (8 starejših reditelj:ev) postavi ASK Primorje. Blagajno ima podsavezni blagajnik g. Šetina. Ker so nekateri igralci SK Ilirije zadržani, se jih ni nominiralo v team ter se zaradi tega proti SK Železničarju postavi kompletno Primorje.

Na predlog podsaveznega kapetana se odrejajo v teame naslednji igralci, da se more presoditi, v kakšni kondiciji so glede na sestavo podsavezne reprezentance:

A team: Urbančič, Strehovec—Bergles, Pogačnik—Varšek—Unterreiter, Rihar I. (vsi Ilirija) — Bertoncelj — Priveršek — Najžar (vsi ISSK Maribor) — Pfeifer Mirko (SK Celje); rezerve Bunja, Košak, Volkar (vsi Ilirija).

B team: Erman (Svoboda), Sernec (Hermes) — Prešern (Sv.), Košenina (H.), Fleišer — Zemljak II, Janežič — Šlamberger (vsi Svoboda) — Svetic — Mokorel (oba Hermes) — Ozebek (Sv.); rezerve Logar (Jadran), Makovec (Sv.) in Zalokar (Hermes) .

Vsak igrač mora prinesti seboj celokupno opremo razen majce in hlačk. Slačilnica za A team je v garderobi SK Ilirije, ki dostavi tudi drese, slačilnica za B team je v garderobi SK Svobode v Šiški, ki dostavi svoje drese. Igralci morajo biti v garderobi najkasneje ob 15.

Proti igralcem, ki ne bi nastopili, se bo najstrožje postopalo. Le najtehtnejši razlogi, ki bi zamogli opravičiti nastop, naj se javijo najkasneje do petka 16. t. m. do 19. pri I. podpredsedniku g. Stanko, palača Delavske zbornice.

Odobre se naslednje tekme: 11. V. v Murski Soboti SK Mura : SK Železničar rez., 18. V. v Novem mestu SK Elan : SK Ilirija rez.; v Mariboru pa SK Rapid : GAK, Graz, Rapid II : ISSK Maribor II in Rapid jun. : ISSK Maribor jun. ter SK Svoboda, Maribor : SK Olimp, Celje.

Klubi, ki popravljenih seznamov verificiranih igralcev še niso poslali, se pozivajo, da pošljejo sezname do 19. t. m. — Tajnik II.

Službene objave JLAS

(Službene objave jugoslov. lahkoatletskega saveza.)

Propozicije za propagandni stafetni tek za »Shellov pokal«.

Jugoslov. lahkoatletski savez bo priredil v Ljubljani dne 8. junija ob 10.30 propagandni stafetni tek skozi mesto za pokal anglo - petrolejsko d. d. »Shell«.

Tekmovali bodo lahko:

1. **Mladina A - razreda** (roj. leta 1916—1917) v teku na 440 m in sicer:

100×100×60×60×60×60 m.

Start je na Kongresnem trgu (v prvi četrtini parka). Proga vodi po Šelenburgovi ulici in Aleksandrovi cesti do palače TPD. Predaje bodo: 1.) pri vhodu v trgovino Jurman, 2.) pri dotikališču med hišama trgovine Bonač in Jadransko - Podunavske banke, 3.) pri vogalu ob vhodu v kavarno »Emona«, 4.) pri polovici hiše na Aleksandrovi cesti 5 (vhod), 5. vhod v hišo na Aleksandrovi cesti 10.

2. **Mladina B - razreda** (roj. leta 1914—1915) v teku na 2400 m, in sicer:

1000×1000×100×100×100×100 m.

Start je na Dunajski cesti, 124 m severno od stanovanjske hiše drž. železnic. Proga vodi po Dunajski in Aleksandrovi cesti do cilja pred palačo TPD. Predaje bodo: 1. ob ograji na križišču Dunajske ceste z Linhartovo ulico, 2. 10 m južno od vogala Dunajske ceste z Dalmatinovo ulico, 3. na križišču Dunajske ceste z Gajevo ulico, 4. na križišču Dunajske ceste z Aleksandrovo ulico, 5. na križišču Aleksandrove ceste z Beethovnovo ulico.

Mladina C - razreda (roj. 1912—1913) v teku na 4700 m, in sicer:

2000×1000×1000×300×200×100×100 m.

Start na Dunajski cesti, 85 m južno od stanovanjske hiše drž. železnic. Proga vodi po Dunajski cesti, Masarykovi, Resljevi, Kopitarjevi, preko Vodnikovega trga, Pred Škofijo, Mestni, Stari in Št. Jakobski trg, Trubarjeva ulica, Cojzova, Emonska, Vegova ulica, Kongresni trg, Šelenburgova ulica in Aleksandrova cesta do palače TPD. Predaje bodo: 1. na Resljevi cesti, 25 m severno od vogala križišča s Slomškovo ulico, 2. Mestni trg, 25 m proti Staremu trgu od vogala Krisperjeve hiše, 3. v Vegovi ulici na prvem vogalu univerze, 4. na Kongresnem trgu, 5 m proti Nunam od zunanje ograje parka v Zvezdi, 5. pri pošti, 6. na križišču med Aleksandrovo in Beethovnovo ulico.

3. **Odrasli** v teku na 6500 m, in sicer:

3200×1500×800×400×200×200×200 m.

Start na Dunajski cesti, 215 m severno od stanovanjske hiše drž. železnic. Proga vodi po Dunajski cesti, Masarykovi, Resljevi, Kopitarjevi, preko Krekovega trga, Streliške ulice, Za gradom, Karlovške ceste, Privoza, Prul, preko mosta, Trnovskega pristana, Krakovskega nasipa, Cojzove ceste, Emonske in Vegove ulice, Kongresni trg, Šelenburgova in Aleksandrova ulica na cilj pred palačo TPD. Predaje bodo: 1. v Streliški ulici na polovici »Ljudskega doma«, 2. pri stari čolnarni v Trnovskem pristanu, 3. na križišču Cojzove in Emonske ceste, 4. na Kongresnem trgu ob vhodu v lekarno Bahovec, 5. na Kongresnem trgu, 5 m proti Nunam od zunanje ograje parka v Zvezdi, 6. pri pošti.

Pravico nastopa imajo vsi klubi, ki so člani kateregakoli sportnega saveza; razen tega tudi Sokolska društva in SK Shell. Tekači poedinih moštev morajo biti člani kluba, za katerega nastopajo. Vsak klub odn. edinica sme postaviti v vsakem prej omenjenem razredu poljubno število moštev.

Vsako moštvo šteje za celokupen plasement tako, da dobi prvo toliko točk, kolikor moštev pride v odgovarjajočem razredu na cilj, vsako naslednje moštvo pa eno točko manj. Večje število točk vseh razredov za vsako enakoimenovano edinico ali klub itd. odločuje o zmagi za Shell pokal. V primeru, da se tekmuje samo v eni kategoriji in dosežeta dve ali več edinic po enako število točk, pripade zmaga onemu, ki ima mesto bližje prvemu. Ako se tekmuje v več kategorijah, odločuje pri enakem številu točk večje število prvih, drugih odnosno tretjih mest. Ako je tudi to enako, odločuje žreb.

Shell pokal je prehodno darilo, ki preide v trajno last po trikratnih zaporednih zmagah ali petih zmagah v presledkih.

Nagrade dobijo tri prvoplasirana moštva vsakega razreda in poedini tekači, in sicer plakete ali kolajne.

Prijave je poslati najpozneje do 1. junija brez prijavnine na naslov: Zdravko Frančič, Zagreb, Martičeva ulica 5. Naknadne prijave se ne bodo upoštevale.

V prijavi je treba navesti tekače v redu od starta do cilja. Eventuelne spremembe prijavljenih tekačev, odnosno rezerv je treba pismeno javiti najpozneje do pričetka tekmovanja sodniškemu zboru na cilju.

Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS.

Izredni občni zbor SK Ilirije. V smislu sklepa zadnjega klubovega rednega občnega zbora sklicuje odbor SK Ilirije za četrtek 5. junija t. l. ob 20. izredni občni zbor kluba v dnevnim redom: spremembe pravil, odobritev poslovnega pravilnika, slučajnosti. Lokal bo objavljen pravočasno. Odbor vabi članstvo k čim večji udeležbi.

ŽSK Hermes. Danes seja uprave igrišča ob 20. pri g. Keršiču. Zaradi važnosti udeležba strogo obvezna. Seji naj prisostvujejo gg. Sepin, Dermelj, Marinko, Dolinar, Zupan.

SK Natakar. Danes ob 16. trening I. moštva. Sigurno in vsi!

Radiomanacijsko terminalno kopališče

DOLENJSKE TOPLICE

(Pri Novem mestu). Zdravi trajno in sigurno revmatizem, nevralgije, ženske bolezni itd. Edino kopališče, v katerem so vse kopališčne naprave nad izvirki 37—38° C topline. Železniška postaja Straža - Toplice. Zahtevajte prospekte. Cene znižane, posebno v pred in po sezoni. 119

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Petek, 16. maja

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Iz socialne fizike. — 19: Ga. Lovšetova predava o ameriški ženi. — 19.30: Italijanščina. — 20: O petju in življenju ptic. — 20.30: Maj v besedi in glasbi. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 17. maja

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: V dolini gradov. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Nemščina. — 19.30: Nacionalizem in misijonstvo. — 20: Prenos iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

BEOGRAD 10.30: Reproducirana glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 18: Večerni koncert 20: Zborovski koncert. — 21: Klavirski koncert. — 21.30: Narodne pesmi. — 22: Poročila. — 22.15: Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Reprod. glasba. — 17.30: Glasbeni program za deco. — 20: Koncert iz Beograda. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 17.30: Glasba za mladino. — 20.30: Mešan glasbeni program. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert godbe na pihala. — 20.15: Indijanska glasba. — 21: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20.30: Klavirski koncert: Chopinove skladbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 18.50: Komorna glasba. — 20: Zborovski koncert. — 21: Operetni večer. — BERLIN 18.20: Pevski koncert. — 19.40: Orkestralen koncert. — 21: Zabaven program. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Koncert orkestra. — 21: Mešan program. — 24: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Reprod. glasba. — 20: Zabaven večer. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 18: Pevski koncert.

SOKOL

Imena Sokolskih društev v Ljubljani. Savez SKJ je dovolil matičnemu društvu v Narodnemu domu tudi nadalje naziv »Ljubljanski Sokol«. Istotako je tudi taborsko društvo obdržalo svoje dosedanje ime »Sokol I.«. Poleg društva Ljubljana II., ki ima svoje prostore na realki, nosijo vsa ostala, v mestno območje spadajoča društva naziv, kakor so ga imela poprej.

Po sedanjem stanju prijav pride v Beograd na vsesokolski zlet okrog 5000 sokolskega članstva iz ČOS. Od teh bo okrog 2000 telovadečih. Zleta se udeleži tudi naraščaj, okrog 300 češkoslovaškega moškega in ženskega naraščaja, ki se pripelje s posebnim vlakom preko Maribora. Osiguranih je že 6—8 posebnih vlakov za članstvo, ki bo najbrž potovalo tudi preko Maribora, ako madžarske železnice ne bodo nudile izletnikom kakih posebnih ugodnosti.

Zlet bolgarskih junakov se vrši približno 14 dni po beograjskem. Prvotno je bilo mišljeno, da se udeleži večina češkoslovaških izletnikov tudi tega zleta po beograjskih slavnostnih dneh. Ker pa junaška organizacija ni mogla zaradi zakasnelih priprav zleta preložiti na teden dni, se udeleži ČOS z večjo deputacijo in pošlje tudi vrsto. — Zanimivo je, da v bolgarskih strokovnih junaških listih ni niti drobne notice v vsesokolskem zletu v Beogradu. To gotovo ni prava pot k zbližanju in to zlasti sedaj, ko junaški krogi žele tesnejšega sodelovanja s Sokolstvom.

Zadnja izbirna tekma v ČOS za Luxemburg se je vršila 4. t. m. ter so bili za sestavo vrste za mednarodno tekmo določeni bratje: Vacha, Lefler, Gajdoš, Tikal, Efenberger, Tintjera, Šupčik, Samohyl, Rybak, Pavlacky in Jetmar. Sedaj bodo vežbanje nadaljevali do 14. junija, ko se vrši ponovna tekma na orodju, nakar se bo 15. junija sestavila vrsta, ki bo zastopala češkoslovaško Sokolstvo na IX. mednarodni tekmi. Isti tekmovalci se udeleže tudi tekme za prvenstvo slovanskega Sokolstva v Beogradu o priliki vsesokolskega zleta.

Nova knjiga. V najkrajšem času bo izšla v nakladi ČOS zelo zanimiva knjiga »Avstrija in Sokolstvo«, ki jo je spisal general češkoslovaške vojaške justične službe br. Kunc. V knjigi bodo obelodanjeni marsikateri zanimivi spomini na junaške borbe, ki jih je moralo Sokolstvo bojevati s staro sovražnico vseh Slovanov in Sokolov še posebej.

Število naročnikov na sokolske liste zadnje čase narašča. Tako ima sedaj Sokolski Glasnik že preko 5000 naročnikov, Sokolič je že prekoračil drugič tisoč, dečji list »Naša Radost« pa se že bliža tretjemu. Upamo, da se bo število še zvišalo, če bodo izhajali članki in drobno gradivo tudi v slovenščini, za kar bodo morala uredništva poskrbeti.

Dopisi

MARENBERG. Kakor v celi Savinjski dolini, tako so tudi v Dravski dolini hmeljarji letošnje leto precej nasadov opustili, ker so lanske cene ljudi zmodrile. Delna krivda leži seveda v nadmernem povečanju zemljišč, deloma pa tudi v slabem obdelovanju in pridelovanju hmelja. Pri nas se je ustanovila pred par leti »Hmeljarna«, zadruga, ki ima letošnji občni zbor v nedeljo 25. t. m. ob 15. v Brudermanovi dvorani. Na dnevnem redu je čitanje zapisnika prvega občnega zbora, občno poročilo, poročila tajnika, blagajnika in revizorjev ter slučajnosti. Svoj prihod je obljubil tudi inženjer g. Janko Dolinar od kmetijskega urada v Celju, ki bo gotovo strokovnjaško razvil svoje nazore o hmeljarstvu. Zato je treba, da se tega občnega zbora vsi zadrugarji polnoštevilno udeležijo.

DOLENJSKE TOPLICE. Kopališka sezona se je že pričela. Kljub slabemu vremenu, ki ni posebno dobro za kopanje na revmatizmu bolnih ljudi, je že prispelo nekaj kopaliških gostov, da si zdravijo neprijetne bolečine trdovratne bolezni. Med prvimi gosti je tudi častna dama g. Franja dr. Tavčarjeva. — Preteklo nedeljo je predaval v osnovni šoli v Toplicah g. Pavlič o sadjarstvu in precepljenju samorodnih trt. V prvem delu predavanja je predavatelj opisal sadne škodljivce, njih življenje in pokončavanje. Drugi del predavanja pa je bil posvečen precepljenju samorodnih trt. Ta del predavanja je posebno važen za vinorodne kraje, kjer je še vedno mnogo šmarnice, na katere je uveden nov banski davek, ki stremi pač za tem, da se ta posebno škodljiva trta čimpreje popolnoma zatre. Lastniki šmarničnih vinogradov novi uredbi niso naklonjeni, kar se je pokazalo jasno tudi v debati, ki je sledila lepemu strokovnemu predavanju. Pregovorniki šmarnice pač nočejo uvideti škode, vzroka upliva metilovega alkohola, ki je pogosti vzrok pobojev in drugih nesreč. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano in je le želeti, da bi naši predavatelji kmalu posnemalcev v širjenju kmetske izobrazbe. — Podmladek Rdečega križa na osnovni šoli v Toplicah je priredil preteklo nedeljo v sokolski telovadnici gledališko predstavo »Sirota Jerica«, igro v 4. slikah. Mali igralci so igro nad vse pričakovanje dobro uprizorili. Učiteljstvu, ki je imelo z učenjem dece mnogo truda, gre pač vse priznanje. Prireditev so stariši in prijatelji mladine v prav lepem številu posetili. Ljubko prireditev je počastila s svojo navzočnostjo narodna dama g. dr. Tavčarjeva, ki se je o igranju kmečkih otrok zelo pohvalno izrekla. — V nedeljo zvečer je bilo propagandno sokolsko predavanje v salonu g. Ig. Sitarja. Predaval je starosta sokolskega društva Gregorc o ciljih in potih Sokolstva. Žal da se tisti, ki jim je bilo predavanje v prvi vrsti namenjeno in ki so prejeli osebna vabila, niso odzvali. Kljub temu je bilo predavanje primerno obiskano in so poslušalci z zanimanjem sledili stvarnemu predavanju. Kakor čujemo namerava predavatelj prirejati slična predavanja tudi v okoliških vaseh, da tako seznani kmetsko ljudstvo o važnosti in velikem pomenu sokolstva.

DOLENJSKE TOPLICE. V ponedeljek 12. t. m. na dan prvega »ledenih mož« so se po lepem dopoldnevu kmalu popoldne začeli kopičiti zopet črni oblaki. Okrog 14. ure se je vsula suha toča, ki je padala približno četrt ure, spočetka drobna, potem pa vedno debelejša. Na polju k sreči ni napravila občutne škode. Bolj pa so prizadeti bližnji vinogradi, zlasti gorica Rigelj, kjer je odbila mnogo mladih grozdičev. — Sedaj je čas prvega škropljenja, a neugodno deževno vreme ovira delo Trtam, ranjenim od toče bo potrebno posvečati posebno pozornost in jih prav pazljivo škropiti, da ne bo prizadejana škoda še občutnejša.

Pojasnilo odbora SPD

Osrednji odbor SPD in osobito predsednik načelno odklanjata polemiko v časopisju. K temu, kar je g. dr. Tuma v »Jutru« od 11. t. m. k epilogu občnega zbora SPD objavil, je pa vendar v eni točki z ozirom na javnost potrebno sledeče pojasnilo:

G. dr. Tuma pravi, da se o delovanju na lanskem občnem zboru izvolienih odsekov ni podrobneje poročalo, in da je centralni odbor odklonil pregledovanje preišnjih računov in proračunov in da se odseki s tem temelinim delom niso mogli baviti, dasi je nujna potreba, da se finančno stanje temeljito preišče.

Resnici na ljubo je treba ugotoviti, da je na zadnjem obč. zboru g. dr. Mrak poročal o delovanju odsekov in da **centralni odbor nikdar ni odklonil pregledovanja preišnih računov in proračunov in da se odseki na odbor zaradi tega sploh nikdar niso obrnili.** Pisarna, knjige in računi, vse to jim je bilo in je še vedno na razpolago.

Odbor sploh prosi, da člani ali njih skupine ne iznašajo društvenih zadev v časopisju, nego da prijavijo svoje predloge ali morebitne pritožbe odboru.

Osrednji odbor SPD.

Darujte za slepce!

L. MIKUŠ
Mestni trg 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

2 sposobna in trezna
preddelavca
za kanalizacijska dela
sprejme Ing. Dukič in drug v Ljubljani. 7173

GOSPOD,
srednjih let, trgovsko izobražen, želi **pristopiti z vsoto od Din 250.000.— kot družabnik** v strogo solidno trgovsko podjetje. Cenjene ponudbe pod »Spreten in podjeten« na oglasni oddelek »Jutra«. 7151

✝

Potrtim srcem naznanjamo žalostno vest, da je moj iskreno ljubljeni soprog odnosno brat, gospod

Štefan Gorjanc

železniški uradnik v pokoju

dne 15. t. m. po kratkem trpljenju previden s sv. zakramenti za umirajoče v 53. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 16. maja ob pol 6. uri iz hiše žalosti, Ljubljanska cesta št. 43 (Zelena Jama) na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana-Moste, 15. maja 1930.

Globoko žalujoča soproga ANA GORJANC in ostali sorodniki.

Zahvala.

Ker mi je nemogoče zahvaliti se vsakemu posamezniku za mnogoštevilne izraze sočutja, kakor tudi za mnoge dokaze naklonjenosti in spoštovanja do mojega predragega in nepozabnega soproga

dr. Frana Vodopivca

izrekam vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Najiskrenejše se zahvaljujem zlasti zastopniku Nj. Vel. kralja Aleksandra I., div. generalu gospodu Savi Tripkoviću, presvetlemu pomožnemu škofu dr. Rožmanu, gospodu banu ing. Sernecu, uradništvu kr. banske uprave, rektorju univerze prof. dr. Dolencu, profesorskemu zboru, mestnemu županu dr. Pucu, polic. direktorju dr. Guštinu, vsem drugim zastopnikom oblasti, korporacij, društev in zavodov, učiteljstvu in šolski mladini — in vsem, ki so spremili preblagopokojnega na njegovi zadnji poti.

Najprisrčnejše se zahvaljujem vsem prijateljem, ki so ga tolažili v času njegove dolge bolezni, prav posebno še dr. Pavlu Krajcu, ki je s svojo znanostjo in tenkočutnostjo vse poizkušal, da bi olajšal njegovo kruto trpljenje. 7096

Žalujoča vdova.

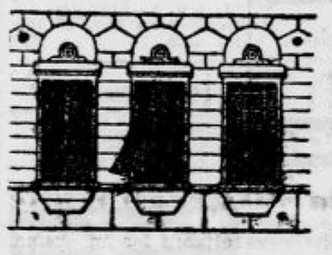

ŽALUZIJE,
lesene tekstilne rolete (drvonitke), rolete iz gradina, samonavijalce in lesene rolete »Esslinger« v vsakih konstrukcijah izdeluje solidno in najceneje tvrdka
PETER KOBAL
Kranj — Slovenija
Brzojavke: Kobal. Tel. interurb. 32.

Štev. 21. 7142

Razglas.

Na podlagi § 23 zakona o narodnih šolah in odobrenega načrta in proračuna ter sejnega sklepa krajevnega šolskega odbora z dne 11. maja 1930 razpisuje podpisani odbor javno ofertno licitacijo za **GRADNJO NOVE ŠOLE V MOHORJIH,** to je zidarskih, tesarskih, mizarskih in raznih rokodelskih del.

Pravilno kolkovane ponudbe je predložiti županstvu občine Rob v zaprti kuverti najpozneje do 2. junija 1930, 12. ure opoldne.

Načrt, stroškovnik, splošni in tehnični pogoji so na vpogled pri županstvu občine Rob. Odbor si pridržuje pravico oddati delo ne glede na višino vsote, ne da bi mu bilo treba za to navesti razlogov.

Krajevni šolski odbor v Mohorjih
pošta Rob pri Vel. Laščah.

Potočnik - Grad Ela l. r., tajnica. — **Leopold Rupar** l. r., predsednik.

ZASTOPNIK

z 10letno prakso v Srbiji, dobro vpeljan v specerijski, kolonijalni in galanterijski branži, ki potuje z lastnim avtomobilom in intenzivno obiskuje svoje rajone, **IŠČE RESNO ZASTOPSTVO** za Srbijo kot dopolnilo svojih zastopstev. 7179

Najboljše reference. Ponudbe pod »113« na jugoslov. Rudolf Mosse d. d., Beograd.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Dne 12. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— št. 89.152

Din 500.— št.: 1876, 1880, 8033, 8048, 13.890, 16.050, 16.062, 16.088, 17.956, 17.979, 19.126, 19.145, 19.199, 27.730, 27.752, 27.745, 27.760, 27.793, 29.223, 29.223 29.240, 34.178, 35.386, 36.690, 37.763, 37.786, 38.115, 38.132, 38.135, 38.180, 39.540 46.636, 46.648, 46.651, 46.659, 46.663, 46.669, 47.430, 47.456, 48.333, 48.363, 49.425 56.047, 56.050, 57.342, 57.374, 58.854, 58.867, 58.872, 59.564, 59.573, 66.440, 67.514 67.575, 68.720, 68.723, 68.727, 68.765, 68.770, 69.119, 69.186, 69.424, 69.451, 69.458 69.469, 69.485, 73.782, 73.978, 75.053, 75.110, 75.139, 76.655, 77.216, 77.227, 77.236 77.242, 77.366, 77.377, 78.055, 78.096, 84.185, 86.928, 86.959, 86.968, 86.995, 87.201 87.251, 87.260, 87.934, 89.109, 89.114, 91.348, 96.615, 96.628, 96.638, 96.812, 96.829 98.178, 98.951, 98.953, 98.970, 98.978, 98.996, 98.999.

Žrebanje dne 13. maja:

Din 4000.— št. 87.252.

Din 2000.— št. 38.134, 96.836.

Din 500.— št.: 1889, 8005, 8009, 8016, 8032, 8044, 9723, 9732, 9736, 9738, 9766, 13.859, 13.878, 13.881, 13.896, 16.087, 16.100, 17.923, 17.946, 18.000, 19.120 19.137, 19.161, 19.164, 27.714, 27.794, 29.205, 29.215, 29.279, 35.362, 36.611, 37.772, 38.184, 38.199, 39.506, 39.582, 39.598, 42.974, 44.140, 44.143, 47.401, 47.411, 49.404, 49.405, 49.421, 49.497, 56.011, 56.032, 56.038, 56.073, 56.083, 56.097, 57.352, 58.849, 58.869, 59.509, 59.525, 59.562, 66.401, 66.403, 66.427, 67.518, 68.734, 68.757, 69.194, 69.433, 69.478, 72.067, 73.767, 73.788, 73.975, 75.063, 76.607, 76.623, 77.218, 77.239, 77.272, 77.300, 77.359, 77.368, 78.011, 78.027, 78.040, 78.041, 78.062, 82.458, 82.495, 86.917, 86.943, 86.986, 87.259, 87.280, 87.284, 87.954, 87.977, 87.980, 89.129, 89.149, 89.156, 89.188, 96.635, 96.629, 96.662, 96.679, 96.691, 96.801, 96.858, 96.879, 96.883, 96.896, 98.107, 98.195, 98.950, 98.966, 98.975, 98.993.

Žrebanje bo trajalo do 2. junija t. l. in se bo vršilo vsak dan.

Onim, ki so bile srečke izžrebane za mal dobitek, bomo izžrebane srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. To pa le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na zalogi. Izžrebane srečke nam je takoj vposlati.

Do 2. junija bodo izžrebani še sledeči večji dobitki in premije: 2 po 1,200.000 Din, 2 po 500.000, 2 po 400.000, 2 po 300.000, 2 po 80.000, 2 po 50.000, 8 po 40.000, 26 po 30.000, 24 po 20.000, 62 po 10.000, 178 po 4000, 1298 po 2000 Din ter več tisoč dobitkov po 500 Din.

Zadružna hranilnica. Ljubljana. Sv. Petra cesta 19.

Prostovoljna javna dražba

Dne 21. maja 1930 ob 8. uri se vrši prostovoljna javna dražba ležeče zapuščine Zupanca Janeza, posestnika v Stari fužini št. 6 v Bohinju, obstoječe iz zemljišča vl. št. 79 in 451 k. o. Studor, s srenjskimi pravicami in premičninami.

Zemljišče se bo prodajalo po skupinah in parcelah.

Najmanjši ponudek polovico cenilne vrednosti.

Dražba se bo vršila na licu mesta v Stari fužini št. 6 v Bohinju.

Dražbeni pogoji so na vpogled interesentom pri okrajnem sodišču v Radovljici in pri občinskem uradu v Boh. Srednjivasi in Boh. Bistrici.

Okrajno sodišče v Radovljici,
odd. I., dne 14. maja 1930.
7159

Št.	m²
6	1602
7	937
8	975
9	975
10	975
11	946
12	1602
43	929
44	1259
45	1374
46	1335
49	700
50	500
57	1031
58	1031
59	550
60	550
61	559

Prostovoljna sodna dražba.

V nedeljo dne 18. maja 1930 ob 9. uri dopoldne se bo vršila v slučaju ugodnega vremena na licu mesta v Ljubljani ob Langusovi ulici pri hiši g. Letnarja, v slučaju slabega vremena pa v hiši g. Kastelica Ivana, Lepi pot št. 4, **prostovoljna sodna dražba 18 stavbnih parcel,** označenih v gornjem narisu s številkami 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 57, 58, 59, 60 in 61, lastnik Kastelic Ivan in König Robert Adolf.

Parcele se bodo prodajale posamič. Izklicna cena znaša Din 35.— za 1 m² (eden kvadrat meter).

Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisanega notarja kot sodnega komisarja. Dražbeni pogoji se bodo interesentom tudi pred dražbo na licu mesta objavili.

Hafner Mate,
notar kot sodni komisar.
7028

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom nenadomestljive izgube našega ljubljenega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Avgusta Pihlerja

in za poklonjene vence se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni rektorju ljublj. univerze g. dr. Metodu Dolencu, g. univ. prof. dr. Karlu Hinterlechnerju in sekretarju g. dr. Šmalcu, nadalje poveljstvu orožniških stanic v Štepanji vasi in Vevčah, posebno pa poslovodji g. Lipi za njegovo izredno požrtvovalnost, akademskemu pevskemu zboru za prekrasne žalostinke, najožjim kolegom pokojnikovim za njih veliko skrb in trud, zastopnikom in uradništvu Univerze, Finančne direkcije, raznih oblasti in društev ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti. 7180

V Ljubljani, dne 16. maja 1930.

Žalujoči ostali.

Tovorni avtomobili
1500 — 1800, 3000 — 3500, 5000 — 11.000 kg dobavlja takoj vse kvalitetne avtomobile po povoljnih cenah
iz svojega skladišča
Českomoravska - Kolben - Danek
d. d. v Pragi
Zastopstvo Zagreb, Račkoga 8 Tel. 60-77

KAVO
dnevno sveže praženo, dobite pri tvrdki
B. MOTOH. Ljubljana.
Vodnikov trg št. 5.
Cenjenim odjemalcem zmeljem kavo v najmodernejšem električnem mlinu na kamne, turško fino in navadno, brezplačno.
6396

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman

XLIII. Poglavje

»Ne. Umrla je dva meseca po tisti noči, ko sem vas zasačil pri njej na dvorišču. Takrat bi vas bil moral ubiti, Orme.«

Pokimal je. »Da; a priznati morate, da sem pokazal vsaj nekakšne očitke vesti — mislim, da prvikrat v svojem življenju. To dekle ni bilo napačno, a strašno ljubosumno. Kakor je videti, ima vsa ta rodbina zelo bojevito kri.«

»Da,« sem rekel, »njen oče in brat prav tako kakor jaz: vsi trije smo se zakleli, da vas ubijemo.«

Iznova je pokimal in nadaljeval: »Tudi dekle je bilo takega duha. Maščevanje — to je bilo tisto, česar si je želela. In obenem to, česar sem si j a z želel! Zagradili ste mi bili pot do edine ženske —«

»Ne izgovorite njenega imena,« sem mirno dejal. »Nohti vaših prstov postajajo višnjevi, Orme. Obračunajte sami s seboj! Potrudite se in pomislite.«

Skomignil je z rameni. »Moj Swani je velikokrat rekel, da ne umremo — da samo menjamo svet ali obliko. Kaj! Jaz, Gordon Orme, da naj bom izbrisan — jaz naj izgubim svojo voljo, dušo, telo in čute — jaz naj ne bom več zmožen uživati sle? Ne, Cowles, tam nekje so še drugi svetovi in na njih so tudi žene. Ne umiram — samo selim se.« A na čelu so se mu že zbirale debele potne srage.

»Kar pa se tiče odhoda kot takega,« je dejal čez čas, »težko da bi bila kako pot lepša od te. Kolnem se vam, da mi je zdaj popolnoma dobro. Nekoliko omamljen sem — ali — kaj hočemo — vsi moramo odriniti, drug za drugim — prej ali slej. Slišite?« je porovil z nasmeškom. »Rekel sem, da moramo prej ali slej vsi odriniti.«

»Slišim vas,« sem rekel. »Vi odhajate.«

»Da,« je priznal, »po takem strelu, kakor je bil ta, bi se malokdo še obotavljal na svetu. A vi ste nenavadno spodoben dečko. Dajte mi košček papirja, rad bi nekaj napisal.« Poiskal sem svinčnik in mu iztrgal nekaj listov iz svoje zapisnice.

»Da vam napravim veselje, bom skušal podati račun o nekaterih stvareh,« je dejal. »Ves ta čas ste bili tako peklensko pravični in odkritosrčni do mene. In jaz sem Gordon — nu, Anglež sem. Bojevniška beseda je sveta, moj — p r i j a t e l j!«

Nagnil se je naprej in se zagledal v papir, kakor da ga ne vidi več razločno. A čez nekaj trenutkov je bil že ves zatopljen v pisanje.

Dvomim, da bi se bilo pripetilo med vsemi prizori smrti, ki jih je naša pokrajina tista leta toliko tisoč doživela, kaj bolj neverjetnega, nego je bil ta prizor. Videl sem, kako mu je kri premočila vse kose obleke ,ki so rdeči ležali po tleh okoli njega. Videl sem, kako je postajal njegov obraz pepelnato siv in njegovi nohtje višnjevi in kako mu je bledela koža, ko so žile izgubljale obseg.

Videl sem, kako je umiral. A kolnem se, da sem tudi videl, kako je še vedno mirno sedel, kakor da vobče ne trpi, in silil svoje telo, da se je pokoravalo njegovi volji. In — tu prosim utrjene može oproščenja, da vpletam svoje lastne nazore — sam pri sebi sem mislil, videč, kako porablja poslednjo zalogo svojih moči v to, da bi pustil po sebi resnico — mislil sem, da mora biti tu vmes neki neumrljiv nagon resnice in pravice, ki ima oblast tudi do takega človeka, kakršen je bil Gordon Orme. Od tistih dob sem šele res globoko čutil, da mora biti neko veliko nabožno čuvstvo zapisano v zemljo in firmament. Kolikor miru je to utegnilo dati Gordonu Ormeu, o tem ne morem soditi. Njegov dolg je bil velik in Pravica ga ni morda nikoli priznala za plačanega. Naj je bilo tako ali drugače — jaz ne vem.

Ko je vzdignil oči, se je spet nasmehnil. »Prsti mi postajajo strašno trdi. Za njimi pride na vrsto jezik. Ude bom imel še nekaj minut v oblasti. Nate, vzemite to. Vi boste živeli in tole je edino — bržkone vam bo povzročilo muko, a zato vam bo tudi dalo mir. Z Bogom! Mislim, da sem se dovolj zamudil na tem svetu.«

Kakor blisek je segla njegova roka po strelnem orožju, ki je ležalo blizu njega na tleh. Odskočil sem, meneč, da dobim svinčenko naravnost v obraz. A namestu tega je prebila njegovo lastno glavo.

Njegova volja je bila uničena v tistem trenutku, ko so se razleteli možgani, njen telesni stroj in prečudno bivališče duševnih skrivnosti. Njegova izredna duša ni več vladala delom njegovega izrednega telesa. Napetost njegovega telesa je ponehala, nagnilo se je naprej; glava mu je padla na stran in roka je brez moči omahnila. Nasmeh mu je raztegnil kotičke ust — nasmeh, grozen v svojem izrazu, ki je bil poln divjega poroga in vendar obenem proseč.

* * *

Naposled sem si obrisal kri z obraza in jel brati, kar je bil napisal. In ko sem prebral sem Boga zahvalil, da je bil mrtev, vedoč, da drugače ne bi mogel udržati svoje roke. Njegove besede so bile te-le:

»Jaz, Gordon Orme, ki umiram dne 21. junija 1861, se izpovem, da sem meseca marca 1860 na cesti blizu Wallingforda ubil Johna Cowlesa starejšega. Hotel sem njegovega konja pa sem ga moral ubiti. Potem sem mu vzel denar, ki ga je imel pri sebi. Bil sem tajni agent; poverjeno mi je bilo delo med vojniki armade Združenih držav.

Jaz, Gordon Orme, sem zapeljal Sheratonovo Grace in zahteval od Johna Cowlesa, naj se z njo oženi, da bi s tem zakril to dejstvo.

Jaz, Gordon Orme, določim Johna Cowlesa za izvršitelja svoje poslednje volje. Prosim ga, naj mi izpolni to zadnjo željo na svetu. Ves svoj imetek, ki ga najde pri meni, zapustim njemu v last. To je vse, kar imam povedati; ker me imajo že davno za mrtvega, ne napravim nikake druge oporoke, v kolikor bi zadevala kako imetje. Gordon Orme, Virginija, Združene države.«

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Učenko
z vsaj nekaj meščanske šole, sprejmem v trgovino mešanega blaga. Prednost imajo hčerke železničarjev. Tudi učenec ni izključen. Dopise z navedbo šolske izobrazbe, na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trgovina na deželi«. 18255

Službo hišnika
razpisujemo. Pismene prošnje vložiti do 22. maja 1930 na »Obč. korist. zadrugo« v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 7. 18283

Krojl vajenca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 18284

Izobraženo mladenko
vešno opravljati lahka hišna dela, staro 16—18 let sprejmem v stalno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Stalno mesto«. 18257

Privatnega uradnika
s popolnim znanjem francoščine sprejmem za inozemstvo. Pismene ponudbe s kratkim curriculum vitae na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Francija«. 18244

2 mizar. pomočnika
sprejme takoj Ivan Stavbnega in pohištvenega dela, sprejmem s hrano in stanovanjem v hiši. Istotako sprejmem tudi pridno in pošteno

dekle
v pomoč gospodinji. Avgust Primožič, strojno mizarstvo in pogrebno podjetje v Trižiču, Gorenjsko. 18176

2 vajenki
sprejmem v modno trgovino Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18285

Vajence
sprejmemo za dreverejnico (fasadnik) v Obrenovcu. — Ponudbe na naslov: »Fičro« Beograd, Šumatovačka 107 18301

Sobarico
vajeno serviranja in likanja iščem za takojšen nastop. Pismene ponudbe s samo prvovrstnimi spričevali naj se pošljejo na naslov: Oskrbništvo graščine, Ribnica, Dolenjsko. 18170

Pošteno dekle
staro 20—35 let, za vsa hišna in vrtna dela sprejmem v stalno službo. — Valjavčeva ulica štev. 18, Kolezija, Trnovo. 18163

Pridno dekle
pošteno in snažno, za vsa hišna dela išče boljša družina. Tudi začetnice niso izključene. — Pismene ponudbe z navedbo plače na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč 4«. 18162

Mizarski pomočnik
dobro izvežban, z nekaj kapitala, dobi trajno delo kot predelavec — oziroma mojstrov namestnik v manjšem obratu. Ponudbe pod »Sigurno mesto 10.000« na oglasni oddelek »Jutra«. 18286

Kuharico
za močnate jedi sprejme takoj gostilna »Orač«, Zagreb, Frankopanska ul. 13. 17725

Učenca
za medičarsko in slaščičarsko obrt sprejmo Franc Šink v Kranju. 18318

Strojnega delavca
dobro izurjenega pri rezkarju (Fräser) sprejme takoj v stalno delo Tomšič Franc, mizarstvo, Zg. Kašelj pri D. M. v Polju. 18289

Gospodično
z znanjem nemškega in hrvatskega jezika ter strojepisja sprejme baročno podjetje. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod »Začetnica« na Alsma Company, Ljubljana. 18296

Samostojen šofer
za avtotakso na deželi, s kavcijo 5000 Din dobi službo. Naslov pove podružnica »Jutra« v Novem mestu. 18294

Trgovski potniki

Potnike
manufakturne stroke — za Ljubljano in bližnjo okolico, za obisk priv. strank sprejmem takoj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 18201

Zaslužek

Zastopnike
ki razpolagajo z 2000 Din gotovine za potrebne vzorce, sprejmemo za prodajo novih patentiranih predmetov (samih šlagarjev) — za Ljubljano, Celje in Maribor. Ponudbe prosimo na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra zastopstva«. 18256

Šiviljo
sprejmem na dom. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra šiviljа«. 18260

Mestne zastopnike
za prodajo manufakturnega blaga na obroke, išče kulantna firma. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18275

Entlanje
po Din 1 od metra ter šivanje belega perila, lepo in po nizki ceni se izdeluje v Vodmatski ulici 1/I — levo, vrata 5. 17294

Pouk

I. oblastv. koncesijonirana **šoferska šola Čamernik. Ljubljana** Dunajska cesta štev. 36 (Jugovto). Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje. 251

Službe išče

Službo gospodinje
h gospodu želi vdova s pokojnino, ki je dobra kuharica. Društvena ulica 23, Moste pri Ljubljani. 18264

Nadučitelj v pok.
išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiv 500«. 18265

Uradnik
knjigovodja in lesni manipulant, zmožen samostojnega vodenja skladišča ter poslovanja z železniško upravo, išče primerno službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18271

Zobotehnik
perfekten v kavčuku in zlatu, išče mesto. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj nastopim«. 18167

Brivski pomočnik
dober delavec, ki bi se rad še izpopolnil v bubi striženju, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 18233

Mesarski pomočnik
mlad, priden in pošten, z dobrimi spričevali, i š č e službo za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18077

Dekle
staro 18 let, želi mesta — kjer bi se naučilo perfektnega kuhanja. Eventuelno v kaki restavraciji ali kje drugod. Reflektira se na dobro postopanje. Plača postranska stvar. Gre tudi par mesecev zastonj. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »R. S.« 17965

Prodam

Fotoaparat
»Ica« 9 × 12 prodam ali zamenjam za radio-aparat. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 18278

Puhasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja 242

Čajno maslo
odlikovano z zlato kolajno, stalno sveže, po najnižji ceni nudi Julij Zupan na Sv. Petra cesti št. 35. 18067

Zaboje
zelo lahke, raznih velikosti, ali samo deščice 3—10 mm močne, pripravljene za izdelavo poštnih zaboljčkov, dobavlja po naročilih in danih merah od 50 komadov naprej tvrdka Iv. Zakotnik, Ljubljana, Kobaridska ulica 45. 18309

Ročni voziček
z žirco, malo rabljen, nosi do 400 kg, pripraven za trgovca, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18315

12 komplet. oken
v velikosti 160 × 124, trodelnih, za polovično ceno proda R. Rus v Kranju. 18313

Motorna vozila

Prikolico
»Zeppelin«, za lahko motorno kolo prodam ali zamenjam za večjo. Leopold Jesih, mesar v Medvodah. 18258

Henderson motor
4 cilindri, s priklopnim vozom, v najboljšem stanju proda Tončič, Celje, Glavni trg 1. 18238

Daimler AD
šestcilinderski, šestsedežen, odprt avtomobil, v brezhibnem stanju poceni prodam. Ponudbe na naslov: Anton Černe, Radeče pri Zidanem mostu. 18298

Pontiac
petsedežna zaprta limuzina, tapecirana kakor nova, nanovo Duco lakirana, naprodaj za 53.000 Din. Dolenc & Tönnies, Ljubljana — Dvořakova ulica 3 Telefon 2762. 18299

Lokali

2 trgovska lokala
ob Dunajski c. in trisobno **moderno stanovanje** istotam oddam s 15. julijem Vprašati pri društvu hišnih posestnikov, Salendrova 6. 18200

Lokal v Radovljici
oddam v najem s 1. julijem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18245

Kolesa

Moško kolo
n a p r o d a j v brivnici na Kette-Murnovi cesti. 18320

Kapital

Družabnika
v svrho razširjenja obrata išče stara in dobro vpeljana industrija v Sloveniji. — Potreben kapital 500.000 Din, kateri se proti obrestovanju zemljeknjižno zavaruje. Družabnik participira na čistem dobičku. — Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurno naložen kapital«. 18069

Posojilo!
Nahajač se radi bolezni v družini v hudi stiski, prosim in iščem plemenito osebo, ki bi bila pripravljena posoditi mi 5—10.000 Din proti mesečnemu odplačevanju po 500 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Državni uradnik«. 18220

Posestva

Za penzijoniste
ali lesoviščarje posebno prikladno 7 jobov veliko posest, obstoječo iz livade z sadonosnikom, vinograda, gozda in še dobro ohranjene zidane hiše, poceni prodam. Ogledati v Platinovcu št. 31 Od železniške postaje Grobelno 20 minut oddaljeno. 17697

Prehrana

Dijaka
ki se želi priučiti nemščine 13—16 let starega sprejme čez počitnice nemška meščanska družina v Grazu, ki prebije počitnice v zdravem kraju v okolici Gradca. Najskrbnejša oskrba in ljubeznjivo nadzorstvo, kakor družinskim članom zagotovljeno. Naslov z referencami na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Graz«. 18203

Na Gorenjsko
v čim višje ležeč zdrav kraj oddam k boljši družini **desetletno deklico** na počitnice. Pogoj: dobra oskrba, družba domačih otrok-deklic, lepo ravnanje. Plačam dobro. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Počitnice 10«. 18126

Izgubljen

Denarnica
s približno 950 Din denarja se je dne 13. t. m. izgubila od Jesenic do Bresnic. Pošten najditelj naj jo proti primerni nagradi odda pri g. Pesterlu, pekarnarju na Jesenicah. 18253

Zavitek blaga
se je izgubil od Sv. Petra ceste do trafike Klander. Ker je lastnica revna in ni blago njeno prosi, da se ga izroči v trafiki Pogačnik, Dunajska cesta 12. 18312

Les

Tesan les
popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi Ilirija dr. z o. z., Ljubljana. Dunajska cesta štev. 46, telefon 2830. 16681

Topolove hlode
zdrave, brez grč, od 50 cm naprej kupuje tvrdka Iv. Zakotnik, Ljubljana, Kobaridska ulica 45. 18308

V najem

Pekarno
dobro idočo, na prometnem kraju vzamem v najem s 15. januarjem. Dragutin Lach — Zlatar, Hrvatska. 18263

Višji drž. uradnik
v pokoju bi prevzel poslovanje v nadzor ali pa v najem. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Višji drž. uradnik«. 18219

Mlin
vzamem v najem, ali pa z deležem. Cenjene ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Kmečki mlinar«. 18321

Čevljarji, pozor!
S 1. junijem oddam dobro idočo in popolnoma opremljeno delavnico v najem. Event. po zelo ugodni ceni p r o d a m. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ugodno prodam«. 18317

Stanovanja

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin oddam v Rožni dolini — cesta X/19. 18279

Stanovanje
2—3 sob in pritiklin, v mestu išče za avgust boljša stranka 3 odraslih oseb. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna, enažna, točna plačnica«. 18281

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, lahko v podstrešju ali kleti i š č e za junij majhna družina brez otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Stanovanje 1000«. 18268

Majhno stanovanje
1—2sobno s pritiklinami, za takoj ali do julija iščem v sredini mesta, v pritličju ali I. nadstropju. Cenjene ponudbe pod šifro »Solidna stranka« na ogl. oddelek »Jutra«. 17263

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, v bližini Tržaške ceste ali Vrtače iščem za 1. avgust. Ponudbe pod »F. M.« na oglasni oddelek »Jutra«. 18197

Stanovanje
sobe in kuhinje za takoj ali pozneje i š č e mirna stranka brez otrok. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zanesljiv plačnik 21«. 18131

Sobe

Sobo
takoj poceni oddam v Židovski ulici 6/I. 18311

2 opremljeni sobi
oddam s 1. junijem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18259

Dve lepi sobi
v I. nadstropju moderne hiše, v bližini trnovske cerkve oddam za pisarno, ordinacijo ali slično. Vprašati v pisarni društva posestnikov, Salendrova ul. št. 6. 18246

Mesečna soba
čedno opremljena, na Kongresnem trgu takoj na razpolago solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18282

Majhno sobico
v sredini mesta i š č e gospodična. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mala soba«. 18273

Lepo, zračno sobo
s posebnim vhodom iz stopnjic in elektriko oddam s 1 junijem enemu ali dvema gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18274

Prazno sobo
lepo in veliko, sredi mesta takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18272

Dobro urejeno sobo
popolnoma separirano — z elektriko in postrežbo, po mogočnosti tudi s tekočo vodo, iščem v mestu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Samec«. 17300

Dve prazni sobi
iščem za pisarno. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Pisarna«. 18280

Sobo
v sredini mesta oddam s 15 majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 17942

Zračno sobico
z ali brez oskrbe, na periferiji iščem za takoj. Ponudbe z navedbo zahtev na oglas. oddelek »Jutra« pod »Maj 700«. 18302

Lepo mesečno sobo
z električno razsvetljavo in separatnim vhodom oddam. Ogledati v Knafljevi ulici št. 13/II 18295

Lepo, prazno sobo
parketirano, z elektriko in strogo separiranim vhodom takoj oddam na Poljanski cesti št. 13/I, levo. 18316

Solnčno sobo
lepo in suho išče gospod — event. v centru mesta. Javiti v zalogi tobaka na Bregu št. 20. 18319

Zdravstvo

Če ne verjamete
da Nikoprost učinkuje, se pridite prepričat! Enkrat za vselej stane s poštnino vred 76 Din. pa boste zopet zdravi postali. Kdor naroči 5 steklenic, plača samo 280 Din. Pustite kajenje takoj! — Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ul. št. 17/a. 72

Avinal
ozdravi alkoholika, ne da bi dotični vedel za to. — Stane 220 Din. Razpošilja: Josip L i n d i č, Ljubljana, Komenskega 17/a. 17884

Dopisi

Mladenič
želi znanja z gospodično, staro 18—20 let. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lepi maj«. 18287

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvignili sledeča pisma: Agilna 26, Blondinka, Bodočnost 16006, Cirkulariet, Cimpreje, Centrum 5, Čast, Češki, Dober kinoaparat, Dobrobit, Davno zaželjena sreča, Duševna harmonija, Dolenka, Dobro situiran, Dobro idoča, Dobra šola, Dveletna praksa, Frida, F. F. 16934, F. K. 16335, F. M., Fiksum in provizija, Garancija, Gute Verdienstmöglichkeit, Gozd, Garancija, Hladilnica, Hitra prodaja, Jesen, Iskreno prijateljstvo 25. 1. junij 1930, Izurjen 31. Juta, Junij 17575, Kjerkoli 16536, Kavcije zmožna 17051, Kajreš, Lepo delo, Lovec 17271, Lokomobila 855, Marljivost, M. F., Miroljuben, Mlad trgovec 16767, Mirna stranka 93, Mesnica 7. maj, Maj, Morje, Na posodo, Nova vila, Nova izložba, Nemšina, Opel, Odrasla in mala družina, Opremljena, Pikantno, Poštnice 10, Poljšak V., Pritličje, Prazna junija, Plača po dogovoru, Poštenje, Pridna učenka, Pridna in zanesljiva začetnica, Poštena in pridna moč, Pritikline, Prometna točka, Robinzon, Rentabilnost, Reference, Rabim gotovino, Staroznana, Stalna dobava, Srečen zakon, Srečen, Solidna, Simpatičen 16672, Sestanek, Siguren zaslužek, Samostojen predelavec, Sigurnost, Saturn, Stalno nameščenje, Sobica 88, Staroznana, Soba takoj Štiri zvezine, Sivilja, Škropilnica, Štiričlanska rodbina, Šofer 17565, Tekač, Trezen dober vozač, Tiha, Točen plačnik 94, Takojšen nastop 17119, Takojšne plačilo, Takoj stanovanje, Trajno prijateljstvo, Trgovski, Trgovka, Tekstilna industrija, Uradnica 35, Upanje, Ugodna prilika 730, Vedno promet, Vesten 28, Vinski potnik, Vesten 230, Veverica, Vdova pod 60 let, Vdovec 40 let, Vzajemnost, Vesna, Vsak kupi, Visoka provizija, Začetnica 17323, Zmožna 500, Zanesljiv plačnik 21, Zanesljiva služkinja, Za Bežigradom, 2020, 23, 316.

Glasbila

Stare gosli
v novem etuiju takoj prodam za 1000 Din. Gledališka ulica 4 pt. I. 18270

Kratek klavir
nov, z angleško mehaniko prodam na obroke. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 18314

Živali

Pes volčjak
z rodovnikom, izvesten čuvaj naprodaj v Zarnikovi ulici 11. 18228

Stroji

Opekarske stroje
z vsemi pritiklinami, transmisijo prem. 100 in 60 mm z ležiči, utečnimi kolesi in jermenicami ter tovorni avto Fiat-Torino, 40 HP, proda Ivan Ogrin, stavbno podjetje v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 8. 18213

Nov čevljarski stroj
prodam ali zamenjam za motorno kolo. Vprašati v gostilni na Tržaški cesti 4 — Ljubljana. 18186

Šivilje, pozor!
Majhen električen motor za Singerjeve šivalne stroje, v brezhibnem stanju poceni proda M. Schell, Maribor, Koroška cesta 21. 18323

Razno

VREČE
nove in rabljene vseh vrst ter juto za embalažo ima vedno v zalogi **Mirko Miakar** Ljubljana, Slomškova ulica 11.

Proda se hiša
v Beogradu, Dvorska ulica 3, nova, prosta davkov za 30 let; z verando, lepo zidana. Plačilni pogoji zelo povoljni. Obrniti se je na dr. Popovića, Dvorska ulica 3, Beograd.

Naznanilo
Sporočam, da Janko Honan ni več upravičen zastopati našo tovarno, tem manj pa sprejemati plačila od strank. A. Kern, tovarna keksov v Kranju. 18249

Obrt

Špedicija »Merkur« v Mariboru
Meljska cesta št. 12 izvršuje selitve s pohištvenimi vozovi, kakor tudi s peresnimi dirami najtočneje in najcenejе. Zahtevajte oferte. 18235

Novosti! Novosti! Železna služinska Brozovič-patent postelja zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, prenočišča, nočne službe in za potujoče osebe stane Din. 450.— Raspošiljam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična stane Din. 280.—

Ležalka samunčanje — fino gestuhljena najnovije vrsti stane Din. 150.—

L. BROZOVIČ, Zagreb, Ilica 82.

Telefon 2059
Premog, suha drva
Pogačnik, Bohoričeva 8.

MADE IN ENGLAND

DUNLOP

Vaša sigurnost bazira na tem imenu in profilu

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
ZLATKO KARDOŠ
ZAGREB, Jurišićeva 3.
Zastopstvo v Beogradu:
F. MELAMED, Strahinića bana 78.
7167

Modni kamgarn sportni ševjot za fine obleke.
Velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAUC, »Pri škofu«, Ljubljana.

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite prigode Tomija Popkinsa

65.

Na moč so se začudili, da se je nekdo v avtomobilu nastanil. Flikec, po poklicu čevljar in krojač, si je preuredil avtomobil v udobno stanovanjsko hišico. Videti je bilo le še eno kolo od avtomobila, ki mu je gnalo šivalni stroj. »Poslušaj dragi prijatelj,« je rekel doktor Hitrač, »izseliti se moraš, saj me razumeš?«

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Aloizij Novak. Vsi v Ljubljani.